REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO

POROČILO O DELU INŠPEKTORATA RS ZA DELO ZA LETO 2014

Pripravil: Inšpektorat Republike Slovenije za delo (IRSD), Verovškova ulica 64a, Ljubljana
Za IRSD: Nataša Trček, glavna inšpektorica RS za delo
Uredila in lektorirala: Branka Knafelc
Pri pripravi poročila so sodelovali: Nataša Trček, Slavko Krištofelc, Jasmina Rakita Cencelj, Peter Stefanoski, mag. Sonja Konestabo, mag. Mladen Markota, mag. Albin Novšak, mag. Boštjan Hartner, Damjan Mašera, Rok Pihler, Maja Svetličič, Tanja Cmrečnjak Pelicon, Tina Princes, Gloria Čuže in Marjan Rosa.
V letnem poročilu uporabljene slike, grafi in tabele so delo Inšpektorata RS za delo.

KAZALO

UVOD **7**
POVZETEK **9**
1. PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST INŠPEKTORATA ZA DELO **11**
1.1. PRISTOJNOST IN ZAKONODAJA 11
1.2. KADRI IN ORGANIZIRANOST 12
1.2.1. Kadrovska problematika 14
1.3. POGOJI IN VIRI ZA DELO INŠPEKTORATA 14
1.3.1. Proračun 14
1.3.2. Prostorska problematika 15
1.3.3. Službena vozila 16
1.3.4. Psihosocialni dejavniki, ki vplivajo na delo zaposlenih 16
1.3.5. Informatika 16
1.4. STATISTIČNI PREGLED DELA INŠPEKTORATA 16
1.5. DELOVANJE INŠPEKTORATA RS ZA DELO V MEDNARODNEM PROSTORU 17
1.6. STROKOVNO USPOSABLJANJE, DODATNO IZPOPOLNJEVANJE IN IZOBRAŽEVANJE USLUŽBENCEV INŠPEKTORATA RS ZA DELO 18
2. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU **23**
2.1. SPLOŠNO 23
2.2. INŠPEKCIJSKI NADZOR 24
2.2.1. Uvod 24
2.2.2. Redni, izredni in kontrolni nadzori z izrečenimi ukrepi 25
2.2.3. Ugotovitve inšpekcijskih nadzorov ter najpogosteje ugotovljene kršitve 28
2.2.3.1. Ugotovitve 28
2.2.3.2. Izjava o varnosti z oceno tveganja 30
2.2.3.3. Usposabljanje delavcev za varno delo 32
2.2.3.4. Zdravstveno varstvo delavcev 33
2.2.3.5. Reprezentativni vzorec 34
2.2.3.6. Druge pomembnejše kršitve 36
2.2.3.6.1. Zagotavljanje in uporaba osebne varovalne opreme (OVO) 36
2.2.3.6.2. Uporaba in ustreznost delovne opreme 37
2.2.3.6.3. Delovna mesta in ustreznost delovnega okolja 38
2.2.3.6.4. Nevarne kemične snovi na delovnih mestih 39
2.2.3.6.5. Gradbeništvo in delo na višini 40
2.3. NEZGODE PRI DELU 42
2.3.1. Uvod 42
2.3.2. Smrtne nezgode pri delu 43
2.3.3. Težje in lažje nezgode pri delu 45
2.3.4. Nezgode v rudarstvu 47
3. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ **48**
3.1. SPLOŠNO 48
3.2. UKREPI 51

3.3. POSEBNOSTI DELOVNIH RAZMERIJ V JAVNEM SEKTORJU 52
3.4. POSEBNOSTI INŠPEKCIJSKEGA NADZORA V ZASEBNEM SEKTORJU 53
3.5. PLAČILO ZA DELO 54
3.6. DELOVNI ČAS, ODMORI IN POČITKI TER EVIDENCE NA PODROČJU DELA 56
3.7. ZAPOSLOVANJE 57
3.7.1. Pogodba o zaposlitvi 57
3.7.2. Pogodbe civilnega prava 59
3.7.3. Zaposlovanje na črno 60
3.7.4. Prepoved diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu 62
3.7.5. Zaposlovanje in delo tujcev 63
3.8. ZAKON O UREJANJU TRGA DELA 64
3.9. DRUGE KRŠITVE S PODROČJA NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ 65
3.9.1. Prenehanje pogodbe o zaposlitvi 65
3.9.2. Letni dopust 66
3.9.3. Varstvo nekaterih kategorij delavcev in delo otrok, mlajših od 15 let, vajencev, dijakov in študentov 66
4. USMERJENI NADZORI INŠPEKTORATA RS ZA DELO V LETU 2014 67
5. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA 69
5.1. UVOD 69
5.1.1. Subjekti inšpekcijskega nadzora 69
5.1.2. Oblike inšpekcijskega nadzora 69
5.2. PODATKI O DELOVANJU SOCIALNE INŠPEKCIJE V LETU 2014 70
5.2.1. Redni inšpekcijski nadzori 70
5.2.2. Izredni inšpekcijski nadzori 71
5.2.3. Število izrečenih naročil in ukrepov 72
5.2.4. Prekrškovni postopki 74
5.3. POVZETEK 74
6. PREDLOGI PO 7. ČLENU ZAKONA O INŠPEKCIJI DELA 75
6.1. PREDLOGI S PODROČJA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU 75
6.2. PREDLOGI S PODROČJA DELOVNIH RAZMERIJ 76
6.3. PREDLOGI S PODROČJA SOCIALNE INŠPEKCIJE 78
UPORABLJENI PRAVNI VIRI 80

KAZALO SLIK

Slika 1: Organizacijska shema Inšpektorata RS za delo (31. 12. 2014) 13
Slika 2: XII. konferenca Inšpektorata RS za delo 19
Slika 3: Letni posvet uslužbencev IRSD – tahografi *(Nenad Kaplarević, Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor)* 20
Slika 4: Posledica eksplozije plina v peči za regeneracijo kisline 38

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število gospodarskih subjektov v RS in število inšpektorjev za delo 49

Tabela 2: Število ugotovljenih kršitev in število inšpekcijskih nadzorov 50
Tabela 3: Najpogosteje ugotovljene kršitve na področju delovnih razmerij v obdobju 2007 – 2014 50
Tabela 4: Število kršitev glede plačila za delo v primerjavi z vsemi ugotovljenimi kršitvami na področju delovnih razmerij 54
Tabela 5: Število kršitev Zakona o zaposlovanju in delu tujcev v obdobju 2007 – 2014 63
Tabela 6: Usmerjeni nadzori Inšpektorata RS za delo v letu 2014 67
Tabela 7: Redni inšpekcijski nadzori v letu 2014 70
Tabela 8: Število ugotovitev dejanskega stanja ter število ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti po skupinah izvajalcev 73

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število inšpekcijskih nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu v obdobju 2010 – 2014 25
Graf 2: Deleži posameznih vrst izrednih inšpekcijskih nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2014 26
Graf 3: Dejavnosti, v katerih je bilo v letu 2014 opravljenih največ nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu (indeks = število nadzorov / 1000 zaposlenih) 27
Graf 4: Število ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu v obdobju 2010 – 2014 27
Graf 5: Deleži ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2014 28
Graf 6: Deleži najpogosteje ugotovljenih kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2014 .. 29
Graf 7: Dejavnosti z največ ugotovljenimi kršitvami na področju varnosti in zdravja pri delu (absolutno) v letu 2014 29
Graf 8: Dejavnosti z največ ugotovljenimi kršitvami na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2014 glede na normirane preglede (indeks = število kršitev / 100 pregledov) 30
Graf 9: Deleži najpogosteje ugotovljenih kršitev glede izjave o varnosti z oceno tveganja v letu 2014 31
Graf 10: Deleži najpogosteje ugotovljenih kršitev glede usposabljanja delavcev za varno delo v letu 2014 32
Graf 11: Predhodni inšpekcijski nadzor pri subjektih v akciji reprezentativni vzorec IRSD v letu 2014 34
Graf 12: Delež subjektov, pri katerih v obdobju 2009 – 2014 nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu še nikoli ni bil opravljen, reprezentativni vzorec IRSD 35
Graf 13: Povprečna ocena za posamezne parametre v obdobju 2012 – 2014, reprezentativni vzorec 35
Graf 14: Število smrtnih nezgod na prijavljeno gradbišče v obdobju 2009 – 2014 41
Graf 15: Število smrtnih nezgod pri obrtnikih in delež smrtnih nezgod zaradi padca v globino v obdobju 2009 – 2014 41
Graf 16: Število smrtno poškodovanih delavcev v obdobju 1998 – 2014 43
Graf 17: Vzroki smrtnih nezgod pri delu v obdobju 2010 – 2014 44
Graf 18: Število težjih nezgod pri delu v obdobju 2010 – 2014 46
Graf 19: Število lažjih nezgod pri delu v obdobju 2010 – 2014 46
Graf 20: Število kršitev glede plačila za delo v primerjavi z vsemi ugotovljenimi kršitvami na področju delovnih razmerij 55
Graf 21: Porazdelitev kršitev instituta plačila za delo po deležih v letu 2014 55
Graf 22: Porazdelitev kršitev glede instituta pogodbe o zaposlitvi v letu 2014 58
Graf 23: Število kršitev glede pogodb o zaposlitvi za določen čas v obdobju 2007 – 2014 58
Graf 24: Število kršitev drugega odstavka 11. člena ZDR oziroma drugega odstavka 13. člena ZDR-1 v obdobju 2009 – 2014 60
Graf 25: Struktura ugotovljenih kršitev zaposlovanja na črno v letu 2014 61
Graf 26: Prejeta obvestila o vpisu v seznam zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, v obdobju 2012 – 2014 62
Graf 27: Trend gibanja števila kršitev Zakona o zaposlovanju in delu tujcev v obdobju 2007 – 2014 .. 63
Graf 28: Število prejetih, proučenih in na proučitev čakajočih pobud za inšpekcijske nadzore v obdobju 2004 – 2014 71

V letnem poročilu uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

UVOD

Za nami je leto 2014 in čas za ponovno oceno dela Inšpektorata Republike Slovenije za delo (IRSD). Preteklo leto je bila Slovenija še globoko v recesiji, kar seveda pomeni, da tudi inšpektorji v letu 2014 nismo imeli lahkega dela. Teža kršitev se močno pozna tudi pri ukrepanju inšpektorjev, ki so v letu 2014 izrekli skoraj za četrtino več glob kot v predpreteklem letu. Spodbudno pa je, da se je stanje (skupne številke tega zdaj sicer še ne potrjujejo v celoti) glede na prejete prijave proti koncu leta nekoliko izboljšalo, saj se manjši del zadnjih prijav nanaša na najhujše kršitve pravic delavcev.

V celoti gledano pa se je tudi v letu 2014 žal nadaljeval trend hujših kršitev delovnopravnih predpisov. Neizplačilo plač in drugih denarnih pravic delavcev še vedno izstopa med kršitvami, ki smo jih ugotavljali v preteklem letu. Veriženje števila podjetij, v katerih delodajalci ne izpolnjujejo primarnih pravic delavcev (plačilo za delo, plačilo prispevkov, plačilo davkov) še vedno ni ustrezno urejeno. To povzroča veliko škodo trenutno aktivnemu prebivalstvu, hkrati pa tudi upokojencem, ki jim mora za izplačilo pokojnin država vsako leto primakniti več denarja iz proračuna. To pa ponovno pomeni večje breme za vse tiste, ki svoje dolžnosti poravnavajo skladno s predpisi. Izigravanje se pozna na vseh segmentih trga dela, pri vseh organih, ki se s tem srečujejo, tudi pri oblikovanju politik delovanja države.

Na IRSD ugotavljamo, da je za zadnje mesece preteklega leta značilno, da delavci prijavljajo več kršitev počitkov in odmorov med delovnim časom. Delodajalci od delavcev zahtevajo, da delajo več in dalj časa za isto plačilo. Preveč obremenjeni delavci pa tolikšnega bremena ne zmorejo, zato je manjša njihova volja do dela in njihovo zadovoljstvo z delom, vse pogostejše so različne stiske delavcev. Zato smo na inšpektoratu tudi v preteklem letu dali velik poudarek zagotavljanju psihosocialnih dejavnikov na delu, kajti samo zadovoljen delavec je dober, zdrav in učinkovit delavec. Žal pa se v praksi dogaja, da se delavci zaradi zahtev delodajalcev – predvsem v zasebnem sektorju – tudi vse pogosteje izogibajo bolniškemu staležu, zaradi česar je ogroženo njihovo zdravje, pa tudi njihova varnost in varnost njihovih sodelavcev pri delu. Večje obremenitve delavcev se tako kažejo tudi v povečanem številu nezgod. Vsako leto več delavcev umre na cestah, profesionalni vozniki so zaradi prevelike utrujenosti v preteklem letu že drugo leto zapored najbolj obremenjena kategorija delavcev pri ugotavljanju smrtnih in težjih nezgod. Kot pozitivno pa se je v preteklem letu pokazalo vlaganje v varno delo v gozdu, kjer se število smrtnih in težjih nezgod ni bistveno povečalo, čeprav se je vse leto zaradi februarskega žledoloma aktivno odstranjevalo gozdno drevje.

Novi zakon o inšpekciji dela je v preteklem letu zaznamoval delo delovnih inšpektorjev. Nove določbe glede prepovedi opravljanja dela v primerih, ko obstajajo elementi delovnega razmerja, so se pokazale kot učinkovite, saj se je stanje na tem področju začelo nekoliko izboljševati. Še vedno pa preveč delodajalcev sili delavce v druge oblike dela, kot so samozaposlitev, študentsko delo, začasno ali občasno delo upokojencev, delo po civilnih pogodbah, čeprav delavci delajo v povsem enakih pogojih kot redno zaposleni delavci. Delavcem, ki so v celoti odvisni od delodajalcev, pa je nujno zagotoviti pravice skladno z zakonom. Zakonodaja namreč določa, da ob obstoju vseh elementov delovnega razmerja druge oblike dela niso dopustne. Izgovori delodajalcev in morebitne dejanske želje posameznikov, da delo opravljajo v drugih oblikah, torej ne pridejo v poštev.

Teža slabšega gospodarskega stanja se je v preteklem letu močno poznala tudi na socialnem področju. Tako smo na socialno inšpekcijo prejeli veliko več prijav kot pretekla leta. Tudi na tem področju se je pokazalo, da štirje inšpektorji za nadzor socialnih zadev na celotnem območju Slovenije ne zadoščajo. Vsaka bolniška odsotnost daljša postopke, zato je bilo število opravljenih nadzorov v preteklem letu tudi zaradi tega mnogo manjše.

Septembra 2014 smo sedež IRSD in območne enote Ljubljana - Kranj po več desetletjih opravljanja dela na Parmovi ulici v Ljubljani preselili v industrijsko cono Šiška, na Verovškovo ulico. Za IRSD se je to v več pogledih izkazalo kot pozitivno. Novi, svetli prostori omogočajo bolj optimistično delo in boljše

delovne pogoje, pridobili smo ustreznejše prostore za hranjenje dokumentacije, pa tudi tako imenovane govorilnice za razgovore s strankami, ki so omogočile nekoliko drugačen ritem dela.

V preteklem letu smo na IRSD izvedli večjo spremembo organiziranosti – z dozdajšnjih devetih območnih enot smo prešli na vsega pet območnih enot, kar nam omogoča večjo fleksibilnost in lažje razdeljevanje zadev med sicer zelo obremenjenimi inšpektorji. Kljub temu pa nismo zmanjšali svoje dostopnosti za uporabnike, saj še vedno poslujemo na istih 15 lokacijah. Politika države, ki vsako leto linearno znižuje število zaposlenih, ne glede na dejanske obremenitve, se seveda pozna tudi pri zniževanju števila delovnih inšpektorjev. Kljub velikim pritiskom in nenehni želji po ureditvi razmer, se zniževanje števila zaposlenih odraža tudi na večanju pritiska nad inšpektorji za delo, kar se je v preteklem letu močno odrazilo tudi na večjem številu bolniško odsotnih inšpektorjev ter na nekoliko manjšem številu opravljenih nadzorov.

V zadnjih letih se pogosto dogaja, da novi ali spremenjeni predpisi IRSD podeljujejo nove pristojnosti za nadzor, in to ne glede na dejansko vsebinsko povezavo s področji nadzora inšpektorata. Vendar pa je učinkovit nadzor mogoč le na področjih, kjer imamo inšpektorji dovolj znanja, to pa je le na vsebinah, ki so s področji sorodna. Širitev pristojnosti brez dodatnega kadra in dodatnega izobraževanja kadrov je neresno. Način, s kakršnim smo v zadnjih letih vse pogosteje soočeni, pogosto celo brez poprejšnje seznanitve s tem, lahko tako vodi le k razmišljanju o tem, ali je učinkovit nadzor dejansko sploh zaželen.

Nataša Trček
glavna inšpektorica za delo

POVZETEK

Inšpektorat Republike Slovenije za delo (IRSD) je v letu 2014 opravljal inšpekcijski nadzor na področju delovnih razmerij (zaposlovanja), varnosti in zdravja pri delu ter na področju socialnega varstva.

Inšpektorji vseh treh inšpekcij, ki delujejo v okviru Inšpektorata RS za delo**,** so v preteklem letu opravili **17.392 inšpekcijskih pregledov**, od tega na področju nadzora delovnih razmerij 9759 inšpekcijskih nadzorov, na področju varnosti in zdravja pri delu so opravili 7568 nadzorov in raziskali 100 nezgod pri delu. Inšpektorji socialne inšpekcije so opravili 65 inšpekcijskih nadzorov.

Inšpektorji z vseh treh področij dela so v letu 2014 ugotovili **29.685** različnih **kršitev** in na podlagi tega izdali **12.433 različnih ukrepov** (upravne odločbe, prekrškovne odločbe z izrekom globe ali opomina, naznanila sumov storitev kaznivih dejanj oziroma ovadbe in opozorila kršiteljem, naročila) in izrekli za **okvirno 5 milijonov evrov glob**.

Ob tem je bilo **na dan 31. 12. 2014 v Poslovni register Slovenije** (po podatkih Ajpesa) **vpisanih 198.521 poslovnih subjektov** oziroma delodajalcev ali subjektov nadzora. V zadnjih šestih letih se je število poslovnih subjektov povečalo za več kot 30 tisoč.

Število zaposlenih inšpektorjev temu ne sledi. Leta 2011 je bilo na IRSD zaposlenih 88 inšpektorjev, **31. 12. 2014** pa le **81 inšpektorjev**, pri čemer se zmanjševanje števila zaposlenih še nadaljuje.

Število prijav, ki jih prejmemo na IRSD, pa iz leta v leto narašča. V letu 2014 smo tako prejeli že 7319 novih prijav.

Na področju nadzora delovnih razmerij inšpektorji že šesto leto zapored **največji delež kršitev** (3542) ugotavljajo **na področju plačila za delo in drugih prejemkov iz delovnega razmerja** (neizplačilo plače in zamujanje pri izplačilu plače, neizplačilo dodatkov za delo v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa (nočno, nadurno delo), regresa za letni dopust). V veliki meri je to posledica finančnih oziroma likvidnostnih težav, v katerih se delodajalci zaradi gospodarske krize pogosteje znajdejo. Pred letom 2008 tega instituta sploh ni bilo med najpogostejšimi kršitvami, od leta 2009 pa te kršitve trdno zasedajo prvo mesto in jih je iz leta v leto več. Kljub temu smo **v letu 2014 prejeli nekaj manj tovrstnih prijav**, v zadnjih mesecih preteklega leta smo prejemali **vse več prijav kršitev počitkov in odmorov**.

V primerjavi z letom 2013 je v letu 2014 **najbolj poraslo število ugotovljenih kršitev glede pogodbe o zaposlitvi**, ki so se tako z 2213 primeri kršitev uvrstile **na drugo mesto** najpogosteje ugotovljenih kršitev. Med najpogostejšimi kršitvami na področju delovnih razmerij so **še nepravilnosti glede evidenc na področju dela in socialne varnosti** (1796) ter **kršitve glede zaposlovanja na črno** (795 kršitev).

Na področju nadzora delovnih razmerij tudi v letu 2014 ugotavljamo težave, ki jih povzročajo nekatere **prakse delodajalcev, ki pa sicer presegajo pristojnosti IRSD** za ukrepanje, na primer »verižno« ustanavljanja večjega števila družb v okviru enega sistema, prepletanje lastništva družb, ki delujejo v eni osnovni dejavnosti, prenos lastništva na osebe, ki nimajo praktično nobene dejanske povezave z družbo in tudi ne namena nadaljevati z dejavnostjo družbe, ki ima težave v poslovanju, »prenašanje« sedeža družbe na različne naslove, kjer ni nobenega znaka o družbi, spreminjanje odgovorne osebe družbe, ki je navadno nedosegljiva, velikokrat tujec, nezaposlena oseba in oseba brez premoženja. Subjekti nadzora se tako lažje izogibajo spoštovanju delovnopravne zakonodaje, pa tudi inšpektorjem za delo ter drugim nadzornim organom. Z namenom preprečevanja navedenih zlorab smo bili v letu 2014 še posebej aktivni.

Na področju nadzora varnosti in zdravja pri delu so inšpektorji enako kot že nekaj zadnjih let **najpogosteje ugotavljali kršitve glede ocenjevanja tveganj in izdelave izjave o varnosti z oceno tveganja**, glede **usposabljanj delavcev za varno opravljanje dela** ter glede **zagotavljanje zdravstvenega varstva delavcev**.

Spremembe v načinu in tempu dela so povzročile **povečane psihosocialne težave na skoraj vseh delovnih mestih**. Časovna obremenitev, nejasno razdeljevanje delovnih nalog in pričakovanja glede delovne uspešnosti so samo nekateri od primerov psihosocialnih tveganj, ki jih ugotavljajo inšpektorji v svojih nadzorih, in imajo posledice tako za delodajalca kot tudi za delavca. Ugotavljamo, da je **večina delodajalcev opredelila ukrepe**, ki jih zagotavljajo za preprečevanje psihosocialnih dejavnikov tveganja, njihovo **uresničevanje pa še vedno ni zadovoljivo**. Tudi **promocija zdravja na delovnem mestu** predstavlja prizadevanja delodajalcev, delavcev in družbe za izboljšanje zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu, ki pa bo uspešna le, če je vključena v vse organizacijske procese kot trajna dodana vrednost.

Inšpektorji so v letu 2014 **raziskali tudi 100 nezgod pri delu** – praviloma raziščejo vse nezgode, ki so se zgodile pri delu in so se v njih delavci smrtno ali težje poškodovali, pa tudi posamezne lažje poškodbe. Sicer so delodajalci skladno z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu inšpektoratu prijavili **9333 nezgod** (8866 lažjih in 429 težjih), od tega **23 smrtnih nezgod, 15 nezgod** je bilo **kolektivnih** (poškodovani dva ali več delavcev hkrati).

Kot zaskrbljujočo ocenjujemo ugotovitev, da **se v zadnjih letih stalno povečuje število umrlih delavcev,** predvsem poklicnih šoferjev tovornih vozil, **zaradi prometnih nesreč**. Vzrok za to je nedvomno njihova **prekomerna utrujenost**, kar verjetno sovpada tudi z ugotovitvami s področja nadzora delovnih razmerij, kjer v letu 2014 ugotavljamo bistveno več kršitev kot v letu 2013 (2014: 149 kršitev, 2013: 79 kršitev).

V okviru **socialne inšpekcije** so inšpektorji (4) **zaključili z obravnavo 151 pobud za izredne nadzore** in **opravili 65 inšpekcijskih nadzorov** (37 rednih in 28 izrednih). V 20 zadevah so inšpektorji izvajalcem izrekli naročila oziroma ukrepe za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Na podlagi izvedenih inšpekcijskih ravnanj ocenjujemo, da se socialnovarstvena dejavnost v večjem deležu izvaja strokovno in zakonito, saj so se očitki iz skoraj 85 % proučenih pobud za nadzor izkazali za neutemeljene.

IRSD je v letu 2014 izvedel tudi **16 usmerjenih akcij nadzora**, in sicer **v dejavnostih, v katerih se posamezne kršitve pogosteje ugotavljajo** oziroma kjer smo **preverjali izvajanje določenega instituta delovnega prava**. V okviru akcij je bilo **opravljenih 6139 inšpekcijskih pregledov** (35,43 %).

Poleg nadzorov in ukrepanj so zaposleni IRSD opravljali tudi **drugo strokovno delo**, nudili strokovno pomoč delavcem in delodajalcem, v skladu s 5. oziroma 7. členom Zakona o inšpekciji dela je Inšpektorat RS za delo dal tudi **več predlogov za spremembo zakonodaje**, ki izhajajo iz zaznanih praks na terenu.

Tudi v letu 2014 smo skrbeli za **sodelovanje z institucijami z različnih delovnih področij**, tako z drugimi državnimi organi kot s sindikalnimi oziroma strokovnimi združenji delavcev in združenji delodajalcev. Sodelovanju namenjamo veliko pozornosti v smislu izmenjav informacij, učinkovitejšega opravljanja poslanstva ter tako preventivnega kot represivnega delovanja.

1. PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST INŠPEKTORATA ZA DELO

1.1. PRISTOJNOST IN ZAKONODAJA

Inšpektorat Republike Slovenije za delo je organ v sestavi Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Splošna načela inšpekcijskega nadzora, organizacijo inšpekcij, položaj, pravice in dolžnosti inšpektorjev, njihova pooblastila, postopek inšpekcijskega nadzora, inšpekcijske ukrepe in druga vprašanja, povezana z inšpekcijskim nadzorom, urejata **Zakon o inšpekciji dela** (ZID-1) in **Zakon o inšpekcijskem nadzoru** (ZIN). Oba sta bila v letu 2014 spremenjena, Zakon o inšpekciji dela je nov, Državni zbor RS ga je sprejel 6. 3. 2014, objavljen je bil v Uradnem listu RS, št. 19/2014 (17. 3. 2014), veljati pa je začel 1. 4. 2014.

Zakon je posodobljen, določbe, ki so se podvajale z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru in drugimi zakoni, so črtane, nekateri instituti so odpravljeni ali spremenjeni glede na dejansko rabo in učinkovitost v praksi. Odpravil je tudi nekatere nejasnosti glede posameznih institutov, vse z namenom prispevati k še večji učinkovitosti delovne inšpekcije.

ZID-1 tako uvaja tripartitni svet inšpekcije dela kot strokovno posvetovalno telo inšpekcije in s tem krepi vključenost socialnih partnerjev v delo inšpekcije. Uvedel je tudi institut strokovnega pomočnika, ki naj bi inšpektorje razbremenil administrativnih nalog, opravljal pa bi lahko tudi enostavnejše naloge v postopku nadzora. S tem naj bi bila zagotovljena tudi večja fleksibilnost inšpekcijske službe. Instituta do konca leta 2014 sicer še nista bila udejanjena. ZID-1 je tudi prenesel polno pooblastilo iz Konvencije MOD št. 81, da lahko inšpektor glede na okoliščine primera in pooblastila v skladu z zakonom in drugimi predpisi prosto presoja glede svetovanja in pomoči ter izbire ukrepov.

V primerih, ko inšpektor presodi, da je to potrebno za varovanje pravic drugih oseb, lahko na podlagi ZID-1 delodajalcu s sklepom odredi, da o ugotovitvah inšpekcijskega nadzora in izrečenih ukrepih pisno seznani delavce na pri delodajalcu običajen način ter sindikat ali svet delavcev ali delavskega zaupnika pri delodajalcu. Za opustitev tega ravnanja je v kazenskih določbah predvidena sankcija. Inšpektorji lahko na podlagi novega zakona fakultativno prepovedno odločbo izdajo tudi v primerih, ko delodajalec delavcev ni usposobil za varno in zdravo delo.

Zakon je uvedel tudi nove možnosti izdaje prepovedne odločbe, ko gre za opravljanje dela, ko se to v skladu z zakonodajo ne sme opravljati (ko na primer inšpektor ugotovi nezakonito posredovanje dela delavcev uporabnikom v nasprotju s predpisi, ki urejajo delovna razmerja in trg dela, delo otrok, mlajših od 15 let, in opravljanje dela na podlagi pogodb civilnega prava v nasprotju z zakonom, ki ureja delovna razmerja). Zakon je uvedel tudi možnost izrekanja glob v celotnem zakonsko opredeljenem razponu.

V skladu z 2. členom novega Zakona o inšpekciji dela opravlja Inšpektorat RS za delo naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov s področij varnosti in zdravja pri delu, delovnih razmerij, minimalne plače, trga dela in zaposlovanja, dela in zaposlovanja tujcev, sodelovanja delavcev pri upravljanju in stavk, če ni z zakonom drugače določeno. Inšpektorat opravlja tudi inšpekcijski nadzor nad izvajanjem drugih zakonov in predpisov, če ti tako določajo. Inšpekcijski nadzor na področju socialnega varstva zagotavlja nadzor nad opravljanjem socialnovarstvenih storitev in spoštovanjem predpisov, s katerimi so izvajalcem socialnovarstvene dejavnosti podeljena javna pooblastila.

Inšpektorat opravlja tudi inšpekcijski nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij ter zakonitostjo in strokovnostjo dela komisij za preverjanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij. Zakon o urejanju trga dela daje inšpektoratu pravno podlago tudi za nadzor na področju zaposlovanja, nadzor pa se opravlja v okviru nadzora delovnih razmerij. Inšpektorji

za delo opravljajo nadzor tudi nad zakoni in drugimi predpisi, ki to posebej določajo. Seznam predpisov je na koncu poročila.

Inšpektorat Republike Slovenije za delo je na podlagi Zakona o prekrških tudi prekrškovni organ.

Področje dela organa določajo še nekateri mednarodni pravni viri, med katerimi izpostavljamo predvsem:

- Konvencijo št. 81 o inšpekciji dela v industriji in trgovini,
- Konvencijo št. 129 o inšpekciji dela v kmetijstvu,
- Konvencijo št. 155 o varstvu pri delu, zdravstvenem varstvu in delovnem okolju,
- Konvencijo št. 161 o službah medicine dela,
- Evropsko socialno listino (3. člen) in
- Direktivo št. 89/391/EGS.

V skladu s 4. členom Zakona o inšpekciji dela nudi Inšpektorat RS za delo delodajalcem in delavcem strokovno pomoč glede uresničevanja zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov iz svoje pristojnosti.

Pri svojem delu sodeluje z drugimi inšpekcijami, zavodi, pristojnimi za zaposlovanje in zdravstveno zavarovanje, pa tudi s sindikalnimi oziroma strokovnimi združenji delavcev in delodajalcev.

Poročilo Inšpektorata RS za delo je pripravljeno na podlagi 7. člena Zakona o inšpekciji dela.

1.2. KADRI IN ORGANIZIRANOST

Vlada RS je s kadrovskim načrtom določila, da ima Inšpektorat RS za delo v letu 2014 lahko zaposlenih 108 uslužbencev za nedoločen čas (v letu 2013: 109 uslužbencev). Na dan 31. 12. 2014 je bilo zaposlenih **107 uslužbencev**, od tega je bilo 89 uradniških delovnih mest in 18 strokovno-tehničnih delovnih mest.

Od navedenega števila zaposlenih je bilo **81 inšpektorjev**. V inšpekciji nadzora delovnih razmerij je delo opravljalo 45 inšpektoric in inšpektorjev (v letu 2013: 46), v inšpekciji nadzora varnosti in zdravja pri delu 32 inšpektoric in inšpektorjev, v socialni inšpekciji pa 4 inšpektorice in inšpektorji. Povprečna starost zaposlenega je bila **49,59 let**.

V okviru Inšpektorata RS za delo delujejo glede na področje nadzora tri inšpekcije, in sicer:

1. inšpekcija nadzora varnosti in zdravja pri delu,
2. inšpekcija nadzora delovnih razmerij in
3. socialna inšpekcija.

Z Aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Inšpektoratu RS za delo je določena organizacija in način dela na sedežu organa na Verovškovi ulici 64a v Ljubljani, v 5 območnih enotah in 9 inšpekcijskih pisarnah.

Slika 1: Organizacijska shema Inšpektorata RS za delo (31. 12. 2014)

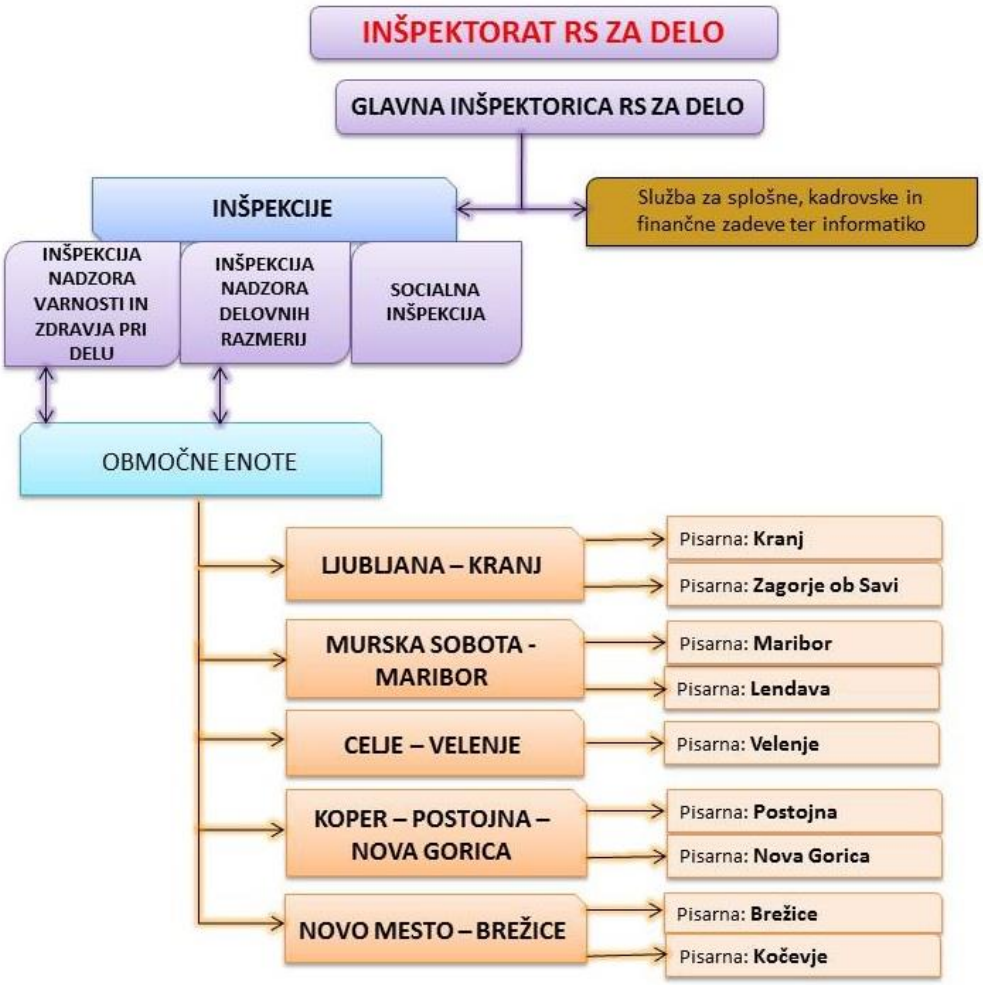

V letu 2014 je inšpektorat združil nekatere službe ter območne enote. Tako na sedežu inšpektorata od 1. 10. 2014 deluje enotna služba za splošne, kadrovske in finančne zadeve ter informatiko, ukinili smo službe znotraj inšpekcije nadzora varnosti in zdravja pri delu, na terenu pa deluje 5 območnih enot (OE) in 9 pisarn. Združili smo:

- OE Ljubljana - Trbovlje in OE Kranj v OE Ljubljana - Kranj,
- OE Maribor in OE Murska Sobota v OE Murska Sobota - Maribor,
- OE Koper - Postojna in OE Nova Gorica v OE Koper - Postojna - Nova Gorica ter
- OE Novo mesto in OE Brežice v OE Novo mesto - Brežice.

V OE Celje - Velenje stanja nismo spreminjali.

Dostopnosti upravnih storitev za uporabnike s tem nismo zmanjšali, saj inšpektorat še vedno posluje na istih 15 lokacijah. Združevanje OE pa je bilo potrebno, saj so bile nekatere OE kadrovsko zelo majhne, zato ob odsotnostih zaposlenih v teh OE praktično ni bila mogoča normalna organizacija dela, poleg tega so bili zaposleni v nekaterih OE zaradi zmanjševanja števila zaposlenih, predvsem zaradi upokojitev, bistveno bolj obremenjeni kot v drugih enotah. Z navedeno spremembo sistemizacije smo optimizirali procese in organizacijo dela notranjih organizacijskih enot, zaposleni pa so bolj enakomerno obremenjeni, in sicer tako glede obsega nalog kot glede njihove zahtevnosti.

V letu 2014 (4. 7.) je Inšpektorat RS za delo podpisal Pogodbo o zagotavljanju pogojev za sindikalno delo v Inšpektoratu Republike Slovenije za delo s Sindikatom državnih organov Slovenije –

Organizacijo sindikata delavcev inšpektoratov in Sindikalno skupino IRSD, s čimer so stranke podrobneje uredile pogoje za opravljanje sindikalne dejavnosti v inšpektoratu.

1.2.1. Kadrovska problematika

Kljub navedenim organizacijskim ukrepom **kadrovska podhranjenost in preobremenjenost inšpektorjev** za delo ostaja resna težava. Število poslovnih subjektov iz leta v leto narašča, na dan 31. 12. 2014 je bilo v Poslovnem registru Slovenije evidentiranih 198.521 poslovnih subjektov, v zadnjih šestih letih se je njihovo število povečalo za več kot 30 tisoč. Število zaposlenih inšpektorjev pa temu ne sledi in ne zagotavlja možnosti za sprotno obravnavo vseh prejetih prijav, še manj pa ustrezne stopnje pričakovanja, da bo posamezni delodajalec naključno postal zavezanec v postopku inšpekcijskega nadzora in da bi iz teh razlogov zagotovil ustrezno stopnjo spoštovanja delovnopravne zakonodaje.

Leta 2011 je bilo v IRSD zaposlenih 88 inšpektorjev, decembra 2012 – po uveljavitvi Zakona o uravnoteženju javnih financ – se je njihovo število znižalo na 81 in tako je bilo tudi na dan 31. 12. 2014. Trend zmanjševanja se nadaljuje, kar je zaskrbljujoče, saj se število prijav, ki jih prejemamo na inšpektorat, še vedno vztrajno povečuje, preobremenjenost na področju delovnih razmerij in sociale pa narašča.

Ob tem ugotavljamo, da **»preprostih« inšpekcijskih nadzorov dejansko ni več**. V vsakem nadzoru, ki izhaja iz prijave ali usmerjene akcije, inšpektorji nadzorujejo specifične zahteve, ki od njih poleg poglobljenega znanja zahtevajo tudi konkretne izkušnje s posameznega področja. Daljši potrebni čas za izvedbo nadzora ter kadrovska podhranjenost vodita do tega, da odprtih zadev ni več mogoče obravnavati v razumnih rokih.

Tudi obseg administrativnih opravil, povezanih z upravnimi in prekrškovnimi postopki ter s pripravo raznih poročil, je po naši oceni prevelik in jemlje čas, namenjen opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora, ter povečuje birokratizacijo. Kadrovska podhranjenost in preobremenjenost inšpektorjev tako še naprej ostaja resna težava.

S pomanjkanjem števila zaposlenih se srečujemo tudi na področju kadrov. Ob 107 zaposlenih ima IRSD zaposleno samo eno javno uslužbenko za kadrovske zadeve, ki jih organ vodi samostojno, in tudi samo dve javni uslužbenki za finančno poslovanje, čeprav je IRSD samostojni proračunski uporabnik. Kot prekrškovni organ je inšpektorat na primer v preteklem letu izrekel za več kot 5 milijonov evrov glob, pri čemer zavezanci manj kot polovico glob plačajo prostovoljno; ves preostali znesek je treba izterjati, kar predstavlja izjemen obseg dela.

Vse navedeno se je v letu 2014 na inšpektoratu odrazilo tudi v bistveno večjem številu bolniških odsotnosti, ki je sicer še vedno nižje kot v povprečju v Sloveniji, vendar so odsotnosti vse daljše.

1.3. POGOJI IN VIRI ZA DELO INŠPEKTORATA

1.3.1. Proračun

Proračunska sredstva Inšpektorata RS za delo so bila v skladu z varčevalnimi ukrepi porabljena za izplačila plač, nadomestil in drugih stroškov dela zaposlenih ter za plačilo materialnih stroškov, ki zajemajo obratovalne stroške (elektrika, voda, ogrevanje, telekomunikacijske storitve, čiščenje, varovanje ipd.) in druge tekoče stroške organa, ki so nujno potrebni za nemoteno delovanje inšpektorata na vseh lokacijah (vzdrževanje računalniške opreme, najemnine aplikacij, ki jih uslužbenci potrebujejo za nemoteno delo, najemnine parkirnih prostorov za službena vozila, gorivo, vzdrževanje in servisiranje službenih vozil in podobno). Iz postavke materialni stroški so se delno krili

tudi stroški zdravstvenih pregledov uslužbencev, nakup obvezne varstvene opreme ter stroški strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja zaposlenih.

V letu 2014 je Inšpektorat RS za delo porabil **4.198.136 EUR proračunskih sredstev**. Največ sredstev je bilo porabljenih za plače – 3.676.076 EUR, materialne stroške – 405.998 EUR – in investicije – 67.757 EUR.

V letu 2014 je bil zaključen twinning projekt MN09IB SO 01 – Harmonizacija in implementacija zakonodaje na področju inšpekcije dela in varnosti pri delu v Črni Gori, za kar smo porabili namenska sredstva projekta v višini 29.697 EUR.

Inšpektorat kot lastno dejavnost opravlja preizkuse znanja strokovne usposobljenosti koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih. S tem smo pridobili 8.513 EUR namenskih sredstev, 4.200 EUR sredstev smo prenesli v proračunsko leto 2015.

V letu 2014 je Inšpektorat RS za delo iz naslova nedavčnih prihodkov (globe, sodne takse, stroški postopka, upravne takse in drugo) **obračunal 5.109.212 EUR terjatev** (v letu 2013: 4.085.725 EUR). Na dan 31. 12. 2014 je bilo na tej podlagi na prehodne račune IRSD plačanih 2.159.825 EUR, terjatve v višini 2.433.193 EUR pa smo prenesli na Finančno upravo RS, ki opravlja izvršbo.

1.3.2. Prostorska problematika

Inšpektorat RS za delo je uporabnik poslovnih prostorov **na 15 lokacijah po državi**. Nekateri prostori so v lasti Republike Slovenije, za druge prostore pa ima Republika Slovenija sklenjene najemne pogodbe z najemodajalci in je tudi plačnik teh najemnin. Inšpektorat RS za delo je le uporabnik pisarn in spremljajočih prostorov ter plačnik stroškov (za obratovanje, investicijsko vzdrževanje ter druge skupne stroške), ki se razdelijo med uporabniki na skupni lokaciji, plačuje pa jih s postavke materialnih stroškov.

Zaradi finančne krize se tudi reševanje prostorske problematike odvija počasi. Za IRSD še vedno ostaja pereča prostorska problematika v Mariboru, kar smo že izpostavljali, ker je zgradba stara in ne zagotavlja dovolj prostora.

V letu 2014 se je preselil sedež IRSD in sedež OE Ljubljana – Kranj, in sicer na Verovškovo ulico 64a v Ljubljani. IRSD se je moral seliti zaradi odločbe Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor, ki je Republiki Sloveniji oziroma zastopnici Vladi RS kot lastnici objekta na Parmovi 33 v Ljubljani, kjer je sedež Inšpektorata RS za delo deloval od svojega začetka, prepovedal uporabo objekta, ker je ugotovil, da gre za nevarno gradnjo. Ker Vlada RS ni imela v lasti prostorov, v katere bi se lahko preselili, je bilo iskanje novih najemniških prostorov dolgotrajno in tudi obremenjujoče, tako za vodstvo inšpektorata kot za zaposlene. IRSD se je po sklenitvi najemne pogodbe moral v nadomestne prostore, ki pred tem še niso bili niti izdelani niti opremljeni, preseliti praktično v enem koncu tedna.

Ob selitvah bi radi opozorili na zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki jih mora delodajalec upoštevati pri načrtovanju, opremljanju in vzdrževanju delovnih mest. Gre na primer za osnovno površino delovnega prostora, višino prostorov, volumen, prosti zračni volumen na delavca pri delu, zahteve glede zračenja, naravne razsvetljave, poti za gibanje, sanitarnih prostorov in podobno. Začasne selitve pomenijo tudi dvojne stroške, so moteče tako za stranke kot tudi za zaposlene in seveda povzročijo tudi izpad dela. Zato so odločitve, ki se pri tem sprejemajo, toliko bolj pomembne.

1.3.3. Službena vozila

V letu 2014 je imel Inšpektorat RS za delo 40 službenih vozil. Posodabljanje voznega parka je vezano na finančna sredstva, zato je polovica naših vozil starejših od 10 let. V letu 2014 smo uspeli kupiti dve novi vozili, zaradi dotrajanosti pa smo morali odpisati 3 vozila. Inšpektorat ima tudi 7 službenih koles, saj to predvsem v večjih mestih omogoča inšpektorjem racionalnejšo opravljanje delovnih nalog.

1.3.4. Psihosocialni dejavniki, ki vplivajo na delo zaposlenih

Zaradi trenutnih gospodarskih razmer in pripada zadev se stopnjujejo oblike pritiskov na zaposlene v Inšpektoratu RS za delo. Inšpektorji so preobremenjeni in ne zmorejo sproti reševati vseh dodeljenih zadev. Iz leta v leto ugotavljamo več žalitev in nedostojnega vedenja tako prijaviteljev kot delodajalcev, tudi v letu 2014 smo zabeležili nekaj primerov ogroženosti inšpektorjev s strani nadzorovanih subjektov. Večjo agresivnost strank je zaznati tudi po telefonu ter v elektronski pošti.

Inšpektorji se redno soočajo s prevelikimi pričakovanji prijaviteljev, ki od inšpektorjev pričakujejo ukrepanje, za katerega niso pristojni, prav tako z zahtevami medijev za informacije še med trajanjem postopkov, kar predstavlja dodaten pritisk na inšpektorje.

1.3.5. Informatika

V letu 2014 smo se približali že pred več leti zastavljenemu cilju, da imajo vsi inšpektorji prenosni računalnik. V letu 2014 le še dva inšpektorja nista imela prenosnega računalnika, kar jima bomo zagotovili v letu 2015. Kupili smo 25 prenosnih računalnikov, 55 večjih zaslonov in 6 mrežnih tiskalnikov. Z zdaj že večletno stalno nabavo deleža novih računalnikov se je tudi bistveno znižal strošek popravil in servisiranja starih računalnikov.

Na vse osebne računalnike (prenosne in namizne) smo namestili enoten operacijski sistem.

V obstoječem informacijskem sistemu (IS IRSD), ki je podpora informatiziranim evidencam dokumentarnega gradiva in informatiziranim zbirkam za podporo postopkom in storitvam, ki smo ga uvedli v letu 2012, smo opravili še nekatere dopolnitve v skladu s spreminjajočo se zakonodajo in pripombami uporabnikov.

V drugi polovici leta smo v sodelovanju z nekaterimi drugimi inšpektorati pripravljali tudi potrebno informacijsko podporo za prejemanje računov v elektronski obliki. Zakon o opravljanju plačilnih storitev je namreč določil, da so proračunski uporabniki od 1. 1. 2015 dolžni prejemati račune izključno v elektronski obliki. Za to je bilo treba dograditi informacijski sistem IRSD in tudi usposobiti pristojne zaposlene za takšen način poslovanja. Inšpektorat namreč od 1. 1. 2015 s poslovnimi partnerji zunaj javne uprave finančno posluje samo še prek e-računov.

V okviru informacijskega sistema varnosti in zdravja pri delu (IS VZD), katerega nosilec je IRSD skupaj z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, smo nadaljevali s projektom elektronske prijave nezgod pri delu, in sicer v okviru portala e-VEM. V testnem okolju je realizirana elektronska oddaja digitalno podpisanih elektronskih obrazcev za prijavo nezgod pri delu prek sistema e-VEM.

1.4. STATISTIČNI PREGLED DELA INŠPEKTORATA

Inšpektorji so v letu 2014 opravili **17.392 inšpekcijskih pregledov** (2013: 18.745). Na področju nadzora delovnih razmerij je bilo opravljenih 9759 inšpekcijskih nadzorov (2013: 10.958), na področju

varnosti in zdravja pri delu pa 7568 nadzorov (2013: 7596). Inšpektorji socialne inšpekcije so opravili 65 (2013: 191) inšpekcijskih nadzorov. Raziskali smo tudi **100 nezgod pri delu** (2013: 117).

Ob navedenih podatkih opozarjamo, da je z 18. 8. 2014, ko se je začel uporabljati novi Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, **inšpektorat za delo izgubil glavno pristojnost nadzora nad zaposlovanjem na črno**, ki je prešla na Finančno upravo RS (FURS). Zato se je IRSD posvetil ugotavljanju kršitev, ki so v primerjavi z zaposlovanjem na črno bistveno težje ugotovljive in od inšpektorjev terjajo tudi več časa (na primer ugotavljanje kršitev, povezanih z delovnim časom, zagotavljanjem odmorov in počitkov). Več o tem je predstavljeno v poglavju o nadzoru na področju zaposlovanja.

Inšpektorji so v letu 2014 izrekli **12.122 prekrškovnih in upravnih ukrepov** (leto 2013: 12.121 ukrepov). Med ukrepe inšpektorjev sodijo upravne odločbe, prekrškovne odločbe z izrekom globe ali opomina, plačilni nalogi in opozorila kršiteljem. Od tega so inšpektorji **v skladu z Zakonom o prekrških izrekli 6348 ukrepov**. Inšpektorji so dali tudi 98 kazenskih ovadb in naznanil kaznivega dejanja (2013: 52, 2012: 78).

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku smo na prvi stopnji v letu 2014 **vodili 26.743 upravnih zadev** in jih rešili 13.761, 12.982 zadev ostaja v reševanju. Inšpektorji so **izrekli 5774** (2013: 5477) **inšpekcijskih ukrepov**.

Zunaj upravnega postopka smo obravnavali **6246 novih zadev**. Med njimi so bile tudi strokovne pomoči inšpektorata v smislu 4. člena Zakona o inšpekciji dela ter druge skupne zadeve s področja poslovanja inšpektorata.

Aktivno smo sodelovali v več delovnih skupinah v RS in EU, sodelovali pri oblikovanju sprememb predpisov, posodabljali informacijski sistem in svojo spletno stran, opravljali strokovne izpite za koordinatorje, sodelovali v Komisiji za ugotovitev podlag za odpoved pogodbe o zaposlitvi zaradi ugotovljene invalidnosti, v komisijah za podelitev dovoljenj za opravljanje strokovnih nalog varnosti in zdravja pri delu, v Komisiji za preverjanje strokovne usposobljenosti za delo z eksplozivi in pirotehničnimi izdelki ter v Komisiji Vlade RS za odkrivanje in preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, aktivno smo sodelovali tudi v Medresorski delovni skupini za boj proti trgovini z ljudmi.

Opravljali smo tudi druge naloge s področja splošnih, kadrovskih in finančnih zadev, upravljanja s človeškimi viri, integritete, področja vodenja analitično-statističnih evidenc in različnih obdelav.

1.5. DELOVANJE INŠPEKTORATA RS ZA DELO V MEDNARODNEM PROSTORU

Na področju delovanja Inšpektorata RS za delo **v mednarodnem prostoru** izpostavljamo, da je Inšpektorat RS za delo vključen v **Odbor glavnih inšpektorjev za delo** pri Evropski komisiji (SLIC – Senior Labour Inspectors Committe), občasno pa sodeluje tudi z Mednarodno organizacijo dela in Mednarodno organizacijo inšpektorjev dela. Naše aktivnosti izhajajo tudi iz obveznosti Republike Slovenije pri uresničevanju sprejetih mednarodnih zavez, ki izhajajo iz Konvencije MOD št. 81 o inšpekciji dela v industriji in trgovini, nekaterih drugih konvencij, iz Revidirane Evropske socialne listine ter vrste direktiv s področja varnosti in zdravja pri delu in delovnih razmerij, sprejetih v okviru Evropske unije (EU). V tem okviru IRSD predvsem zagotavlja podatke in poroča v zvezi s temi dokumenti.

Z državami članicami EU sodelujemo tudi preko evropskega centra za komunikacijo in informiranje na področju varnosti in zdravja pri delu – **CIRCA** (Communication & Information Resource Centre Administrator). V obravnavanem obdobju smo v okviru izmenjave informacij preko tega centra odgovorili na 12 zaprosil iz različnih tematskih sklopov, odgovorili smo na 32 vprašanj.

V letu 2014 smo zaključili s **twinning projektom** »Harmonizacija in implementacija zakonodaje na področju inšpekcije dela in varnosti in zdravja pri delu« v Črni gori.

Inšpektorat RS za delo prek **sistema IMI** neposredno sodeluje s pristojnimi organi EU v primeru napotenih delavcev v okviru čezmejnega opravljanja storitev. Sistem IMI je varna spletna aplikacija, ki nacionalnim, regionalnim in lokalnim organom Evropske Unije omogoča hitro in preprosto medsebojno sporazumevanje. S področja dela Inšpektorata RS za delo je vzpostavljen za napotene delavce, namenjen pa je nadzoru nad izvajanjem Direktive o napotitvi delavcev na delo v tujino (96/71/ES). Rezultati delovanja sistema so spodbudni. Inšpektorat RS za delo je pristojen za nadzor nad slovenskimi delodajalci ter delodajalci, ki opravljajo storitve ali dejavnost v Republiki Sloveniji, nima pa pristojnosti za izvajanje nadzora na ozemljih drugih držav; sistem IMI pa omogoča povezovanje s pristojnimi organi drugih držav članic EU, s čimer je mogoče uspešno ugotoviti dejansko stanje v drugi državi. V letu 2014 je Inšpektorat RS za delo obdelal skupno 23 zahtevkov prek sistema IMI, od tega je IRSD v 3 zadevah zaprosil za podatke tuje organe, v 20 zadevah pa so se na nas obrnili organi iz držav članic EU.

Predstavniki Inšpektorata so se udeležili naslednjih srečanj oziroma delovnih sestankov:

- delavnice delovne skupine SLIC WG Enforcement o preventivnem ukrepanju delodajalcev in aktivnostih nadzornih organov z namenom preprečevanja padcev na istem nivoju (29. januar, Luksemburg),
- sestanka delovne SLIC WG Enforcement o načinu dela in ciljih delovne skupine v novem mandatnem obdobju, na katerem so obravnavali tudi poročilo o delu in napredku delovnih inšpektorjev v posameznih državah (26. februar, Luksemburg),
- konference delovne skupine SLIC WG Machex (4. in 5. marec, Luksemburg),
- rednega srečanja Odbora glavnih inšpektorjev za delo pri Evropski komisiji, na katerem so razpravljali predvsem o vključevanju delavcev v izvajanje varnosti in zdravja pri delu v manjših podjetjih (26. in 27. maj, Atene)
- sestanka delovne skupine SLIC Enforcement (18. september, Luksemburg),
- rednega srečanja Odbora glavnih inšpektorjev za delo pri Evropski komisiji, na katerem je bil poudarek dan netipičnim oblikam zaposlovanja in njihovim vplivom na varnost in zdravje delavcev pri delu (13. in 14. november, Rim),
- zaključnega seminarja glede Nove strategije EU na področju varnosti in zdravja pri delu 2014 – 2020, predvsem glede preprečevanja poklicnih bolezni, ki so povezane z delom, še posebej s tistimi, ki jih povzroča azbest, in glede vključenosti področja azbesta v strategijo (13. in 14. november, Bruselj),
- seminarja Evropske agencije za kemikalije (ESHA) v zvezi z napredovanjem uvajanja zahtev REACH v dejansko rabo (20. in 21. november, Helsinki).

1.6. STROKOVNO USPOSABLJANJE, DODATNO IZPOPOLNJEVANJE IN IZOBRAŽEVANJE USLUŽBENCEV INŠPEKTORATA RS ZA DELO

IRSD usposabljanju in izpopolnjevanju že vrsto let namenja posebno pozornost. Sistematični pristop ima velik vpliv na prenos obstoječega oziroma novega znanja ter praktičnih veščin na vsa področja dela v organu in prispeva k optimalnejšemu doseganju skupnih ciljev.

Gospodarska kriza marsikateremu delodajalcu služi tudi kot izgovor za nespoštovanje predpisov. Tako smo se soočali s številnimi kršitvami ter zlorabami delovnopravne zakonodaje in ob tem opažali nizko stopnjo odgovornosti delodajalcev pa tudi nizko stopnjo empatije in socialne podpore do delavcev. Temi z naslovom Kršitve temeljnih pravic delavcev smo tako posvetili 12. konferenco Inšpektorata RS za delo, saj smo želeli spodbuditi spremembe precej tolerantnega odnosa družbe do tega problema. Aktivno smo sodelovali tudi na posvetu o pravicah delavcev z naslovom Kdo je delu ukradel čast, ki ga je organizirala varuhinja človekovih pravic.

IRSD ugotavlja, da preprostih inšpekcijskih nadzorov dejansko ni več. Od inšpektorja se tako poleg poglobljenega znanja zahtevajo tudi konkretne izkušnje s posameznega področja. Zato smo v letu 2014 za inšpektorje izvedli 5 delavnic – ena je bila namenjena inšpektorjem za socialne zadeve, po dve pa inšpektorjem s področja delovnih razmerij ter inšpektorjem s področja varnosti in zdravja pri delu. Tri so bile v prvi polovici leta in dve v drugi polovici leta.

Slika 2: XII. konferenca Inšpektorata RS za delo

Inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu so na delavnicah obravnavali tematike izvajanja inšpekcijskega nadzora na gradbiščih, sečnjo v gozdu ter varno odpravo posledic žledoloma in vetroloma, obravnavo nezgod pri delu. IRSD je v okviru preventivne vloge pripravil varnostne napotke pri sanaciji vetroloma in žledoloma in jih objavil na svojem spletišču, predstavnika inšpektorata sta o tem spregovorila tudi v medijih.

Inšpektorji s področja delovnih razmerij so na prvi delavnici obravnavali vprašanja glede napotenih delavcev in zaposlovanja tujcev, na drugi pa kršitve delovnopravne zakonodaje v povezavi s sklepanjem pogodb civilnega prava v primeru obstoja elementov delovnega razmerja. Na delavnici je bil poudarek namenjen tudi stopnjevanju ukrepov in je tako predstavljala tudi podlago za izvajanje usmerjene akcije.

Inšpektorji za socialne zadeve so se na delavnici podrobneje seznanili z vseevropskim modelom upravljanja s kakovostjo v ustanovah socialnega varstva E-Qualin.

Inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu so se udeležili tudi usposabljanja za delo z interaktivnim spletnim orodjem za izdelavo ocene tveganja OiRA.

IRSD je novembra izvedel letni posvet pooblaščenih in drugih strokovnih uslužbencev IRSD. Posvet je bil namenjen izvajanju Zakona o urejanju trga dela v povezavi z javnimi deli in prosto dostopnimi evidencami in registri, udeleženci so se seznanili tudi s prepisovanjem podatkov iz zapisovalnih naprav za vodenje evidenc o delovnem času oseb, ki opravljajo mobilno dejavnost (tahografov), obravnavali so tudi problematiko terjatev v postopku o prekršku v povezavi s spremljanjem terjatev v informacijskim sistemu IRSD. Pooblaščena izvajalka medicine dela je na posvetu predstavila poročilo o zdravstvenem stanju zaposlenih in svoje predloge ukrepov z vidika promocije zdravja. Z vidika

obravnave psihosocialnih dejavnikov tveganja na delovnem mestu je bila na posvetu pozornost namenjena tudi ravnanju inšpektorjev v konfliktnih situacijah. Srečanje smo zaključili z razpravo in izmenjavo strokovnih stališč in izkušenj.

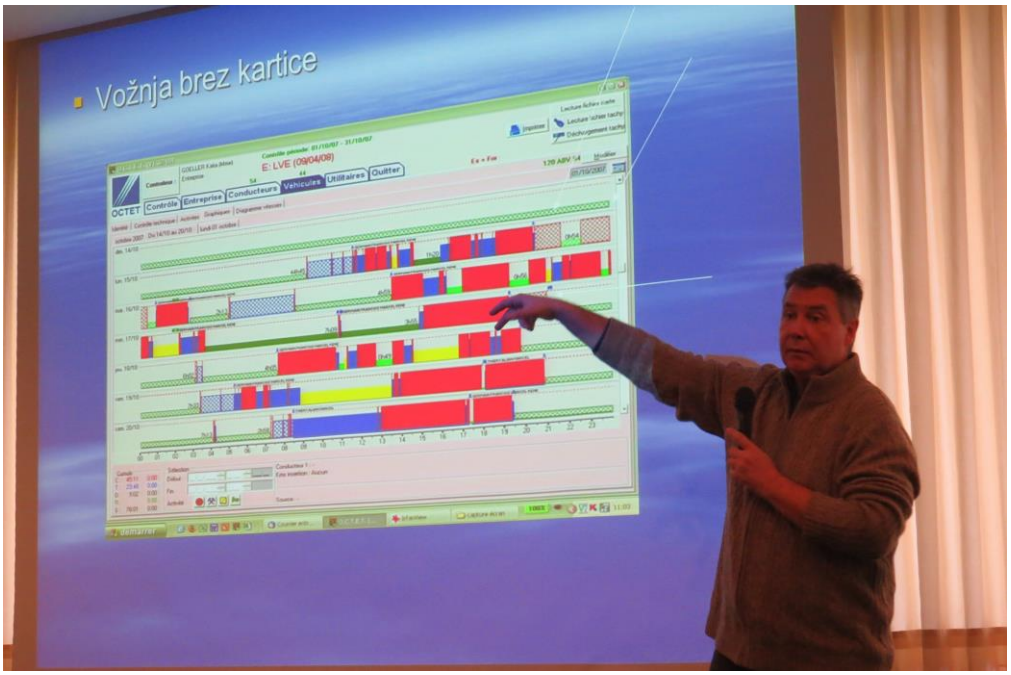

Slika 3: Letni posvet uslužbencev IRSD – tahografi *(Nenad Kaplarević, Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor)*

Dokumentalistke, strokovne sodelavke oziroma svetovalke so se v letu 2014 udeležile osvežitvenega seminarja iz splošnega upravnega postopka.

Posamezni uslužbenci Inšpektorata RS za delo so se udeležili usposabljanj oziroma izpopolnjevanj z različnih strokovnih področij **pri zunanjih izvajalcih**, in sicer na teme: študentsko delo, prekarni delavci v medijih, poklicna izpostavljenost neioniziranim sevanjem, razvoj sistema upravljanja varnosti in zdravja pri delu ter informacijski moduli za varno ravnanje z azbestom, cesta kot delovno okolje, azbestni odpadki, zdravstveni in okoljski problem, vloga državne uprave pri razvoju socialnega podjetništva, implementacija informacijskega sistema za splošno varnost proizvodov, poslovna angleščina.

Inšpektorici, ki opravljata nadzor na področju nacionalnih poklicnih kvalifikacij, sta se pridružili tedenskemu usposabljanju kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij.

Ministrstvo za finance organizira usposabljanja s področja informacijskega sistema MFerac – evidenca prisotnosti, prejemkov, odbitkov, računi, odredbe, prikaz dela s predobremenitvami, dinamiko in prerazporejanjem sredstev, izvrševanje državnega proračuna, kadrovska evidenca, javna plačila itd; v letu 2014 smo se pripravljali tudi na uvajanje e-računov. Na tovrstna usposabljanja smo tako napotili 4 uslužbence.

V letu 2014 smo s pridom izkoristili možnost usposabljanj, ki jih ponuja **Upravna akademija** (UA) in je za predstavnike državnih organov organizirala več usposabljanj, v drugi polovici leta tudi brez kotizacije (teme: nomotehnika, uporaba Zakona o dostopu do informacij javnega značaja s praktičnimi primeri, obvladovanje težavnostnih strank, komunikacija, osebne spretnosti v medsebojnih odnosih, medsebojni odnosi in sporazumevanje, timsko delo, antistresna delavnica, svetovanje in pomoč žrtvam nasilja na delovnem mestu, delovna razmerja javnih uslužbencev in notranja organizacija in

sistemizacija delovnih mest, povračilo stroškov v zvezi z delom in izplačila drugih prejemkov iz delovnega razmerja, predstavitev novosti Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, uredba o upravnem poslovanju, javna naročila pod mejnimi vrednostmi, elektronska javna naročila, dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev, kadrovska evidenca, usposabljanje za srednji upravni menedžment). UA je posebej za inšpektorje brezplačno organizirala tudi dva seminarja o aktualnih vprašanjih izvajanja inšpekcijskega nadzora po postopkovnih predpisih – obeh seminarjev skupaj se je udeležilo 23 inšpektorjev IRSD.

IRSD je aktivno sodeloval na dveh izobraževanjih za ukrepanje v kemijskih nesrečah, ki jih je organiziralo Ministrstvo za zdravje. Udeležili smo se tudi posveta družinskih sodnikov s strokovnimi delavci CSD na temo razmejitve med upravnim in sodnim postopkom v družinskih sporih ter dogodka ob svetovnem dnevu pravice vedeti, ki ga je organiziral Informacijski pooblaščenec. Prisotni smo bili tudi na srečanju, ki sta ga pripravila Evropsko združenje gradbene dejavnosti in Evropska federacija delavcev v gradbeništvu in lesarstvu, ki sta skupaj izvajala projekt, katerega cilj je posodabljanje in promocija njunega skupnega spletišča o »napotitvi delavcev«.

Inšpektorji za delo so na podlagi izkušenj iz nadzora Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno kot predavatelji sodelovali na izobraževanjih delavcev Finančne uprave RS v februarju in juniju. Finančna uprava RS je namreč avgusta prevzela nadzor nad večjim delom Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki je bil pred tem v pristojnosti inšpektorata. S tem smo skušali zagotoviti kar najboljši prenos znanj in pridobljenih izkušenj.

V mesecu oktobru smo se na povabilo Ekvilib Inštituta, nevladne organizacije, ki vodi Mrežo za družbeno odgovornost Slovenije udeležili in aktivno sodelovali na okrogli mizi na temo promocije zdravja na delovnem mestu. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Kmetijsko gozdarska zbornice Slovenije sta organizirala dvodnevno delavnico z naslovom Dopolnilne dejavnosti na kmetiji, katere se je udeležila inšpektorica, ki pokriva področje kmetijske dejavnosti. Predstavniki IRSD so sodelovali na mednarodni konferenci Kako z boljšo organizacijo dela in boljšim vodenjem do zdravja in zadovoljstva delavcev, ki jo je pripravilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v sodelovanju z Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu ter Evropsko fundacijo za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer, ter na konferenci Enakost spolov se obrestuje, ki je potekala v okviru projekta Uravnotežimo odnose moči med spoloma.

Posamezni predstavniki IRSD so se v letu 2014 udeležili, na posameznih srečanjih pa tudi aktivno sodelovali na:

- dnevih delovnega prava in prava socialne varnosti (2 udeleženki),
- posvetu Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, Oddelek za tehniško varnost (3 udeleženci),
- posvetu Zveze društev varnostnih inženirjev Slovenije (2 udeleženca),
- posvetu Zbornice varnosti in zdravja pri delu za strokovne delavce in pooblaščene zdravnike (7 udeležencev),
- strokovni delavnici Aktualna vprašanja delovnega prava, ki sta jo organizirala Inštitut za delovna razmerja in Pravna fakulteta Univerze v Mariboru (2 udeleženca).

V letu 2014 smo aktivno sodelovali tudi s posameznimi izobraževalnimi organizacijami, sindikalnimi oziroma strokovnimi združenji delavcev in delodajalcev ter jim tako poskušali približati delo organa in osvetliti posamezna strokovna vprašanja na različnih specializiranih področjih. Tudi na ta način prispevamo k vzpostavitvi vsestranskega, pravočasnega in celostnega sistema prepoznavanja in odzivanja na negotovosti oziroma odklonska ravnanja.

Posamezni uslužbenci so se udeležili strokovnega usposabljanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku in iz poznavanja upravnega postopka in upravnega spora. Inšpektorski izpit v

celoti je opravljal en uslužbenec, ena uslužbenka je opravljala strokovni izpit iz upravnega postopka, dva uslužbenca sta se udeležila usposabljanja za imenovanje v naziv.

Vsi zaposleni skupaj so se v letu 2014 usposabljali in izpopolnjevali 412 dni, kar povprečno na uslužbenca znaša 3,8 dni. Inšpektorat je za usposabljanje uslužbencev porabil 7.484,89 EUR.

Zaradi omejenih finančnih virov in njihove racionalne uporabe so se javni uslužbenci inšpektorata usposabljali in izpopolnjevali tudi prek manj formalnih oblik usposabljanja in izpopolnjevanja, na primer: sistematično spremljanje in svetovanje, konzultacije, mentorstvo, navodila, samoizobraževanje preko študijske literature in uporaba različnih informacijskih baz in portalov.

Učinkovit sistem usposabljanja in izpolnjevanja je ključnega pomena tudi pri vpeljevanju načel zagotavljanja celovite kakovosti v delo organa, zato se bomo trudili, da bomo na področju usposabljanja, izpopolnjevanja in izobraževanja zaposlenih tudi v bodoče zagotavljali tiste tematike, ki jih za svoje delo najbolj potrebujemo.

2. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

2.1. SPLOŠNO

Zakon o inšpekciji dela je tisti predpis, ki najprej določa pristojnosti Inšpektorata RS za delo in med temi je tudi nadzor nad izvajanjem zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu. Zakon o varnosti in zdravju pri delu pa prinaša v pravni red Republike Slovenije ukrepe za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu. Skladno z določili tega zakona so delodajalci dolžni zagotavljati varnost in zdravje delavcev pri delu ter tudi drugih oseb, ki so prisotne v delovnem procesu. Delodajalci morajo v ta namen izvajati preventivne ukrepe, ki izhajajo iz zakona, ter izbirati takšne delovne postopke, s katerimi bodo zagotavljali sprejemljivo raven varnosti in zdravja.

Inšpekcijski nadzori, s katerimi inšpektorji preverjajo izvajanje ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev pri delu ter tudi njihovo ustreznost, postajajo **vedno bolj zahtevni**. Med vsemi opravljenimi nadzori, ki jih na letni ravni beležimo okoli 7.500, izstopajo izredni inšpekcijski nadzori in delež teh se vsako leto povečuje. Ti nadzori se izvajajo predvsem v zvezi s predhodno načrtovanimi in usmerjenimi akcijami ter na osnovi prijav, katerih število se tudi iz leta v leto povečuje, in so strogo usmerjeni v posamezne dejavnike tveganja. Prijavitelji v prijavah največkrat navajajo neurejena delovna mesta ter neustrezno delovno okolje. Prijavitelji se sklicujejo tudi, čeprav manj kot v prejšnjih letih, na neustrezno oziroma pomanjkljivo izvajanje usposabljanja delavcev za varno delo, na nezagotavljanje zdravstvenih pregledov ter na nezagotavljanje varne delovne opreme, sredstev za delo in osebne varovalne opreme.

Inšpektorji že nekaj let zapored in tudi v letu 2014 ugotavljajo precejšen **porast kršitev** in ugotovljenih **nepravilnosti**, kar bi v določeni meri lahko pripisali tudi neugodnim gospodarskim razmeram. V letu 2014 so največ kršitev ugotovili v dejavnosti gradbeništva. Posledično to pomeni tudi dvig števila izrečenih ukrepov. Zelo se je povečalo predvsem število izrečenih prepovedi dela, ker delodajalec ni zagotovil brezhibnosti sredstev za delo in ustreznega delovnega okolja. Glede inšpekcijskih nadzorov lahko trdimo, da ti tako po obsegu kakor strokovnosti postajajo vse bolj zahtevni, potreben čas za izvedbo takih nadzorov pa se tudi povečuje.

Inšpektorji, pristojni za nadzor področja varnosti in zdravja pri delu, so tudi v letu 2014 opravili nadzore pri 1000 naključno izbranih delodajalcih – **naključni vzorec**. V teh nadzorih so inšpektorji tako kot v vseh dozdajšnjih desetih letih preverjali izpolnjevanje osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev. Ugotovitve, pridobljene na osnovi naključnega vzorca, uporabljamo za ugotavljanje splošnega stanja varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji. Pri tem izpostavljamo ugotovitev, da je še vedno velik delež delodajalcev, ki v zadnjih dveh letih niso imeli inšpekcijskega nadzora z obravnavanega področja.

Pomemben pokazatelj stanja varnosti in zdravja pri delu je tudi število **nezgod pri delu**, v katerih se poškodujejo delavci. Delodajalci so skladno z zakonodajo dolžni takoj prijaviti inšpektoratu za delo tudi vsako nezgodo pri delu, zaradi katere je delavec odsoten z dela več kot tri delovne dni, prav tako vsako smrtno ter kolektivno nezgodo, vsak nevarni pojav ter vsako ugotovljeno poklicno bolezen. Število prijavljenih nezgod se je v zadnjih letih ustalilo okrog števila 9500, najpogostejši vzroki za nastanek nezgod pa ostajajo enaki. Izstopajo izguba nadzora nad delovno opremo (stroji, ročno orodje, transportna sredstva,…) in predmeti dela ter zdrsi in padci delavcev.

V zadnjih treh letih pa ugotavljamo vsakoletni minimalni porast števila v nezgodah pri delu umrlih delavcev. Po naši oceni je ob tem še bolj zaskrbljujoča ugotovitev, da se v zadnjih letih stalno povečuje število umrlih delavcev, predvsem poklicnih šoferjev tovornih vozil, zaradi prometnih nesreč. Vzrok za to je nedvomno njihova prekomerna utrujenost. Prav tako ne moremo spregledati dejstva, da se vedno več nasilja, tudi kot posledica ekonomskih razmer, pojavlja v povezavi z opravljanjem dela. V zadnjih letih namreč narašča število delavcev, predvsem žensk, ki so pri opravljanju dela umrli zaradi posledic uporabe strelnega orožja.

Inšpektorat še vedno ugotavlja, da tudi v letu 2014 ni prišlo do sistemskih sprememb, ki bi zagotovile ustrezno rešitev problematike **poklicnih bolezni**. Temeljni razlog za to, da v Republiki Sloveniji ne registriramo poklicnih bolezni, je še vedno dejstvo, da proces verifikacije oziroma potrjevanja poklicnih bolezni ni opredeljen v nobeni obliki zavarovanja. Kljub temu da morajo delodajalci inšpektoratu prijavljati poklicne bolezni, tega ne delajo. Tako so poklicne bolezni ugotovljene in priznane šele z upokojevanjem, s čimer ta institutu popolnoma izgubi svoj pomen. Na Inšpektorat RS za delo tudi v letu 2014 nismo prejeli **nobene prijave poklicne bolezni**.

Pomembno vlogo pri zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu pri delodajalcih imajo **strokovni delavci**, katerim delodajalci zaupajo izvajanje strokovnih nalog s tega področja. Večinoma gre za strokovne delavce, ki so zaposleni pri delodajalcih ali pa pri njih opravljajo delo kot zunanje strokovne službe. Podatki o opravljanju strokovnih nalog niso posebno spodbudni, zlasti ne, ko te naloge opravljajo zunanje strokovne službe. Pristojni inšpektorji so pri svojih nadzorih še posebno pozorni na strokovnost njihovega dela, to je bila v letu 2014 in bo tudi v letu 2015 ena od prednostnih nalog inšpektorjev za varnost in zdravje pri delu. Ob tem poudarjamo, da inšpektorat vsak primer ugotovljenega suma nestrokovnega dela obravnava posamično, v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Inšpektorat veliko pozornosti namenja tudi zavajajočemu oglaševanju glede izvajanja strokovnih nalog in s tem pridobivanju neupravičene materialne koristi, saj se delodajalci včasih ne znajdejo najboljše in so pogosto tarče agresivnih ponudb za izvajanje strokovnih nalog, ki jih dejansko sploh ne potrebujejo ali pa storitve potem niso strokovno opravljene.

Pomembne spremembe, ki smo jim bili priče na področju zaposlovanja v zadnjih letih, so vodile do novo nastajajočih tveganj na področju varnosti in zdravja. Poleg fizičnih, bioloških in kemičnih tveganj smo zdaj priče tudi **psihosocialnim tveganjem**. Z delom povezana psihosocialna tveganja so opredeljena kot eden izmed najpoglavitnejših sodobnih izzivov za varnost in zdravje pri delu. Spremembe v načinu in tempu dela so povzročile povečane psihosocialne težave na skoraj vseh delovnih mestih. Časovna obremenitev, nejasno razdeljevanje delovnih nalog in pričakovanja glede delovne uspešnosti so samo nekateri od primerov psihosocialnih tveganj, ki jih ugotavljajo inšpektorji in imajo posledice tako za delodajalca kot tudi za delavca. Na inšpektoratu RS za delo ugotavljamo, da je večina delodajalcev opredelila ukrepe, ki jih zagotavljajo za preprečevanje psihosocialnih dejavnikov tveganja, uresničevanje teh ukrepov pa še vedno ni zadovoljivo.

Tudi **promocija zdravja na delovnem mestu** predstavlja prizadevanja delodajalcev, delavcev in družbe za izboljšanje zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu in temelji na ukrepih, ki jih izvajata tako delodajalec kot delavec. Uspešna bo le, če je vključena v vse organizacijske procese kot trajna dodana vrednost. Na inšpektoratu ugotavljamo, da se povečuje število delodajalcev, ki imajo kakovostne programe promocije zdravja na delovnem mestu, pa tudi število delodajalcev, ki programe aktivno uresničujejo. Pomembno je, da delodajalec svoje ukrepe načrtuje na osnovi ankete o zadovoljstvu zaposlenih. Anketa mora vsebovati tudi vprašanja, ki se nanašajo na tako imenovane klasične dejavnike tveganja (hrup, premeščanje bremen, vibracije in podobno). Ob tem pa smo na Inšpektoratu RS za delo prepričani, da je ključni izziv na področju promocije zdravja na delovnem mestu še vedno izboljšanje komunikacije v odnosu delodajalec – delavec.

2.2. INŠPEKCIJSKI NADZOR

2.2.1. Uvod

Inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu opravljajo nadzore zlasti na osnovi programskih usmeritev inšpektorata, ki jih pripravimo pred začetkom vsakega leta. Tako so bile usmeritve inšpektorata za leto 2014 podlaga, ki se je skozi celo leto 2014 izražala v politiki izvajanja inšpekcijskih nadzorov. Predvsem nadzori v okviru usmerjenih in poostrenih akcij so v letu 2014 izhajali iz

ugotovitev, opažanj in statističnih podatkov iz leta 2013. Tudi nezgode pri delu, ki so jih delodajalci prijavili na inšpektorat, in nezgode, ki so jih inšpektorji raziskali, v predhodnem letu, so predstavljale bistven dejavnik pri načrtovanju inšpekcijskih nadzorov v letu 2014.

Inšpekcijski nadzori v letu 2014 so bili opravljeni v vseh dejavnostih in pri delodajalcih z različnimi statusnimi oblikami ter različnim številom zaposlenih delavcev, od manjših do velikih. Kakor vsa zadnja leta so tudi v letu 2014 prevladovali izredni inšpekcijski nadzori. Ti nadzori temeljijo predvsem na predhodno načrtovanih akcijah ali pa izhajajo iz prijav, ki jih na inšpektorat posredujejo delavci, ki so prepričani, da jim delodajalci ne zagotavljajo varnih in zdravih delovnih pogojev. Pri teh nadzorih inšpektorji namenjajo pozornost predvsem dejavnikom tveganja, ki so opredeljeni v načrtovanih akcijah oziroma na katere opozarjajo prijavitelji.

Poleg izrednih nadzorov so v letu 2014 inšpektorji opravljali tudi redne in kontrolne nadzore. Redne inšpekcijske nadzore inšpektorji običajno izvajajo v primerih, ki ne temeljijo na načrtovanih akcijah ali na prejetih prijavah. V teh nadzorih preverjajo izvajanje zakonskih določil glede večine pomembnih dejavnikov tveganja oziroma glede nevarnosti, ki izstopajo v delovnih procesih posameznih delodajalcev.

Pri kontrolnih inšpekcijskih nadzorih pa preverjajo, ali so delodajalci izvedli ukrepe, ki so jim jih predhodno odredili, ter ali so bili izvedeni na ustrezen način. Tudi ti nadzori so z vidika delovanja inšpekcije zelo pomembni, saj inšpektorji preverjajo resničnost poročanja delodajalcev o dejanski odpravi nepravilnosti. V zadnjem obdobju pa postaja še pomembnejše to, da inšpektorji s kontrolnim nadzorom ugotavljajo, ali so delodajalci nepravilnosti odpravili tako, da delavcem dejansko zagotavljajo varnejše in bolj zdrave delovne pogoje.

Ob navedenem poudarjamo, da so inšpekcijski nadzori vse bolj zahtevni in specifični ter od pristojnih inšpektorjev zahtevajo veliko strokovnega znanja na vseh področjih. Tudi čas, potreben za izvedbo nadzorov, se sorazmerno z zahtevnostjo podaljšuje, kar še posebno velja za izredne in kontrolne nadzore.

2.2.2. Redni, izredni in kontrolni nadzori z izrečenimi ukrepi

Na področju varnosti in zdravja pri delu so inšpektorji v letu 2014 opravili skupaj **7568 inšpekcijskih nadzorov**. Največji delež so predstavljali **izredni inšpekcijski nadzori** s **76,1-odstotnim deležem** (2013: 74,5 % in 2012: 72,2 %). Največ izrednih nadzorov je bilo opravljenih v okviru načrtovanih akcij, usmerjenih nadzorov ter kampanj, in sicer 3398 oziroma 59,1 % (2013: 59,8 % in 2012: 59,0 %).

Graf 1: Število inšpekcijskih nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu v obdobju 2010 – 2014

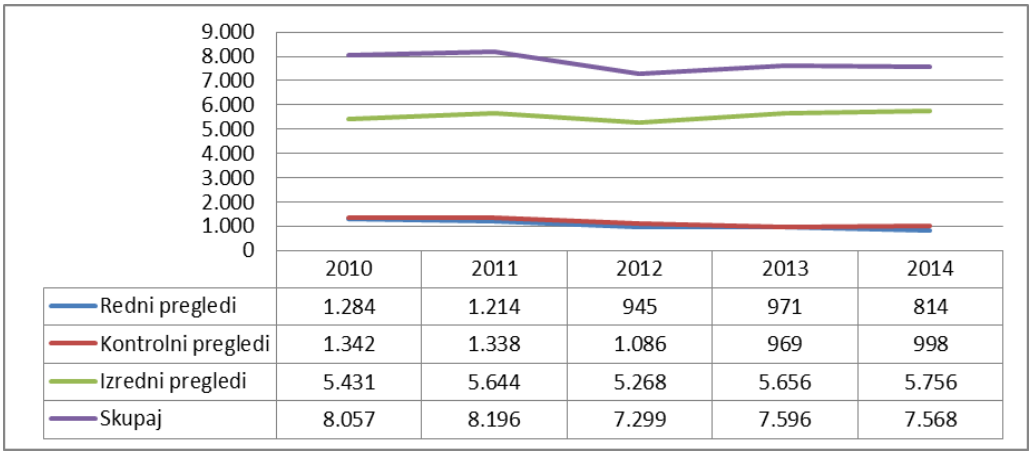

	2010	2011	2012	2013	2014
Redni pregledi	1.284	1.214	945	971	814
Kontrolni pregledi	1.342	1.338	1.086	969	998
Izredni pregledi	5.431	5.644	5.268	5.656	5.756
Skupaj	8.057	8.196	7.299	7.596	7.568

Pomemben delež izrednih inšpekcijskih nadzorov predstavljajo prejete prijave. V letu 2014 je inšpektorat prejel **734 prijav** s področja varnosti in zdravja pri delu (2013: 547, 2012: 405) in vse smo skladno s svojimi pristojnostmi ter pooblastili tudi obravnavali.

Graf 2: Deleži posameznih vrst izrednih inšpekcijskih nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2014

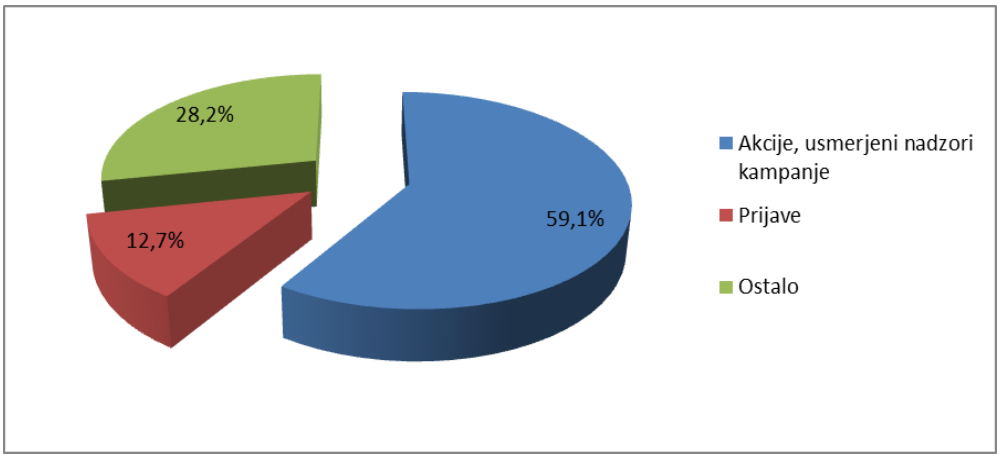

Inšpekcijske nadzore smo v letu 2014 izvajali v vseh dejavnostih, vendar v različnih obsegih. V dejavnostih, kjer je delovni proces bolj tvegan in kjer beležimo večje število nezgod pri delu, smo opravili tudi več nadzorov. Več nadzorov je bilo opravljenih tudi v dejavnostih, kjer je aktivnih največ delodajalcev oziroma kjer delodajalci zaposlujejo večje število delavcev. Največ delodajalcev je bilo konec leta 2014 registriranih v strokovni, znanstveni in tehnični dejavnosti, sledijo pa dejavnosti trgovine, gradbeništva ter celotne predelovalne industrije. Skupaj je bilo registriranih 198.521 poslovnih subjektov, od tega je bilo največ samostojnih podjetnikov posameznikov (40,8 %) ter gospodarskih družb (35,7 %).

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) je bilo konec decembra 2014 največ delavcev zaposlenih v dejavnosti trgovine, sledile pa so dejavnosti izobraževanja, zdravstva, gradbeništva, javne uprave in obrambe, prometa in gostinstva. V predelovalnih dejavnostih je bilo največ zaposlenih v dejavnostih proizvodnje kovinskih izdelkov, proizvodnje električnih naprav, proizvodnje motornih in drugih vozil, proizvodnje živil in pijač ter v lesnopredelovalni dejavnosti s proizvodnjo pohištva. Skupaj je bilo tako konec leta 2014 pri delodajalcih s sedežem v Republiki Sloveniji zaposlenih 799.958 delavcev.

Glede na to da je bilo na inšpektoratu konec leta 2014 na področju varnosti in zdravja pri delu zaposlenih 32 inšpektorjev, bi za nadzor na posameznega inšpektorja odpadlo 6204 poslovnih subjektov oziroma skoraj 25 tisoč delavcev.

V letu 2014 so inšpektorji največ nadzorov glede varnega in zdravega dela opravili v dejavnosti gradbeništva. Gradbeništvo še vedno ostaja ena najnevarnejših dejavnosti, zato smo ji tudi v preteklem letu namenili posebno pozornost v obliki načrtovanih in usmerjenih nadzorov skozi celo leto, in to tako na velikih kot tudi na manjših gradbiščih. Hkrati so bili na različnih gradbiščih opravljeni poostreni nadzori, ki so trajali le nekaj dni, so pa v teh nadzorih sodelovali vsi inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu. Gradbeništvu bomo namenjali veliko pozornosti tudi v naslednjih letih.

V dejavnosti gradbeništva so inšpektorji za varnost in zdravje pri delu v preteklem letu opravili 23,9 % vseh nadzorov (2013: 28,7 %, 2012: 25 %), zelo pogosto so nadzirali subjekte v predelovalni dejavnosti (po standardni klasifikaciji dejavnosti so to dejavnosti od C10 do C33), in sicer v obsegu 19,9 %. V teh dejavnostih so po številu nadzorov izstopale dejavnosti proizvodnje kovin, kovinskih izdelkov ter strojev – 6,2 % (2013: 6,6 %, 2012: 6,0 %), dejavnost proizvodnje živil in pijač – 4,2 %

(2013: 2,7 %, 2012: 1,9 %) ter dejavnost lesne in pohištvene industrije - 2,3 % (2013: 2,1 %, 2012: 2,5 %). Pomembno število nadzorov je bilo opravljenih tudi v dejavnosti trgovine – 12,8 % (2013: 13,6 %, 2012: 11,0 %), v gostinstvu – 11,7 % (2013: 8,3 %, 2012: 6,0 %), v strokovni, znanstveni in tehnični dejavnosti – 7,0 % (2013: 6,2 %, 2012: 4,8 %) ter v dejavnosti kopenskega prometa – 4,2 % (2013: 3,5 %, 2012: 9,0 %).

Zanimiva je tudi primerjava opravljenih inšpekcijskih nadzorov v različnih dejavnostih ob upoštevanju števila zaposlenih v posamezni dejavnosti, kar je razvidno iz spodnjega grafa.

Graf 3: Dejavnosti, v katerih je bilo v letu 2014 opravljenih največ nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu (indeks = število nadzorov / 1000 zaposlenih)

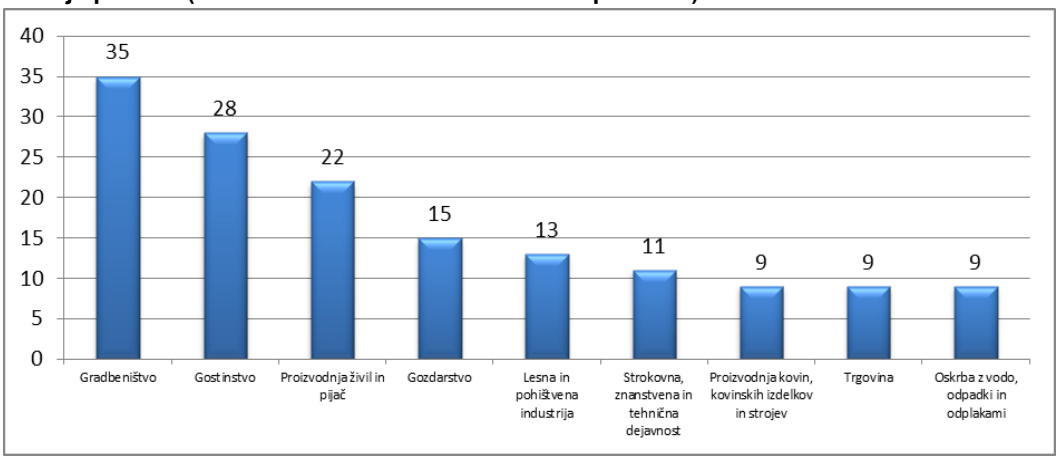

Inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu so v letu 2014 **izrekli 5357 različnih ukrepov**. V primerjavi z letom 2013 je to 3,5 % več izrečenih ukrepov oziroma 7,7 % več kot v letu 2012. Med izrečenimi ukrepi so bile **najštevilčnejše upravne odločbe – 3383**. Z njimi so inšpektorji delodajalcem odredili odpravo nepravilnosti, ki so jih ugotovili pri inšpekcijskih nadzorih, ter tudi prepovedi opravljanja delovnih procesov oziroma uporabe delovne opreme zaradi ogrožanja življenja in zdravja delavcev do odprave nepravilnosti. Upravne odločbe so v letu 2014 predstavljale 63,2-odstotni delež ukrepov (2013: 61,5 %, 2012: 65,0 %). Skupno **število prekrškovnih ukrepov** – **1974 ukrepov** (2013:1984) se je v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 zmanjšalo za 1 %. Primerjava izrečenih ukrepov s preteklimi leti je razvidna iz spodnjega grafa.

Graf 4: Število ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu v obdobju 2010 – 2014

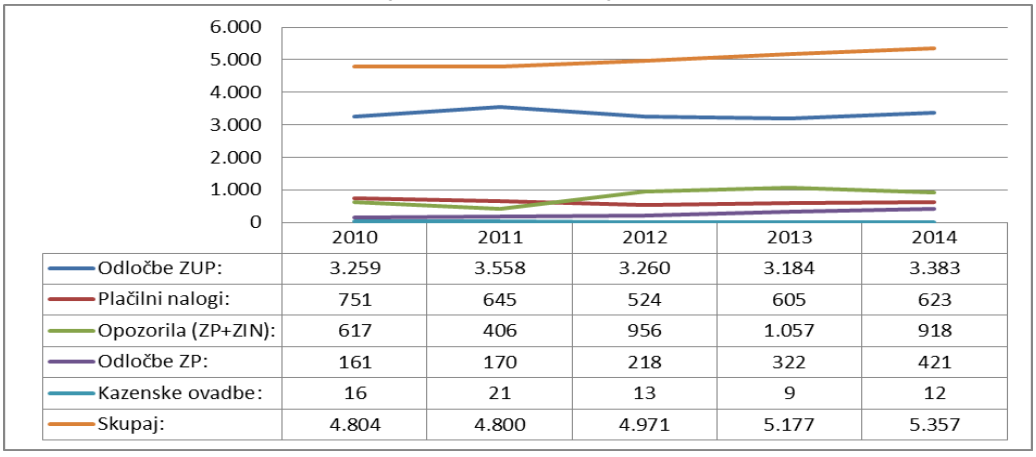

	2010	2011	2012	2013	2014
Odločbe ZUP:	3.259	3.558	3.260	3.184	3.383
Plačilni nalogi:	751	645	524	605	623
Opozorila (ZP+ZIN):	617	406	956	1.057	918
Odločbe ZP:	161	170	218	322	421
Kazenske ovadbe:	16	21	13	9	12
Skupaj:	4.804	4.800	4.971	5.177	5.357

Med upravnimi odločbami je bilo v letu 2014 izdanih največ ureditvenih odločb – **2742** (2013: 2889, 2012: 3091), v **522** odločbah so inšpektorji odredili prepoved delovnega procesa, ker delodajalec ni zagotovil brezhibnosti sredstev za delo in ustreznega delovnega okolja (2013: 188, 2012: 84), v **119**

odločbah so odredili prepoved dela zaradi neposredne ogroženosti življenja delavcev (2013: 107, 2012: 85). **Na prekrškovnem področju je bilo izrečenih 1974 ukrepov** (2013: 1984), med njimi največ opozoril, sledijo pa plačilni nalogi ter prekrškovne odločbe z izrekom globe ali opomina. Tako za leto 2014 sicer ugotavljamo padec števila izdanih ureditvenih odločb, vendar pa je bilo izrečeno za skoraj trikrat več prepovedi delovnega procesa zaradi neustreznih sredstev za delo ali delovnega okolja.

Graf 5: Deleži ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2014

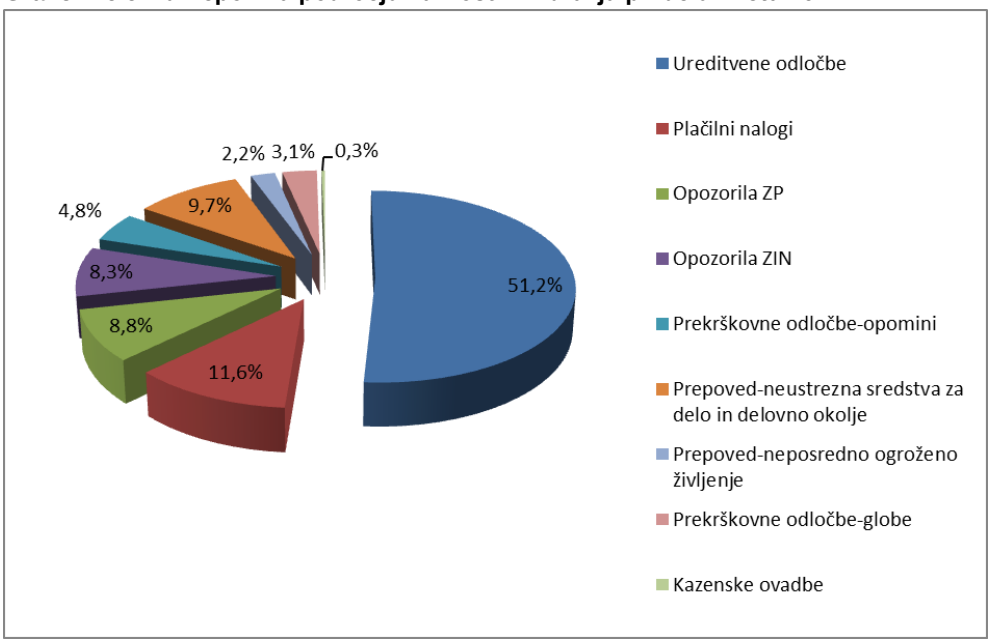

Inšpektorji so največ ukrepov izrekli delodajalcem v dejavnosti gradbeništva – 25,6 % (2013: 22,9 %), sledijo pa predelovalna dejavnost – 17,1 %, znotraj katere izstopajo proizvodnja kovin, kovinskih izdelkov in strojev – 6,5-odstotni delež, proizvodnja živil in pijač – 3,6 % ter lesna in pohištvena industrija z 2,4-odstotnim deležem. Predelovalni dejavnosti sledita dejavnosti trgovine – 9,9 % (2013: 9,3 %) in gostinstva – 8,6 % (2013: 6,1 %).

2.2.3. Ugotovitve inšpekcijskih nadzorov ter najpogosteje ugotovljene kršitve

2.2.3.1. Ugotovitve

V letu 2014 so inšpektorji na področju varnosti in zdravja ugotovili **18.834 kršitev**. To je za 4,6 % več kot v letu 2013 in za 18,2 % več kot v letu 2012. Največ kršitev so ugotovili glede ocenjevanja tveganj in izdelave izjave o varnosti z oceno tveganja, sledijo pa kršitve glede usposabljanja delavcev za varno opravljanje dela ter glede zagotavljanja zdravstvenega varstva delavcev. Te kršitve ugotavljajo inšpektorji kot najbolj pogoste že vrsto zadnjih let. V letu 2014 je skupni delež teh kršitev predstavljal 42,2 % od vseh ugotovljenih kršitev, kar je več kot v letu 2013 (40,6 %).

Graf 6: Deleži najpogosteje ugotovljenih kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2014

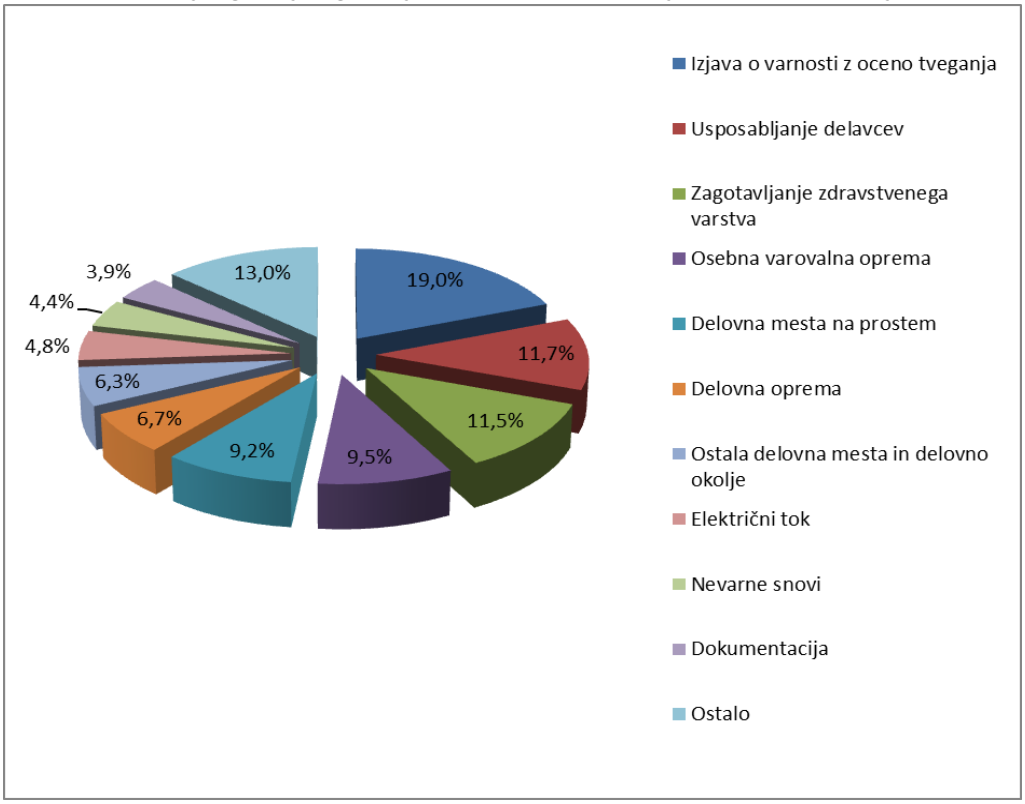

Največ nepravilnosti v absolutnem pomenu so inšpektorji ugotovili v dejavnosti gradbeništva, in sicer 20,9 % (2013: 23,7 %), gradbeništvu pa sledijo dejavnosti trgovine s 13,4-odstotnim deležem kršitev (2013: 17,2 %), gostinstva s 13,4-odstotnim deležem kršitev (2013: 12,5 %), proizvodnja kovin, kovinskih izdelkov in strojev z 11,4 % (2013: 8,5 %), proizvodnja živil in pijač s 4,9 % (2013: 3,6 %), strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti s 4-odstotnim deležem, lesna in pohištvena industrija s 3,8-odstotnim deležem kršitev (2013: 3,5 %) ter dejavnost prometa s 3,4 % kršitev. V drugih dejavnostih so inšpektorji ugotovili manj kot 450 (2,4 %) kršitev na posamezno dejavnost.

Graf 7: Dejavnosti z največ ugotovljenimi kršitvami na področju varnosti in zdravja pri delu (absolutno) v letu 2014

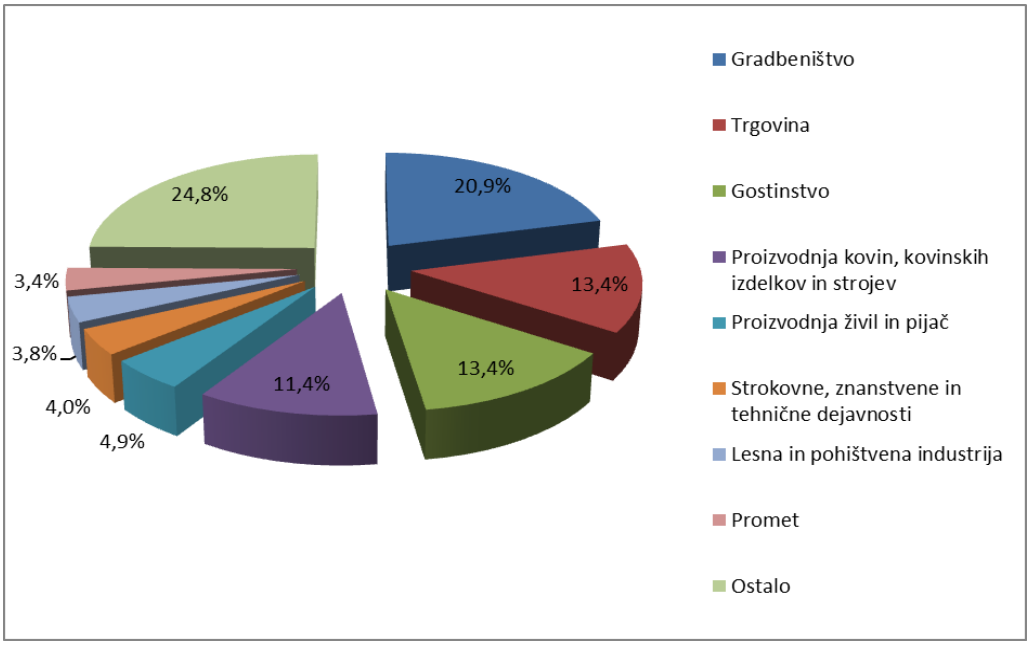

Če obravnavamo število kršitev na normirano število nadzorov (100) in pri tem upoštevamo, da so inšpektorji v posamezni dejavnosti opravili najmanj 150 nadzorov, lahko ugotovimo, da je bilo v letu 2014 največ kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu ponovno ugotovljenih v lesni in pohištveni industriji (indeks 409; leto 2013: indeks 393). Sledijo dejavnost proizvodnje kovin, kovinskih izdelkov in strojev (indeks 401; leto 2013: indeks 305), proizvodnja živil in pijač (indeks 296; leto 2013: indeks 324), dejavnost gostinstva (indeks 285; leto 2013: indeks 357) ter dejavnost trgovine (indeks 261; leto 2013: indeks 301). Dejavnost gradbeništva kot najbolj tvegana dejavnost nima visokega indeksa (leto 2014: indeks 218; leto 2013: indeks 196), vendar to ne odraža popolnoma dejanskega stanja, predvsem zato, ker večino inšpekcijskih nadzorov na gradbiščih predstavljajo izredni nadzori, v katerih se inšpektorji osredotočajo na posamezne dejavnike in nepravilnosti. Če bi inšpektorji tudi na gradbiščih nadzore izvajali nad večino zakonskih določil, bi bil indeks tudi v tej dejavnosti precej večji.

Opažamo pa, da se tudi v dejavnosti gradbeništva glede na upoštevani indeks varnostne razmere slabšajo. Enako velja za lesno in pohištveno industrijo ter dejavnost prometa, še bolj izrazito to velja za dejavnost proizvodnje kovin, kovinskih izdelkov in strojev. V posameznih dejavnostih pa se indeks tudi zmanjšuje, kot na primer v proizvodnji živil in pijač, gostinstvu in trgovini. Navedeni so tudi indeksi za dejavnost gozdarstva, ki je prav tako med najbolj tveganimi dejavnostmi. V letu 2014 je bil v tej dejavnosti indeks 110, v letu 2013 pa 276. Tudi za gozdarstvo lahko ugotavljamo enako kot za gradbeništvo. V obeh dejavnostih prevladujejo nadzori na terenu in ne na lokacijah delodajalcev. Vseeno lahko v dejavnosti gozdarstva za leto 2014 ugotavljamo izboljšanje varnosti delavcev, na kar pa je vplivala posebna pozornost, ki je bila namenjena delu v gozdu zaradi odpravljanja posledic žledoloma.

Graf 8: Dejavnosti z največ ugotovljenimi kršitvami na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2014 glede na normirane preglede (indeks = število kršitev / 100 pregledov)

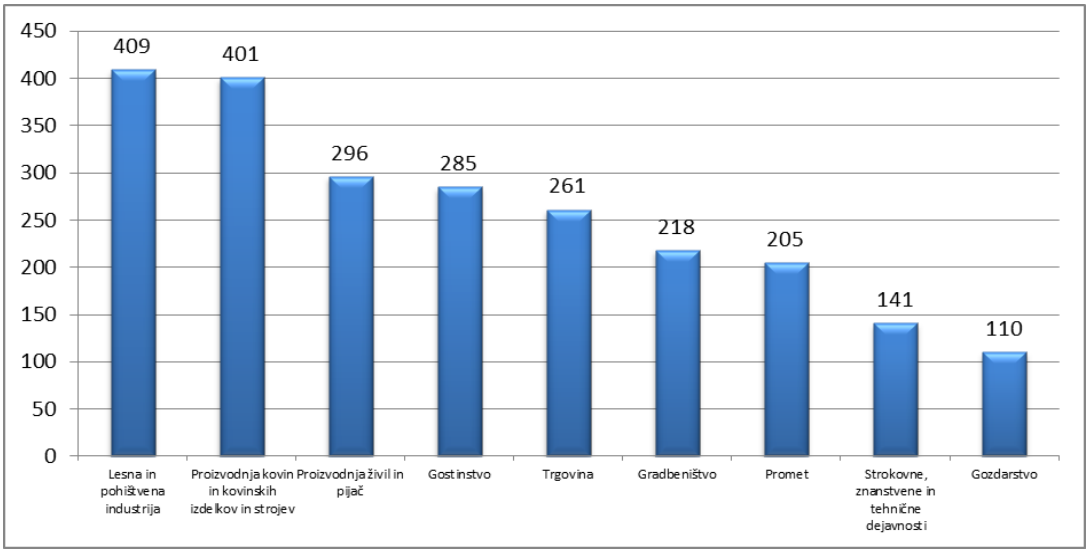

2.2.3.2. Izjava o varnosti z oceno tveganja

Delodajalec je dolžan zagotavljati varnost in zdravje pri delu vsem delavcem ter pri tem upoštevati temeljna načela, med katerimi je tudi ocenjevanje tistih tveganj, ki se pojavljajo v njegovem delovnem procesu in vplivajo na varnost in zdravje delavcev. Ocenjevanje tveganj se izvaja pisno in mora skladno z določili Zakona o varnosti in zdravju pri delu obsegati predvsem določitev nevarnosti, ocenitev tveganja, presojo sprejemljivosti ocenjenega tveganja ter sprejetje ukrepov za zmanjšanje nesprejemljivih tveganj. Delodajalec je dolžan dopolnjevati oziroma popravljati oceno tveganja vedno, kadar pride do pomembnejših sprememb v njegovem delovnem procesu, ki vplivajo na nivo varnosti in zdravja delavcev. Delodajalec mora tudi opredeliti obveznosti in odgovornosti odgovornih oseb na

področju varnosti in zdravja pri delu, opredeliti posebne zdravstvene zahteve ter v celoten postopek ocenjevanja tveganj vključevati tudi delavce oziroma njihove predstavnike. Delavci morajo biti seznanjeni z vsebino sprejetega in veljavnega dokumenta.

Glede izjave o varnosti z oceno tveganja so inšpektorji v letu 2014 ugotovili **3586 kršitev** (2013: 3444 kršitev), od tega največji delež, in sicer 1393 (2013: 1072 kršitev) kršitev odpade na neustrezno vsebino dokumenta glede določitve tveganj, ocenjevanja tveganj ter opredelitve potrebnih ukrepov. Inšpektorji so pogosto ugotavljali tudi, da delodajalci glede na novonastale razmere in spremenjene delovne pogoje niso opravljali revizij izjav o varnosti z oceno tveganj in to v 1084 primerih (2013: 1358 kršitev). Kršitve glede opredelitve odgovornosti in obveznosti odgovornih oseb so ugotovili v 457 primerih (2013: 140 kršitev), kršitve glede sodelovanja delavcev pri postopkih ocenjevanj tveganj pa v 443 primerih (2013: 450 kršitev). Posebnih zdravstvenih zahtev, ki bi jih morali delavci izpolnjevati pri opravljanju svojih nalog, delodajalci niso opredelili v 178 primerih (2013: 178 kršitev), v 31 primerih (2013: 17 kršitev) pa delavci niso bili seznanjeni z vsebino sprejete izjave o varnosti z oceno tveganja.

Graf 9: Deleži najpogosteje ugotovljenih kršitev glede izjave o varnosti z oceno tveganja v letu 2014

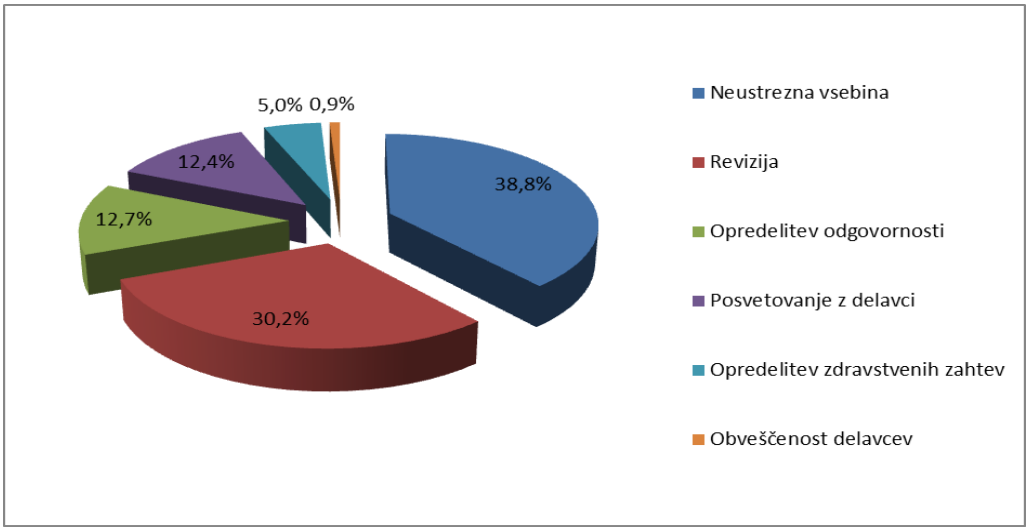

Inšpektorji glede izjave o varnosti z oceno tveganja tako ugotavljajo, da so zelo splošne, tipske, preobsežne, ne izkazujejo dejanskega stanja pri delodajalcu in so za delodajalce pogosto malo uporabne. Stanje je slabše pri manjših delodajalcih, samozaposlene osebe pa večinoma ugotavljajo, da pri njih tveganja ne obstajajo. Manjši delodajalci tveganj velikokrat ne ocenjujejo in tako tudi nimajo tega dokumenta. Inšpektorji ugotavljajo tudi, da so izjave o varnosti z oceno tveganja kakovostnejše pri tistih delodajalci, ki imajo lastnega strokovnega delavca za varnost pri delu. Ugotavljamo tudi, da zaposleni v mnogih primerih sploh ne vedo, kaj je izjava o varnosti z oceno tveganja, čeprav je v programu usposabljanja to opredeljeno, kar tudi kaže na nezanimanje zaposlenih za politiko varstva pri delu v podjetju in na pomanjkljivosti pri usposabljanju delavcev.

Inšpektorji zelo pogosto ugotavljajo, da delodajalci kljub pomembnejšim spremembam v delovnih procesih ne opravljajo revizij izjav, kar jasno kaže na to, da jih zanima samo dokument, ki ga potrebujejo za nadzorni organ, in ne kot dokument, s katerim bi zagotavljali ustrezno politiko varnosti in zdravja pri delu v svoji organizaciji. Inšpektorji pogosto ugotavljajo tudi, da ocenjena delovna mesta niso usklajena z aktom o sistemizaciji delodajalca, in tudi iz tega izhajajo mnoge vsebinske nepravilnosti v izjavah o varnosti z oceno tveganja.

Ne glede na ugotovljeno število kršitev lahko vseeno ugotovimo, da se stanje glede ocenjevanja tveganj počasi izboljšuje, kar pa težko trdimo za novonastala podjetja.

2.2.3.3. Usposabljanje delavcev za varno delo

Usposabljanje delavcev za varno delo, preverjanje usposobljenosti in seznanjanje z nevarnostmi v delovnem okolju ter na delovnem mestu predstavljajo dolžnost, s katero delodajalec zagotavlja delavcem varnost in zdravje pri delu. Vsak delavec mora biti pri delodajalcu teoretično in praktično usposobljen za varno delo ob sklenitvi delovnega razmerja, ob uvajanju novih tehnologij in sredstev za delo, ob premestitvah na druga delovna mesta in podobno. Usposabljanje mora potekati po programu, ki je prilagojen posebnostim posameznega delovnega mesta, predvsem praktično preverjanje usposobljenosti mora potekati na konkretnih delovnih mestih. Delodajalec je dolžan delavcem, ki delajo na delovnih mestih z večjimi nevarnostmi za poškodbe in poklicne bolezni, zagotavljati preizkuse usposobljenosti v obdobjih, ki niso daljši od dveh let. Usposabljanje delavcev se mora izvajati v delovnem času in delavcem ne sme povzročati finančnih obveznosti. Delodajalec je dolžan trajno hraniti vso dokumentacijo, ki se nanaša na opravljena usposabljanja za varno delo in preizkuse usposobljenosti.

V letu 2014 so inšpektorji glede usposabljanja delavcev za varno delo ugotovili **2208 kršitev** (2013: 1900). Največ nepravilnosti, in sicer 768 (2013: 671), so ugotovili glede zagotavljanja usposabljanj delavcev za varno delo ob sklenitvi delovnega razmerja oziroma ob različnih premestitvah delavcev na drugo delo ter pri spremembah v delovnem procesu. Zaradi neustreznega izvajanja obdobnih preizkusov usposobljenosti delavcev so inšpektorji ugotovili 517 kršitev (v letu 2013: 487), 330 kršitev (2013: 299) pa glede usposabljanj, ki so se izvajala po programih, ki niso bili prilagojeni posebnostim delovnih mest. Glede praktičnega usposabljanja, ki ni bilo ustrezno preverjeno na delovnem mestu, so inšpektorji ugotovili 256 kršitev (2012: 225). Najmanj kršitev, in sicer 149 (2013: 144), so ugotovili glede zagotavljanja usposabljanja delavcev v njihovem delovnem času. Inšpektorji so v 72 primerih odredili uskladitev programa usposabljanja z dejanskimi posebnostmi delovnih mest, v 116 primerih pa delodajalci niso hranili dokumentacije o usposabljanjih delavcev.

Graf 10: Deleži najpogosteje ugotovljenih kršitev glede usposabljanja delavcev za varno delo v letu 2014

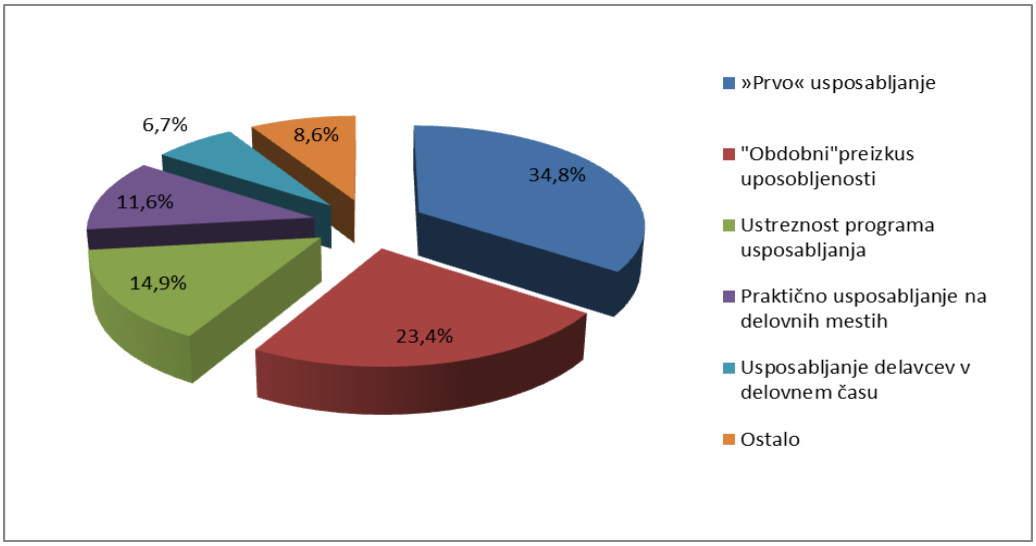

Inšpektorji pri nadzorih glede usposabljanja tako ugotavljajo, da se teoretično usposabljanje delavcev sicer izvaja, programi usposabljanja so tudi pripravljeni, so pa preveč splošni, saj so izdelani tako, da so prilagojeni za večino delodajalcev. V večini primerov programi usposabljanja vsebujejo splošne vsebine iz zakonodaje, ki pa niso prilagojene konkretnim razmeram delovnega procesa delodajalca. Enako velja tudi za praktična usposabljanja, saj se opravljajo po preveč splošnih programih, se pa ne izvajajo tako pogosto kot teoretična.

Predvsem preveč splošna praktična usposabljanja ali pa sploh njihovo neizvajanje so velikokrat tudi eden glavnih razlogov za nezgode pri delu, saj inšpektorji ob ogledu kraja dogodka v veliko primerih ugotovijo, da se je poškodovani delavec dela lotil na neprimeren oziroma neustrezen način, tudi v nasprotju z navodili. Pri večjih delodajalcih pa pogosto ugotavljamo, da je proizvodni delavec sicer ustrezno usposobljen za delo na enem stroju, ko pa je začasno prestavljen na delo k drugemu stroju, se usposabljanje za varno delo sploh ne opravi ali pa je to zelo pomanjkljivo, neustrezno in časovno prekratko za samostojno opravljanje dela. To je velika težava, še posebno za mlade delavce z manj delovnimi izkušnjami, saj se tako znajdejo v za njih povsem novem delovnem okolju, izpostavljeni so novim nevarnostim, ki jih včasih sploh ne poznajo, ali se jih ne zavedajo, kar lahko vodi v nezgodo pri delu.

Opozarjamo tudi na vedno večjo prisotnost elektronskih oblik usposabljanja delavcev za varno delo, kar pa po ugotovitvah inšpektorjev ne prinaša pravega izboljšanja na tem področju. Celo več, v večini primerov takšen način usposabljanja zmanjša stroške delodajalcu, delavci pa v primerjavi s prejšnjimi klasičnimi oblikami usposabljanj celo v manjši meri prepoznavajo in obvladujejo varnostne ter zdravstvene zahteve za delo, ki ga opravljajo. Pri elektronskih oblikah usposabljanja se zelo pogosto zastavlja vprašanje, kdo se sploh dejansko usposablja in čigava usposobljenost se preverja.

2.2.3.4. Zdravstveno varstvo delavcev

Delodajalec je v smislu zagotavljanja varnega dela dolžan izvajati tudi ukrepe za zagotavljanje zdravja pri delu. Tako mora zagotoviti, da zdravstvene ukrepe opravlja izvajalec medicine dela, to je izvajalec zdravstvene dejavnosti, ki opravlja dejavnost medicine dela, prometa in športa. Osnovna naloga izvajalca medicine dela je varovanje zdravja in delovne zmožnosti delavca. Zakon o varnosti in zdravju pri delu jasno opredeljuje naloge izvajalca medicine dela, med njimi predvsem, da sodeluje pri pripravi strokovnih podlag za izjavo o varnosti, seznanja delavce s tveganji, ki so povezana z njihovim delovnim mestom, opravlja zdravstvene preglede delavcev, sodeluje pri usposabljanju delavcev glede ukrepov prve pomoči in podobno. Za izvajanje vseh predvidenih nalog mora izvajalec dobro poznati vrste in stopnje obremenitev pri delu. Mora si ogledati delovno mesto delavca, zato da dobi o njem splošni vtis, pa tudi zato, da analizira specifične obremenitve oziroma zahteve dela v odnosu na domnevno specifično zmanjšanje delazmožnosti delavca. Samo tako lahko delodajalcu predlaga oziroma svetuje prilagoditev delovne opreme in delovnega procesa psihičnim in somatskim značilnostim delavca.

Delodajalec mora tudi načrtovati in izvajati promocijo zdravja na delovnem mestu ter v ta namen zagotoviti potrebna sredstva ter tudi sprejeti ukrepe za zagotovitev prve pomoči delavcem in drugim osebam, navzočim v delovnem procesu. Delodajalec je dolžan trajno hraniti vso dokumentacijo, ki se nanaša na zdravstvene preglede delavcev.

V letu 2014 so inšpektorji pri delodajalcih ugotovili **2152 kršitev** (2013: 1970) glede zagotavljanja zdravstvenega varstva. Največji delež kršitev predstavlja neizvajanje zdravstvenih pregledov delavcev, inšpektorji so to ugotovili v 1064 primerih oziroma v 49,4 % (2013: 49 %). Sodelovanja z izvajalcem medicine dela v letu 2014 ni imelo ustrezno urejenega 580 delodajalcev (2013: 202), ki so jih nadzirali inšpektorji. Tu še vedno izstopata nesodelovanja pri usposabljanju za prvo pomoč in nezagotavljanje sodelovanja pri izdelavi strokovnih podlag za ocenjevanje tveganj. Tudi neustrezno zagotavljanje prve pomoči je bila pogosto ugotovljena kršitev v preteklem letu, in to v 302 primerih (2013: 320). Skoraj 40 % teh kršitev predstavlja nesprejetje ukrepov za zagotovitev prve pomoči delavcem po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu, večina drugih kršitev (28 %) se je nanašala na dostopnost in vsebino omarice za prvo pomoč. Inšpektorji večkrat ugotavljajo tudi, da delodajalci ne določajo vrst, obsegov, vsebin in rokov usmerjenih obdobnih zdravstvenih pregledov. V letu 2014 so to ugotovili v 72 primerih. Inšpektorji so v 19 primerih ugotovili tudi, da delavci niso bili napoteni na zdravstvene preglede prek ustreznih napotnic. Glede hrambe dokumentacije, ki se nanaša na zdravstvene preglede delavcev, so inšpektorji pri delodajalcih ugotovili 94 kršitev.

Na Inšpektoratu RS za delo ugotavljamo, da je promocija zdravja na delovnem mestu pretežno še vedno usmerjena v izvajanje preventivnih zdravstvenih pregledov. Prav tako ugotavljamo, da delodajalci preventivnih zdravstvenih pregledov ne izvajajo skladno z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu, ki določa, da mora delodajalec delavcem zagotoviti takšne zdravstvene preglede, ki ustrezajo konkretnim tveganjem za varnost in zdravje, ki jim je delavec izpostavljen pri delu. Inšpektorji tako pri nadzorih ugotavljajo, da se pri zdravstvenih pregledih delavcev ugotavlja delovna zmožnost tudi glede dejavnikov tveganja, ki niso prisotni v delovnem procesu, vendar delodajalci na to niso pozorni oziroma ne preverjajo dejanskega obsega opravljenega zdravstvenega pregleda. Glede navedenega se na področju izvajanja preventivnih zdravstvenih pregledov od zadnje spremembe Zakona o varnosti in zdravju pri delu v praksi ni nič spremenilo, čeprav so bile določbe zakona pomembno spremenjene.

Inšpektorji pri svojih nadzorih tudi ugotavljajo, da se glede zagotavljanja dajanja prve pomoči izvajalci medicine dela ne vključujejo v usposabljanje, ki ga izvajajo pravne osebe s pooblastili za usposabljanje za prvo pomoč (Rdeči križ Slovenije). Hkrati ugotavljamo, da se Rdeči križ Slovenije kot izvajalec usposabljanja zelo težko prilagaja posameznim delodajalcem in izvajanju usposabljanj za manjše število delavcev. To inšpektorjem povzroča veliko težav pri reševanju in zaključevanju zadev, v katerih izdajo odločbe, in sicer glede izvršitve odločbe v smiselnem ureditvenem roku.

2.2.3.5. Reprezentativni vzorec

Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu inšpektorat izvaja tudi na tako imenovanem reprezentativnem vzorcu pravnih subjektov. V preteklih letih se je izkazalo, da pridobljene ugotovitve glede spoštovanja osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri naključno izbranih delodajalcih dokaj realno prikazujejo stanje v Republiki Sloveniji na tem področju.

Eden izmed namenov akcije je tudi zniževanje deleža tistih pravnih subjektov, pri katerih še nikoli ni bil opravljen inšpekcijski pregled s področja varnosti in zdravja pri delu. V letu 2014 se je ponovno povečal delež subjektov, pri katerih je bil inšpekcijski nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu sploh prvi, odkar subjekt deluje. Ta delež predstavlja visokih 69 % glede na število vseh opravljenih nadzorov v okviru akcije reprezentativni vzorec. Zelo velik delež (15 %) predstavljajo tudi subjekti, pri katerih je bil inšpekcijski nadzor nazadnje opravljen pred petimi oziroma več leti.

Graf 11: Predhodni inšpekcijski nadzor pri subjektih v akciji reprezentativni vzorec IRSD v letu 2014

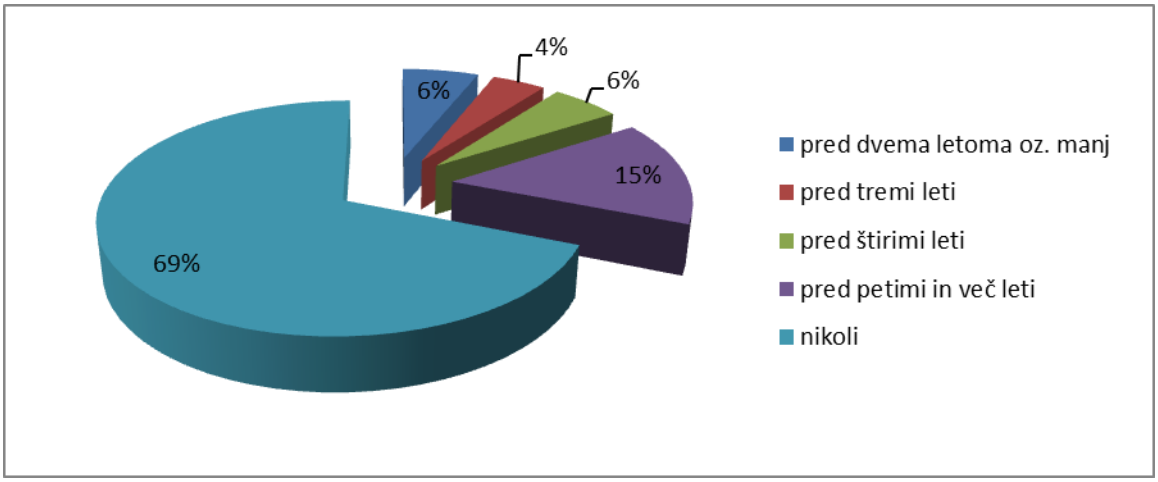

Naslednji graf pa prikazuje, kako se je v obdobju od leta 2009 do leta 2014 gibal delež poslovnih subjektov, ki do inšpekcijskega nadzora v okviru reprezentativnega vzorca še niso bili nadzirani s področja varnosti in zdravja pri delu.

Graf 12: Delež subjektov, pri katerih v obdobju 2009 – 2014 nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu še nikoli ni bil opravljen, reprezentativni vzorec IRSD

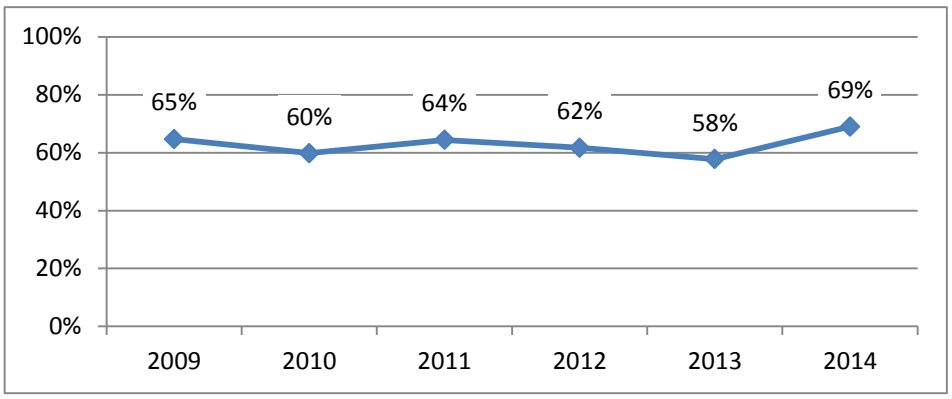

Tudi v letu 2014 smo izbrali reprezentativni vzorec tisočih subjektov iz poslovnega registra, ki ga vodi Agencija RS za javnopravne evidence in storitve (Ajpes), in sicer s pomočjo metodologije naključnih številk. Vzorec je reprezentativen glede na število zaposlenih in glede na dejavnost. Naključni izbor je bil opravljen izmed vseh aktivnih subjektov, ki po podatkih registra zaposlujejo dva ali več delavcev.

Osnovno orodje izvajanja usmerjenega nadzora je vprašalnik. Po opravljenem inšpekcijskem nadzoru izpolni inšpektor elektronski vprašalnik, v katerega vpiše osnovne podatke o subjektu nadzora ter oceno stanja na desetih področjih nadzora z ocenami od 1 do 4. Na podlagi številčnih ocen od 1 do 4 izdela povprečno oceno vseh desetih nadzorovanih dejavnikov: izjava o varnosti, usposabljanje delavcev, preiskave delovnega okolja, pregledi in preizkusi delovne opreme, preventivni zdravstveni pregledi, osebna varovalna oprema, dokumentacija, obveščanje delavcev, sodelovanje delavcev, obveščanje inšpekcije.

Skupna povprečna ocena, pa tudi vsota povprečnih ocen, sta se v letu 2014 ponovno rahlo dvignili (že tretje leto zapored). K dvigu skupne povprečne ocene so v primerjavi s preteklim letom tokrat največ prispevale višje ocene glede izjave o varnosti z oceno tveganja ter glede dokumentacije, ki se nanaša na varnost in zdravje pri delu.

Graf 13: Povprečna ocena za posamezne parametre v obdobju 2012 – 2014, reprezentativni vzorec

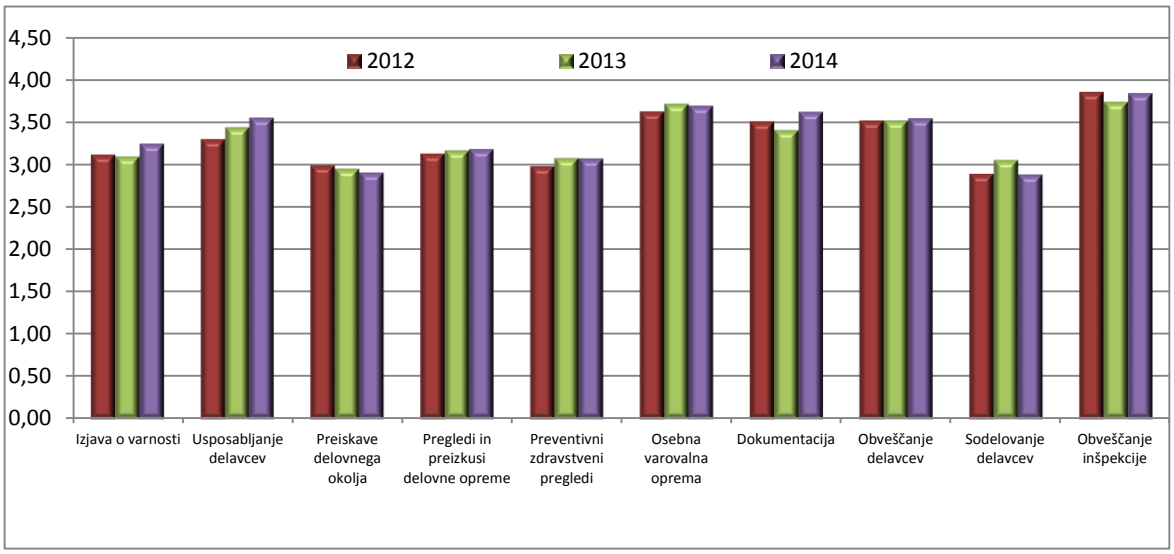

Močan vpliv na izvajanje ukrepov v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu ima tudi to, ali je bil pri subjektu že kdaj opravljen inšpekcijski nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu. To se je ponovno izkazalo tudi v letu 2014, ko je bila povprečna ocena vseh ocenjevanih parametrov pri subjektih, pri katerih je bil nadzor s področja varnosti in zdravja opravljen že vsaj enkrat, za slabih 6 % višja kot pri subjektih, pri katerih nadzor še ni bil opravljen.

V letu 2014 je 99 subjektov pri ocenjevanih parametrih dobilo samo najvišje ocene (oceno 4) oziroma pri njih inšpektorji niso ugotovili pomanjkljivosti. Glede na skupno število pregledanih subjektov ti subjekti predstavljajo 18-odstotni delež, kar je za 1 % manj kot v letu 2013, ko je delež znašal 19 %.

2.2.3.6. Druge pomembnejše kršitve

2.2.3.6.1. Zagotavljanje in uporaba osebne varovalne opreme (OVO)

Če sredstva za delo in delovno okolje kljub varnostnim ukrepom ne zagotavljajo varnosti in zdravja delavcev pri delu, je zagotavljanje osebne varovalne opreme tisti ukrep, s katerim delodajalec poskrbi za večjo varnost delavca in njegovo zdravje. Pri tem pa je dolžan upoštevati eno temeljnih načel izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, in sicer, da je treba pri izvajanju ukrepov zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev dajati kolektivnim varnostnim ukrepom prednost pred individualnimi. To pomeni, da je zagotavljanje osebne varovalne opreme zadnji ukrep, ki naj bi ga uporabil delodajalec. Pred tem je dolžan uporabiti vse druge tehnološke možnosti, s katerimi bi delavcem zagotovil višjo raven varnosti in zdravja. V praksi ta zahteva ni nikoli v celoti zaživela, saj je izvajanje individualnih varnostnih ukrepov za delodajalce običajno najcenejše, o kolektivnih varnostnih ukrepih velikokrat tudi ne razmišljajo oziroma jih ne ocenjujejo za sprejemljive v danih razmerah.

Delodajalec mora delavcem zagotavljati osebno varovalno opremo tako, da jo delavcem zagotovi, potem pa je dolžan še zagotavljati njeno uporabo. Osebna varovalna oprema mora biti namenjena varovanju pred pričakovanimi tveganji, v ta namen pa mora izpolnjevati pogoje (CE oznaka, izjava o skladnosti, navodila za uporabo, tehnična dokumentacija), pod katerimi jo je sploh mogoče dati v promet in uporabo, ter osnovne varnostne zahteve, s katerimi se zagotavlja varnost in zdravje uporabnikov.

V letu 2014 so inšpektorji pri zagotavljanju ustrezne in namenske osebne varovalne opreme delavcem ugotovili **1786 nepravilnosti** (2013: 1453). Največ nepravilnosti so ugotovili glede splošnih obveznosti delodajalca v zvezi z osebno varovalno opremo (namenskost, skladnost s predpisi, obveščanje delavcev in podobno), in sicer kar 817 (2013: 652). Izstopata zlasti neopredeljenost zahtev za uporabo osebne varovalne opreme v internih aktih ter uporaba osebne varovalne opreme, ki ne varuje delavcev pred pričakovanimi tveganji. Delodajalci prav tako v 325 primerih (2013: 272) delavcem niso zagotavljali osebne varovalne opreme ali njene uporabe. V 259 primerih pa so inšpektorji ugotovili, da delavci niso uporabljali osebne varovalne opreme, čeprav jim jo je delodajalec zagotavljal in so jo imeli na voljo na delovnem mestu. V letu 2013 so to kršitev ugotovili v 183 primerih. Glede izpolnjevanja pogojev, v skladu s katerimi se lahko osebna varovalna oprema daje v promet in uporabo, ni bilo ugotovljenih izstopajočih nepravilnosti – skupaj le 13.

Iz navedenih podatkov izhaja, da se število ugotovljenih nepravilnosti na področju uporabe in zagotavljanja osebne varovalne opreme iz leta v leto povečuje. Ugotavljamo, da delodajalci sicer priskrbijo delavcem osebno varovalno opremo, ki pa velikokrat ni namenska in ne varuje delavce pred dejanskimi tveganji, ki nastopajo v delovnih procesih. Še večja težava je v tem, da delodajalci menijo, da so s tem na tem področju storili vse, kar pa ni res. Njihova zakonska dolžnost je tudi, da zagotavljajo oziroma nadzirajo uporabo osebne varovalne opreme ter da v primerih njene neuporabe tudi ustrezno ukrepajo. Prav tako bi lahko v večji meri uvajali novejše in varnejše tehnologije in s tem razbremenili delavce zahtev po uporabi osebne varovalne opreme.

2.2.3.6.2. Uporaba in ustreznost delovne opreme

Delodajalec je dolžan zagotavljati varnost in zdravje delavcem pri delu tudi tako, da uporablja varna in brezhibna sredstva za delo, vključno z delovno opremo, ki ob pravilni uporabi ne povzročajo nepredvidenih nevarnosti in škodljivosti. Pri tem se mora delodajalec skladno s temeljnimi načeli prilagajati tehničnemu napredku ter nadomeščati nevarna sredstva z nenevarnimi ali manj nevarnimi. Prav tako mora delodajalec delovno opremo stalno vzdrževati in s tem zagotavljati njeno varno delovanje. V ta namen mora izvajati preglede in preizkuse pred začetkom uporabe in obdobno v rokih, ki jih določi proizvajalec delovne opreme. Če to ni opredeljeno v pripadajoči dokumentaciji, roki obdobnih pregledov in preizkusov ne smejo biti daljši od treh let.

Inšpektorji so glede ustreznosti delovne opreme pri delodajalcih v letu 2014 ugotovili 1252 nepravilnosti (2013: 1072). Največ kršitev se je nanašalo na preglede in preizkuse delovne opreme. Neizvajanje navedene zakonske obveznosti so inšpektorji ugotovili v 741 primerih (2013: 560). Delodajalci tudi zelo pogosto delavcem ne zagotavljajo varno delujoče delovne opreme in s tem ogrožajo njihovo varnost in zdravje. To so inšpektorji v preteklem letu ugotovili v 631 primerih (2013: 897). Tudi hramba dokumentacije o pregledih in preizkusih delovne opreme delodajalcem še vedno povzroča težave, saj so bile te vrste nepravilnosti ugotovljene v 81 primerih (2013: 73 primerov).

Inšpektorji tako pogosto ugotavljajo, in sicer tudi pri obravnavanju nezgod pri delu, da funkcionalni deli strojev niso brezhibni, večkrat pa tudi to, da so odstranjene, blokirane ali poškodovane varnostne naprave. Predvsem varnostna stikala so večkrat predelana tako, da je okrove mogoče odpirati med obratovanjem strojev, čeprav je njihova glavna funkcija prav to, da se pogon stroja ustavi, če delavec odpre varovalni okrov. Zato utemeljeno domnevamo, da redni (tudi dnevni) kontrolni pregledi strojev niso opravljeni dovolj natančno in skladno z določili Pravilnika o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme.

Kljub jasnim določbam predpisov glede načina in rokov obdobnih pregledov in preizkusov delovne opreme inšpektorji v praksi ugotavljajo predvsem, da delodajalci oziroma uporabniki delovne opreme ne upoštevajo rokov, ki jih določijo proizvajalci strojev za obdobne preglede oziroma so ti določeni v predpisih. Ugotavljamo tudi, da delodajalci zelo pogosto ne opravijo prvega pregleda nove delovne opreme, kljub temu da je potreben. Glede neizvajanja obdobnih pregledov delovne opreme se delodajalci velikokrat izgovarjajo na strokovno osebo za varnost in zdravje pri delu, s katero imajo podpisano pogodbo, češ da so bili prepričani, da za pravočasnost pregledov delovne opreme in drugih aktivnosti s tega področja skrbi ta oseba. Za večje delodajalce, ki zaposlujejo svoje strokovne delavce, pa inšpektorji ugotavljajo, da dokaj redno pregledujejo delovno opremo, kar ponovno ne velja za manjše delodajalce.

Inšpektorat RS za delo je pristojen tudi za nadzor določil Pravilnika o protieksplozijski zaščiti (v nadaljevanju: PPZ), in sicer na delovnih mestih, na katerih so delavci lahko izpostavljeni potencialni eksplozivni atmosferi. Nadzor se nanaša tudi na varno obratovanje v teh prostorih. V primerih eksplozij, v katerih so poškodovani delavci, se inšpektorat vključi v raziskavo nezgode. Inšpektorat sprejme končne odločitve na podlagi poročila o vzroku eksplozije, ki ga na zahtevo delodajalca izdela organ za ugotavljanje skladnosti.

V letu 2014 še vedno ugotavljamo, da delodajalci nimajo izdelanega elaborata eksplozijske ogroženosti v skladu z 19. členom PPZ. Inšpektorji so to ugotovili v 24 primerih. Med nepravilnostmi so tudi nepravilna vgraditev opreme, nepravilno vzdrževanje ter pomanjkljivo usposabljanje delavcev, ki delajo v eksplozijsko ogroženih prostorih. Med eksplozijami, v katerih so bili poškodovani delavci, in jih je obravnaval tudi inšpektorat, izpostavljamo hladen zagon peči za regeneracijo kisline, pri katerem je prišlo do eksplozije zemeljskega plina, primer, ko je pri nameščanju vrat nad vsipnikom kurišča prišlo do eksplozije v kotlu, ko je do eksplozije prišlo pri rezanju soda z varilnim aparatom , primer

eksplozije med meritvami v akumulatorski postaji ter eksplozijo, do katere je prišlo, ko je operater posegel v notranjost reaktorja.

Slika 4: Posledica eksplozije plina v peči za regeneracijo kisline

2.2.3.6.3. Delovna mesta in ustreznost delovnega okolja

Delodajalec je dolžan zagotavljati varnost in zdravje delavcev tudi z načrtovanjem, opremljanjem in vzdrževanjem delovnih mest ter zdravega delovnega okolja v celoti. Ustreznost delovnega okolja delodajalec običajno preverja s preiskavami škodljivosti delovnega okolja v začetku izvajanja delovnega procesa ter po potrebi z obdobnimi preiskavami. Delovno mesto pa je delodajalec dolžan ustrezno urediti že v fazi načrtovanja. To mora biti opravljeno tako, da bodo na ustrezen način upoštevana vsa določila zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu. Ugotavljamo, da to projektantom delovnih prostorov in delovnih mest predstavlja veliko težavo, saj področne zakonodaje ne poznajo v zadostni meri. Težave se pojavijo predvsem takrat, ko inšpektorji med svojimi nadzori ugotavljajo, da delovni prostor ni bil ustrezno projektiran in ne ustreza zahtevam s področja varnosti in zdravja pri delu. Takšne neustreznosti je težko popraviti, predvsem pa je to povezano s precejšnjimi stroški.

Glede ustreznosti delovnih prostorov, urejenosti delovnih mest in ustreznosti delovnega okolja so inšpektorji v letu 2014 ugotovili 1200 nepravilnosti (v letu 2013 jih je bilo 1067). Največ nepravilnosti se je nanašalo na neustrezna delovna mesta ter prostore, in sicer 700. Pri tem izstopajo neurejene transportne in gibalne poti za delavce ter stopnišča. Pomembno število nepravilnosti so inšpektorji ugotovili tudi glede vzdrževanja delovnih mest in prostorov ter glede označenosti različnih nivojev tal.

Tudi preiskave škodljivosti delovnega okolja predstavljajo pomemben element zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev pri delu. To je še zlasti pomembno v delovnih okoljih, kjer se v delovnem procesu uporabljajo nevarne kemične snovi. V letu 2014 so inšpektorji v 424 primerih ugotovili, da delodajalci niso izvajali preiskav delovnega okolja, v zvezi s tem pa so tudi v 76 primerih hranili neustrezno dokumentacijo.

Pri opredeljevanju periodike preiskav škodljivosti delovnega okolja delodajalci v celoti sledijo predlogom, ki jih izdelovalci ocen tveganja navajajo v izjavah o varnosti. Delodajalci še ne poznajo dovolj sprememb zakonodaje glede obdobnih rokov izvajanja preiskav delovnega okolja (temperature, osvetljenost, nevarne snovi, hrup, vibracije,…), ker jim tega zunanje strokovne osebe verjetno zaradi

različnih razlogov tudi niso predstavile oziroma pojasnile. Na delovnih mestih, kjer se toplotne razmere in stopnja osvetljenosti ter drugi možni merljivi vplivi iz delovnega okolja ne spreminjajo, izvajanje pogostih preiskavah delovnega okolja ni potrebna.

Neustrezne temperature v delovnih prostorih so inšpektorji ugotovili v 15 primerih. Ugotovili so tudi 22 nepravilnosti zaradi neustrezne razsvetljave. Glede urejenosti računalniških delovnih mest so inšpektorji ugotovili 8 nepravilnosti.

Neurejeno stanje električnih napeljav, vključno z neprimernim vzdrževanjem, so inšpektorji ugotovili v 49 primerih, temu številu pa je treba dodati še 506 kršitev zaradi neopravljenih meritev na električnih napeljavah. Nepravilnosti so ugotovili tudi glede dejavnikov tveganja, ki vplivajo na zdravo delovno okolje. Tako so inšpektorji ugotovili 46 kršitev zaradi škodljivega hrupa v delovnem okolju ter 5 kršitev glede umetnih optičnih sevanj.

2.2.3.6.4. Nevarne kemične snovi na delovnih mestih

Glede nevarnih kemičnih snovi na delovnih mestih so inšpektorji ugotovili 567 nepravilnosti. Največ nepravilnosti se je nanašalo na kršitev določil Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu, ki določa minimalne zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev pred tveganji zaradi nevarnih snovi v delovnem okolju. Posamezne nepravilnosti so bile ugotovljene tudi glede zakonodaje REACH, nikakor pa ne moremo tudi mimo težav, ki jih imajo delodajalci na področju zagotavljanja varnostnih listov za nevarne snovi. Nepravilnosti pri tem so inšpektorji v preteklem letu ugotavljali v 190 primerih. Gre za nepravilnosti glede pridobivanja varnostnih listov, glede slovenskega jezika, v katerem mora biti varnostni list, ter glede vsebine varnostnega lista.

V zvezi z meritvami kemičnih škodljivosti na delovnih mestih ugotavljamo, da delodajalci v ocenah tveganja ne navedejo natančno, katere kemične snovi je treba meriti na delovnem mestu. V akciji, ki je potekala v letu 2014 v zvezi z ustreznostjo varnostnih listov pri delodajalcih, ki uporabljajo nevarne kemične snovi, smo ugotavljali, da več kot polovica delodajalcev še ni izvedla ocenjevanja tveganja skladno s Pravilnikom o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu, glede na to pa je vprašljiva tudi ustreznost nabora kemičnih snovi, ki so jih izmerili. Poročila, ki jih izkažejo delodajalci, so lahko zato zavajajoča.

Delodajalci imajo v izjavi o varnosti z oceno tveganja predpisana obdobja opravljanja meritev koncentracij kemičnih snovi na tri leta, pri čemer pa ne upoštevajo, da bi morali opravljati meritve koncentracij kemičnih snovi tudi takrat, kadar pride do spremembe pogojev, ki lahko vplivajo na izpostavljenost delavcev kemičnim snovem.

Pri pregledu poročil o meritvah kemičnih snovi ugotavljamo, da nekateri izdelovalci poročil ne navedejo časa vzorčenja. Ugotavljamo, da se vzorčenje kemičnih snovi opravlja zelo poljubno. Poročila o ustreznosti delovnega okolja v zvezi z izpostavljenostjo delavcev kemičnim snovem pri delu se včasih izvajajo tudi le 15 minut, pri čemer je odvzet le en vzorec za analizo. V nekaterih drugih primerih pa je vzorčenje opravljeno tako, da delavci nosijo osebne dozimetre (vzorčevalnike) ves delovni čas. Noben od navedenih načinov vzorčenja nam ne da realnega rezultata glede izpostavljenosti delavca kemičnim snovem pri delu.

V prvem primeru je rezultat le povprečna vrednost kemične snovi, ki ji je delavec izpostavljen 15 minut. Ker gre za podatek povprečne vrednosti v 15 minutah, ne poznamo podatka maksimalne koncentracije kemične snovi v teh 15 minutah, ravno tako tudi ne podatka, kolikokrat je delavec v osmih urah izpostavljen maksimalni vrednosti, kakšen je čas te izpostavljenosti in kakšni so presledki med temi izpostavljenostmi. Tako ne moremo nadzirati podatka o kratkotrajni vrednosti izpostavljenosti delavca na delovnem mestu, ki je predpisana v Prilogi I Pravilnika o varovanju

delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu.. Če pa delavci nosijo osebni dozimeter 7,5 ur, pa prav tako dobimo povprečno vrednost kemične snovi, kratkotrajne vrednosti niso razvidne, delavci pa lahko hodijo z vzorčevalnikom tudi zunaj delovnega mesta, kjer kemičnih škodljivosti sploh ni, in s tem znižujejo povprečno koncentracijo merjene kemične snovi.

2.2.3.6.5. Gradbeništvo in delo na višini

Po podatkih Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) se je v prvih desetih mesecih leta 2014 gradbena aktivnost nekoliko zmanjšala (-2,4 %). Aktivnost v gradnji inženirskih objektov se po znatni krepitvi konec leta 2013 in v začetku leta 2014 od maja dalje zmanjšuje. Aktivnost v gradnji nestanovanjskih stavb se je v zadnjem letu zmerno okrepila, v gradnji stanovanjskih stavb pa se je ob znatnih mesečnih nihanjih spet precej zmanjšala. Zaloga pogodb v gradbeništvu, ki se je v letu 2013 občutno povečala (za 35,5 %), se je v desetih mesecih leta 2014 zmanjšala za 15,1 %.

V skladu z zahtevami Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (v nadaljevanju: uredba) so naročniki Inšpektoratu RS za delo v letu 2014 prijavili začetek gradenj na 2330 gradbiščih, kar je 24 % več kot leto prej (1872). Iz navedenega izhaja, da se je v letu 2014 nadaljeval trend iz leta 2013, ko je bilo prijavljenih 23 % več gradbišč kot v letu 2012. Ob morebitni večji rasti obsega gradbenih del pa obstaja nevarnost, da se občutno poslabša stanje varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih, saj se je v kriznih letih popolnoma spremenil trg subjektov in delavcev v panogi. Propadla so vsa velika gradbena podjetja, ki so imela svoje službe za varnost in zdravje pri delu, njihovi strokovni delavci pa so po potrebi tudi večkrat na teden opravljali preglede na gradbiščih. Srednje velika in majhna gradbena podjetja, ki so po propadu velikih podjetij prevzela gradbeni trg, imajo večinoma po enega strokovnega delavca, ki ima v podjetju še druge funkcije, tako da ne uspe izvajati rednih pregledov po gradbiščih, stotine majhnih delodajalcev pa strokovnih delavcev najverjetneje sploh nima. Mnogo izkušenih gradbenih delavcev je v času krize odšlo v Nemčijo in Avstrijo, k nam pa so prišli in še prihajajo nekvalificirani delavci iz držav nekdanje Jugoslavije. Omenjeni delavci nimajo znanja in izkušenj s področja gradbeništva, pa tudi s področja varnosti in zdravja pri delu ne.

V letu 2014 je inšpektorat na področju gradbeništva izvedel devetmesečni usmerjeni nadzor gradbišč, v okviru katerega smo pregledali 502 gradbišči (leta 2013: 550) in 92 delovišč (kratkotrajna dela na višini), ugotovili 3898 kršitev (leta 2013: 2739) in izdali 1653 ukrepov (leta 2013: 1331). V letu 2015 bomo ponovno izvedli poostren in usmerjen nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih. V okviru nadzora bomo štirikrat izvedli tudi tridnevno povečano aktivnost na gradbiščih skupaj z inšpektorji s področja nadzora delovnih razmerij. Nadzor bo potekal tako na klasičnih gradbiščih, prijavljenih po uredbi, in na deloviščih, kjer se izvajajo kratkotrajnejša dela, ki jih ni treba prijaviti. V letu 2013, ko smo poostreno izvajali nadzor kratkotrajnih del na višini, smo ugotovili, da obrtniki pri kratkotrajnih delih na višini praviloma ne upoštevajo predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu. Na gradbiščih bomo preverjali izvajanje ukrepov, ki so v skladu z minimalnimi zahtevami iz priloge IV uredbe, ter uporabo in zagotavljanje uporabe osebne varovalne opreme. V zimskem času bomo posebno pozornost namenili prostorom za počitek, sušenje oblačil in ogrevanje delavcev. Prav tako pa bomo nadzirali izpolnjevanje obveznosti naročnikov, koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu in (glavnih) izvajalcev.

V letu 2014 so se na slovenskih gradbiščih zgodile 3 smrtne nezgode (leta 2013: tudi 3). Enega delavca je povozil vlak, drugi delavec je umrl zaradi udarca žlice bagra, tretji delavec pa je umrl zaradi padca v globino skupaj s košaro, potem ko se je zlomila roka dvižne ploščadi. V zadnjih letih je na slovenskih gradbiščih občutno upadel delež nezgod s smrtnim izidom zaradi padca v globino ali z višine – leta 2007 je bil ta delež 62,5 %, leta 2008 je znašal 50 %, leta 2009 je delež padel na 36,4 %, leta 2010 na 25 %, leta 2011 tovrstnih nezgod s smrtnim izidom ni bilo, leta 2012 je bil delež 25-odstoten, tudi leta 2013 tovrstnih smrtnih nezgod ni bilo, leta 2014 je bil delež 33-odstoten. Razlog za zmanjševanje deleža smrtnih nezgod zaradi padcev je očitno v večji seznanjenosti delodajalcev glede

zavarovanja izpostavljenih delovnih mest proti padcem v globino, v odgovornejšem delu koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu in v devetmesečnih aktivnostih inšpektorata v obliki usmerjenega nadzora gradbišč.

Nasprotno pa je stanje na deloviščih, kjer je sicer tudi treba upoštevati določila uredbe, vendar ne izpolnjujejo pogoja za prijavo gradbišča, zato na inšpektoratu o njih nimamo podatkov. Pri teh deloviščih gre večinoma za kratkotrajna obrtniška dela na višini, ki so bila v letu 2014 vzrok za tri smrtne nezgode, in sicer padec delavca skozi svetlobno okno (zlom) na strehi, padec delavca 5 metrov v globino zaradi neuporabe varnostnega pasu in padec delavca 15 metrov v globino zaradi pomanjkljive varnostne ograje na odru.

Poleg nezgod s smrtnim izidom se je na gradbiščih zgodilo tudi 59 težjih nezgod, kar je mnogo več kot leto prej (41). Ob tem pa poudarjamo, da delodajalci prijavljajo težo nezgode po svoji oceni, ki pa mnogokrat ni povsem ustrezna.

Graf 14: Število smrtnih nezgod na prijavljeno gradbišče v obdobju 2009 – 2014

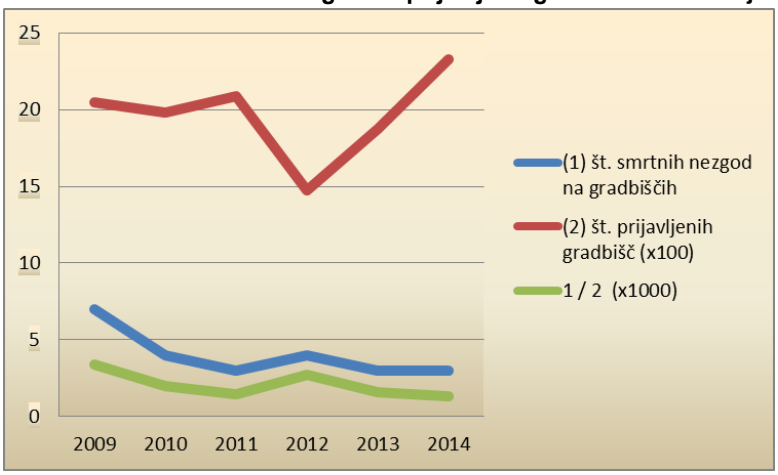

Zgornji graf prikazuje gibanje števila smrtnih nezgod na slovenskih gradbiščih, kar ponazarja količnik med (1) št. smrtnih nezgod na gradbiščih in (2) št. prijavljenih gradbišč.

V zadnjih letih na večjih gradbiščih – gradbiščih zahtevnih objektov – opažamo izboljšanje pri zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu, predvsem pri delodajalcih, ki so jih inšpektorji že nadzirali ali ki že plačujejo stroške, nastale v zvezi z zdravljenjem njihovih delavcev zaradi poškodb pri delu. Ne moremo pa biti zadovoljni s stanjem pri manjših delodajalcih – obrtnikih, ki opravljajo večinoma kratkotrajna dela, zato jim bomo tudi v prihodnje namenjali posebno pozornost.

Graf 15: Število smrtnih nezgod pri obrtnikih in delež smrtnih nezgod zaradi padca v globino v obdobju 2009 – 2014

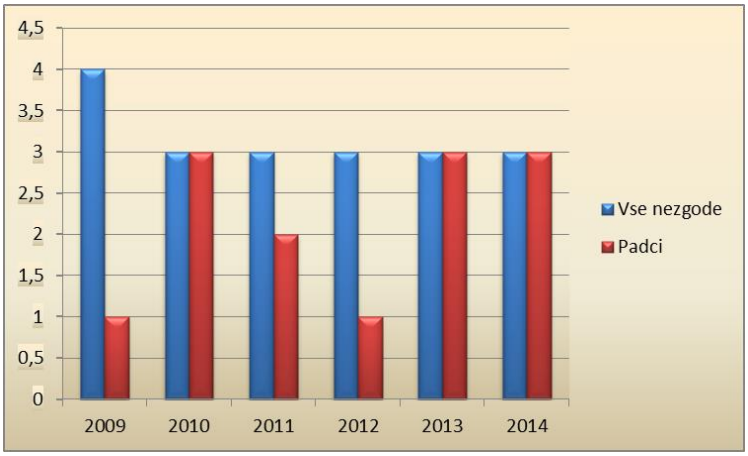

Zgornji graf prikazuje gibanje števila smrtnih nezgod pri manjših delodajalcih – obrtnikih in visok delež smrtnih nezgod zaradi padca v globino pri kratkotrajnih delih na višini.

Uredba zelo natančno opredeljuje, kdaj in v katerih primerih je treba izvajati ukrepe varovanja delavcev pred padci z višine, določa pa tudi načine varovanja. Delu na višini se v praksi nikakor ni mogoče izogniti, delodajalec pa mora v ta namen določiti in izvajati ustrezne varnostne ukrepe in pri tem upoštevati temeljna načela varnosti in zdravja pri delu. Če delodajalec omenjenih predpisov pri delu na višini ne upošteva, tvega padce svojih delavcev z višine ali v globino, ki pa se mnogokrat končajo tragično – s smrtjo delavca. Posledice neizvajanja teh ukrepov pa se kažejo v številu nezgod pri delu, ki jih delodajalci prijavljajo Inšpektoratu RS za delo. Najpogostejši vzroki za padce z višine ali v globino so: nezavedanje nevarnosti, neustrezno usposabljanje za varno delo, neustrezni zdravstveni pregledi za delo na višini, neizdana navodila za varno delo in, neuporaba osebne varovalne opreme (varnostni pas).

V letu 2014 je bilo od vseh nezgod, prijavljenih na Inšpektorat RS za delo, 3,5 % takšnih, ki so imele za vzrok padec z višine. Med temi je bilo 91 % takšnih, da je delavec utrpel lažjo telesno poškodbo, v 8 % težjo telesno poškodbo, v ostalih je bila posledica nezgode smrt delavca. V letu 2014 so bile pri slovenskih delodajalcih štiri smrtne nezgode zaradi padca z višine, kar predstavlja 17,4 % vseh smrtnih nezgod. Če primerjamo število nezgod pri delu zaradi padca z višine, pri katerih je po spletu okoliščin prišlo le do lažjih telesnih poškodb, ugotovimo, da število teh poškodb ne predstavlja izstopajočega deleža (3,3 %) v primerjavi z ostalimi vzroki za nastanek lažjih telesnih poškodb. Padec z višine pa predstavlja vzrok za 6,6 % težjih nezgod, kar pa je že omembe vredno.

V letu 2014 je na slovenskih gradbiščih zaradi padca z višine prišlo do ene delovne nezgode s smrtnim izidom, in sicer, ko je delavec padel skupaj s košaro, potem ko se je zlomila roka dvižne ploščadi. Pri treh smrtnih nezgodah je bil vzrok padec z višine na deloviščih (kratkotrajna dela na višini), in sicer padec delavca skozi svetlobno okno (zlom) na strehi, padec delavca 5 metrov v globino zaradi neuporabe varnostnega pasu in padec delavca 15 metrov v globino zaradi pomanjkljive varnostne ograje na odru.

Inšpektorat RS za delo že od leta 2009 izvaja devetmesečne usmerjene nadzore gradbišč s področja varnosti in zdravja pri delu. Zaradi večje prisotnosti inšpektorjev za delo na gradbiščih se je raven varnosti in zdravja na slovenskih gradbiščih vidno izboljšala. Kljub temu v gradbeni dejavnosti obstajajo izvajalci, ki ne upoštevajo nobenih minimalnih zahtev iz priloge IV uredbe oziroma zanje še niso slišali. Takšni izvajalci so na primer krovci, tesarji, kleparji, fasaderji, monterji oken. V letu 2015 bomo ponovno izvedli poostren in usmerjen nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih, in sicer tako, da bomo poleg klasičnih gradbišč nadzirali tudi kratkotrajna nevarna dela na višini, ki jih opravljajo obrtniki.

2.3. NEZGODE PRI DELU

2.3.1. Uvod

Zakon o varnosti in zdravju pri delu določa, da so delodajalci dolžni Inšpektoratu RS za delo takoj prijaviti vsako nezgodo pri delu, v kateri so bili delavci smrtno poškodovani ali pa so bili zaradi poškodb nezmožni za delo več kot tri delovne dni. Prijaviti morajo tudi vsako kolektivno nezgodo pri delu. Pri tem je pomembna opredelitev nezgode pri delu. **Za nezgodo pri delu velja vsak nepredviden dogodek na delovnem mestu ali v delovnem okolju delodajalca, ki se zgodi v času opravljanja dela ali izhaja iz dela in pri tem povzroči poškodbo delavca.** Z upoštevanjem vsebine tega določila je obstoj odnosa delavec – delodajalec eden od pogojev, da inšpektorat obravnava nezgodo pri delu, o kateri je obveščen. Pomemben pogoj za obravnavo nezgode pri delu je tudi

ugotovitev, da se je nezgoda zgodila v času opravljanja delovnega procesa pri delodajalcu, in to na lokaciji, kjer je za varnost in zdravje delavcev odgovoren delodajalec. Tako nezgoda na poti na delo ali z dela ne predstavlja nezgode, ki jo je delodajalec dolžan prijaviti Inšpektoratu RS za delo, pristojni inšpektorji pa jih tudi ne raziskujejo. Tudi teža poškodbe vpliva na to, ali pristojni inšpektor nezgodo obravnava ali ne.

Vse smrtne nezgode, o katerih je obveščen inšpektorat in so se zgodile v odnosu delavec – delodajalec ter izhajajo iz dela, inšpektor obravnava. Inšpektorat obravnava letno tudi približno 100 nezgod pri delu, v katerih so delavci težje poškodovani, ter tudi tiste posamezne nezgode, v katerih se delavci sicer lažje poškodujejo in le zaradi naključij ni prišlo do težjih poškodb. Katere so težje poškodbe pri delu, opredeljuje Pravilnik o prijavah na področju varnosti in zdravja pri delu. Ta nabor je najprej v pomoč delodajalcem, ki prijavljajo nezgodni dogodek na inšpektorat, pa tudi inšpektorjem, ki presojajo težo prijavljene nezgode in se odločajo o njeni obravnavi.

Inšpektorat RS za delo poleg nezgod beleži in spremlja tudi prijavljene **nevarne pojave na delovnih mestih**, katerih posledica je večja materialna škoda ali neposredno ogrožanje življenja in zdravja delavcev pri delu. Takšnih prijav ni veliko. V letu 2014 so delodajalci na inšpektorat prijavili 21 nevarnih pojavov.

Delodajalci so na inšpektorat dolžni prijavljati tudi ugotovljene poklicne bolezni. V letu 2014 na inšpektorat nismo prejeli nobene takšne prijave.

Pristojni inšpektorji so v letu 2014 raziskali 100 nezgod pri delu, od tega 72 težjih, 14 smrtnih, 10 lažjih in 4 kolektivne nezgode.

2.3.2. Smrtne nezgode pri delu

V letu 2014 so Inšpektorat RS za delo delodajalci ali policija seznanili s 23 nezgodami pri delu, ki so imele za posledico smrt delavca in so se zgodile na delovnem mestu ali v delovnem okolju v času opravljanja dela. Od tega so se tri zgodile v tujini, kjer so delo opravljali slovenski delavci kot poklicni vozniki tovornih vozil in so umrli za posledicami prometnih nesreč. Inšpektorji so v letu 2014 raziskali 14 smrtnih nezgod pri delu. Raziskali niso tistih, pri katerih so bili delavci smrtno poškodovani v tujini, in tistih, pri katerih je bil vzrok smrti nasilje nad delavcem, v konkretnih primerih uporaba strelnega orožja. Gibanje števila smrtnih nezgod pri delu, s katerimi je bil seznanjen inšpektorat, je razvidno iz spodnjega grafa.

Graf 16: Število smrtno poškodovanih delavcev v obdobju 1998 – 2014

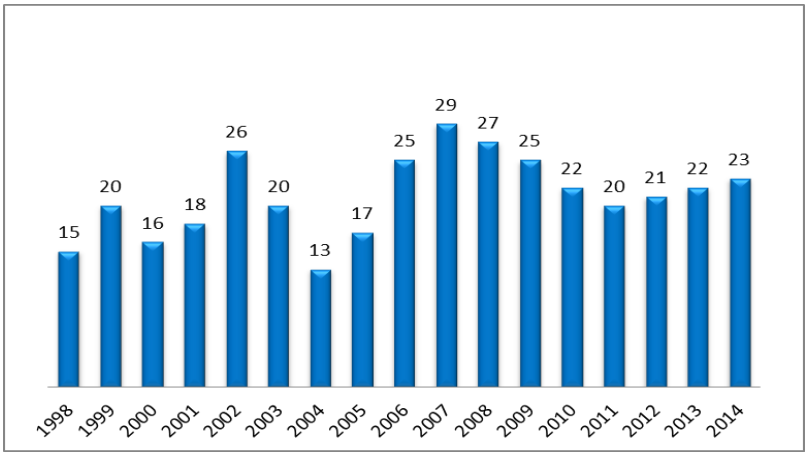

Vzroki za smrtne nezgode v letu 2014 so bili različni. Največkrat je bil vzrok za smrt delavca prometna nesreča – v štirih **prometnih nesrečah** se je smrtno poškodovalo **7 delavcev**, kar predstavlja skoraj

31-odstotni delež od skupnega števila smrtno poškodovanih delavcev. Tri prometne nesreče so se zgodile v tujini, ena pa v Sloveniji. Glede na prejšnje leto se je sicer število takšnih nezgodnih dogodkov v letu 2014 zmanjšalo (2013: 9 primerov), vendar je še vedno zelo visoko in vsekakor poraja sume na očitno utrujenost poklicnih voznikov tovornih vozil.

Tako kot v letu 2013 je bil tudi v letu 2014 drugi najpogostejši vzrok za smrt delavca **padec z višine**, kar se je zgodilo v **4 primerih**. V konkretnih primerih je šlo za padec delavca skozi strešno – svetlobno okno proizvodne hale z višine 8 metrov, za padec z gradbenega odra z višine 15 metrov, za padec z jeklene konstrukcije z višine več kot 5 metrov ter za padec iz dvižne košare zaradi zloma roke košare, s pomočjo katere je ponesrečeni delavec izvajal transport bremena.

Graf 17: Vzroki smrtnih nezgod pri delu v obdobju 2010 – 2014

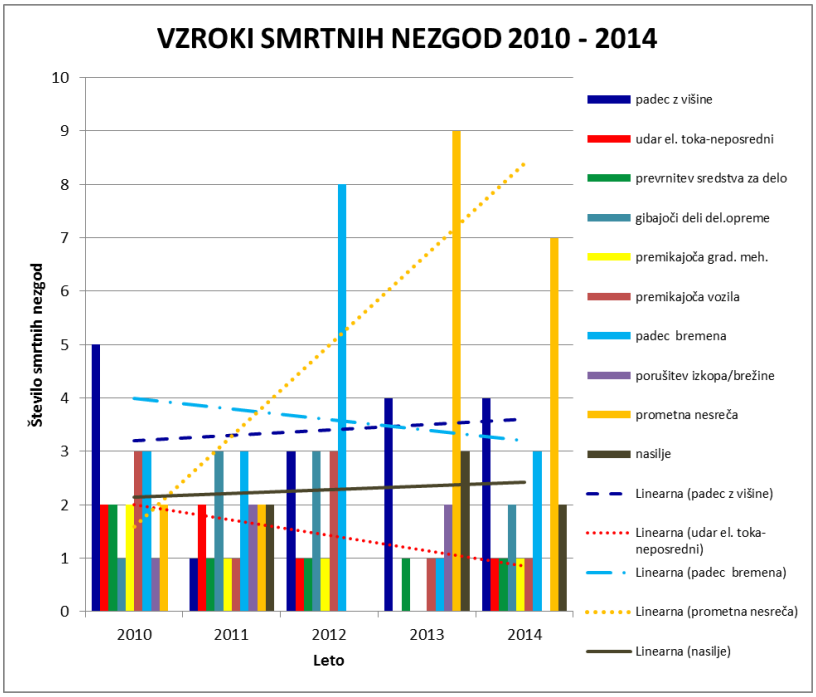

Tretji najpogostejši vzrok za smrtno poškodbo delavca v preteklem letu – s **3 primeri –** je bil **padec bremena** na delavca. Omenjena bremena so v vseh treh primerih predstavljala drevesa – v enem primeru je drevo padlo na delavca, enega je pod seboj pokopal drevesni panj, v enem primeru pa je delavca pri spravilu lesa udaril hlod.

Vzrok za **2 smrtni nezgodi** so bili **gibajoči deli delovne opreme**. V prvem primeru je delavca stisnilo med zadnjo stranico traktorske kabine in traktorski priključek za vleko lesa (vitel), v drugem primeru pa je delavca stisnilo med dvižna vrata stroja pri vstavljanju obdelovanca v stroj.

Ugotavljamo, da postaja **nasilje na delovnem mestu** vse bolj pogost dejavnik tveganja, katerega posledice so tudi smrtne poškodbe. V letu 2014 smo zabeležili **2 takšna primera**. V obeh je šlo za uboj s strelnim orožjem.

V preostalih primerih pa je prišlo do smrtnih nezgod zaradi odletavajočih predmetov, prevrnitve bremena, povoženja delavca z vlakom, udara električnega toka in premikajoče se gradbene mehanizacije.

Po dejavnostih se je največ smrtnih nezgod v letu 2014 zgodilo v dejavnosti gradbeništva (F41 – gradnja stavb, F42 – gradnja inženirskih objektov in F43 – specializirana gradbena dela), in sicer 6 primerov. S 4 smrtnimi primeri ji sledi dejavnost O84 – dejavnost javne uprave in obrambe (Policija),

po 3 smrtni primeri pa so zabeleženi v dejavnosti H49 – kopenski promet ter v dejavnosti A02 – gozdarstvo. Druge nezgode so kot posamezni primeri porazdeljene na druge dejavnosti.

Glede starosti smrtno poškodovanih delavcev je bilo največ ponesrečenih starih med 40 in 49 let, in sicer kar 9, kar predstavlja skoraj 40-odstotni delež vseh smrtno poškodovanih delavcev. Druga najbolj ogrožena starostna kategorija smrtno poškodovanih delavcev je bila s 7 smrtnimi primeri kategorija med 30 in 39 leti. Sledi starostna kategorija med 50 in 59 leti, kjer so se v preteklem letu smrtno poškodovali 4 delavci, ter starostna kategorija med 20 in 29 letom starosti, kjer so bili 3 smrtno poškodovani. Najmlajši smrtno poškodovan v letu 2014 je bil star 20 let, najstarejši smrtno poškodovan pa 55 let.

Glede na lokacijo, kjer so se smrtno poškodovali delavci, je treba omeniti, da se je največ smrtnih nezgod zgodilo zunaj sedeža lokacije, kjer ima delodajalec prijavljeno svojo dejavnost, in sicer kar v 20 primerih, kar predstavlja 87-odstotni delež vseh smrtno ponesrečenih. Od tega so bili 3 primeri smrtnih nezgod na klasičnih gradbiščih. V 3 primerih je prišlo do smrtne nezgode delavca na lokaciji delodajalca.

Po velikosti delodajalcev je bilo v letu 2014 zabeleženih največ smrtnih nezgod pri delodajalcih, kjer je zaposlenih 500 in več delavcev, in sicer kar 5. Pri tem velja omeniti, da je med te nezgode šteta tudi kolektivna nezgoda, v kateri so se smrtno poškodovali 3 delavci. Sledijo delodajalci z od 10 do 19 zaposlenimi, delodajalci z do 4 zaposlenimi in samostojni podjetniki, pri katerih so se smrtno poškodovali po 3 delavci.

Tako kot v vseh obravnavanih predhodnih obdobjih tudi v letu 2014 izstopajo smrtne nezgode, v katerih so umrli **predstavniki moškega spola**, to se je zgodilo v 20 primerih. V letu 2014 so bile zabeležene tudi 3 smrtne žrtve med ženskami, kar je glede na posamezna predhodna leta največ do zdaj. Nasilje na delovnem mestu (uboj s strelnim orožjem), stisnjenje delovne opreme ter prometna nesreča na službeni poti so bili vzrok za smrt teh delavk. Tako od leta 2008 do 2014 skupaj beležimo 7 smrtnih žrtev med ženskami, kar predstavlja v obravnavanem obdobju 4,6 odstotkov smrtno poškodovanih žensk.

V Sloveniji opravljajo delo tudi delavci iz drugih držav, zato je pomemben podatek tudi državljanstvo smrtno poškodovanih. V letu 2014 je bilo smrtno poškodovanih največ državljanov Slovenije, in sicer kar 17, kar predstavlja 74-odstotni delež vseh na delu umrlih delavcev. Med temi 17 delavci jih je bilo 11 zaposlenih za nedoločen čas, 5 je bilo zaposlenih za določen čas, 1 pa je imel status kmeta. Med državljani nekdanje Jugoslavije je bilo največ smrtnih poškodb zabeleženih pri državljanih Bosne in Hercegovine, in sicer v 4 primerih. Od teh so bili 3 zaposleni za določen čas, 1 pa za nedoločen čas. Med smrtno ponesrečenimi sta bila tudi po en državljan Hrvaške in Srbije, pri čemer je bil prvi zaposlen za nedoločen čas, drugi pa za določen čas.

Število smrtnih nezgod pri delu se je od leta 2007, ko smo jih zabeležili 29, pa vse do leta 2011 stalno zmanjševalo, saj smo v letu 2011 zabeležili 20 smrtnih nezgod pri delu. Od leta 2011 dalje pa se število umrlih v nezgodah pri delu spet povečuje. V letu 2012 je bilo smrtno ponesrečenih delavcev 21, v letu 2013 se je smrtno ponesrečilo 22 delavcev, v letu 2014 pa 23 delavcev.

2.3.3. Težje in lažje nezgode pri delu

Inšpektorat RS za delo je poleg o nezgodah pri delu s smrtnimi izidom obveščen tudi o lažjih in težjih nezgodah pri delu, največkrat nas o tem obvesti operativno-komunikacijski center policije ali pa delodajalci. V letu 2014 nas je operativno-komunikacijski center policije obvestil o 295 nezgodnih dogodkih (2013: 265 obvestil, 2012: 274 obvestil).

Delodajalci so na Inšpektorat RS za delo v letu 2014 prijavili 9333 (na dan 3. 2. 2015) nezgod pri delu. Od tega jih je bilo 429 prijavljenih kot težjih, 8866 jih je bilo prijavljenih kot lažjih, prijavljenih pa je bilo poleg 23 smrtnih tudi 15 kolektivnih nezgod pri delu. V tem številu ni upoštevanih 111 nezgod, ki so se zgodile na poti na delo ali z dela, in so jih delodajalci ravno tako prijavili na inšpektorat. V letu 2013 so delodajalci prijavili 9229 nezgod pri delu, leto poprej pa 10.091. V obeh primerih v to število niso vključene nezgode na poti na delo in z dela.

Graf 18: Število težjih nezgod pri delu v obdobju 2010 – 2014

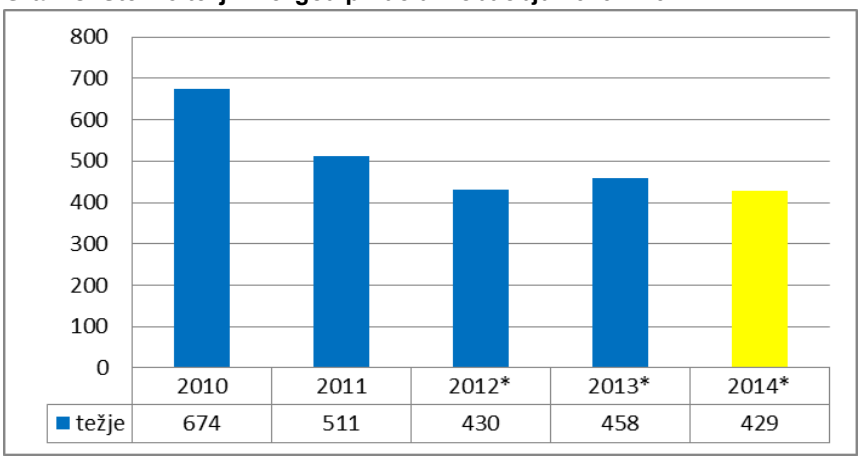

Graf 19: Število lažjih nezgod pri delu v obdobju 2010 – 2014

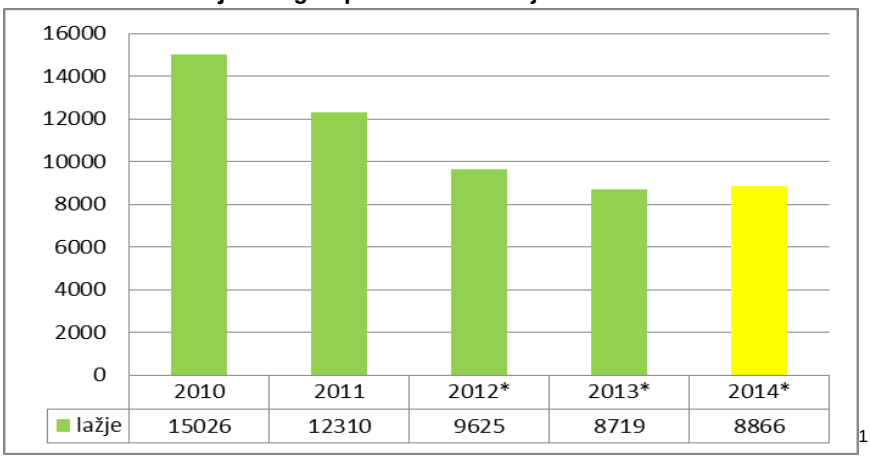

Kot že navedeno, so delodajalci v preteklem letu na inšpektorat prijavili 429 nezgod pri delu (brez nezgod na poti na delo oziroma z dela), za katere so presodili, da so se delavci v njih težje poškodovali. V primerjavi s prejšnjimi leti se je število prijavljenih težjih nezgod zmanjšalo, saj je bilo v letu 2013 prijavljenih 458 težjih nezgod, še leto prej pa 430 težjih nezgod. Največ nezgod v letu 2014, prijavljenih na inšpektorat RS za delo, je bilo lažjih, in sicer 8866. V letu 2013 je bilo prijavljenih 8719 takšnih nezgod, v letu 2012 pa 9625. Prijavljenih je bilo tudi 15 kolektivnih nezgod.

Vzroki za nezgode v letu 2014, v katerih so bili delavci težje ali lažje poškodovani, so dokaj različni. Vsekakor tako kot v prejšnjem letu kot najpogostejši vzrok izstopa izguba nadzora nad delovno opremo (stroji, ročno orodje, transportna sredstva,…) in predmeti dela z 28-odstotnim deležem (2013: 25 %). Sledijo zdrsi, spotiki in padci oseb z 19-odstotnim deležem, kar je enako kot v letu 2013, v 16 odstotkih je bil vzrok za nezgodo padec predmeta na delavca ter gibanje delavcev z obremenitvijo, kjer smo zabeležili 12 odstotkov nezgod. Gibanje delavcev brez obremenitve je bil vzrok za 8 odstotkov prijavljenih nezgod.

[1] V letu 2012 skladno z ZVZD-1 ni bilo več treba prijavljati nezgod na poti na delo ter z dela.

Vzroke nezgod gre tudi v letu 2014 iskati predvsem v nizki ravni varnostne kulture, tako delodajalcev kot tudi delavcev, podcenjevanju tveganj in v nekaterih primerih tudi neizkušenosti delavcev. Nezgode pri delu se tako dogajajo zaradi podcenjevanja nevarnosti, premajhne pozornosti oziroma nepazljivosti pri nevarnejših delovnih postopkih, zaradi pomanjkljivega neposrednega nadzora in vodenja s strani neposrednih vodij, neuporabe oziroma pomanjkljive uporabe osebne varovalne opreme, precenjevanja sposobnosti posameznikov, slabe organizacije dela, neizkušenosti, nepazljivosti delavca, neupoštevanja predpisanih navodil in znakov za nevarnosti in v določeni meri tudi zaradi spleta nepredvidljivih dogodkov.

Pregled nezgod po dejavnostih nam pokaže, da je bilo največ nezgod v letu 2014 zabeleženih v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil (G45, G46, G47), in sicer z 11,2-odstotnim deležem (2013: 12 %). Sledita dejavnost proizvodnje kovin in kovinskih izdelkov (C24, C25), kjer je bilo zabeleženih 10,6 odstotkov primerov nezgod (2013: 11 %), in dejavnost javne uprave, obrambe in socialne varnosti (O84), kjer je bilo zabeleženih 8,6 odstotkov nezgod (2013: 7,7 %). V dejavnosti gradbeništvo (F41, F42, F43) je bilo v letu 2014 zabeleženih 8,0 odstotkov nezgod, leto prej pa 7,6 odstotka. V 7,0 odstotkih so bile poškodbe zabeležene v dejavnosti promet in skladiščenje (H49, H50, H51, H52, H53), 6,5 odstotkov nezgod pa je bilo zabeleženih v dejavnosti proizvodnja električnih naprav in proizvodnja drugih strojev in naprav (C27, C28).

Najpogostejša načina poškodbe v letu 2014 sta bila stik z ostrim, koničastim in grobim materialnim povzročiteljem s 24,0 % (2013: 20,6 %) in vodoravno ali navpično trčenje delavca s 23,3 % (2013: 20,7 %). Temu vzroku sledi udarec delavca z gibajočim predmetom v 19,8 % (2013: 19,0 %), v 8,3 % primerov je bil način nezgode opredeljen kot ujetje ali stisnjenje delavca.

V preteklem letu so si delavci največkrat poškodovali prste rok, in to kar v 28,3 odstotkih (2013: 27,8 %), sledijo pa poškodbe noge, kolena in kolka v 12,6 odstotkih (2013: 12,7 %), ter poškodbe zapestja, hrbtišča roke in dlani v 10,0 odstotkih. V 11,6 odstotkih so si delavci poškodovali skočni sklep, stopalo in prste na nogah (2013: 11,8 %). V letu 2014 smo zabeležili tudi 7,9 odstotkov poškodb rame, nadlakti, podlakti in komolca.

2.3.4. Nezgode v rudarstvu

V letu 2014 se je v rudarstvu zgodilo 138 nezgod pri delu, kar predstavlja 15,5-odstotni delež od vseh nezgod, zabeleženih v letu 1995, oziroma 84,5-odstotno zmanjšanje števila v obdobju od leta 1995.

V primerjavi z letom 2013, ko je bilo zabeleženih 123 nezgod, se je število nezgod povečalo. Vzrok so novi izvajalci rudarskih del, predvsem na področju premogovništva. Tudi število zaposlenih v rudarstvu se je v letu 2014 povečalo, in sicer z 2832 zaposlenih v letu 2013 na 3537 zaposlenih v letu 2014.

V primerjavi z letom 2013 se je zmanjšalo število težjih nezgod, in sicer s 6 v letu 2013 na 3 v letu 2014. Po petih letih brez nezgod pri delu s smrtnim izidom v rudarstvu je v letu 2014 prišlo do 1 nezgode s smrtnim izidom, ki se je zgodila na glavnem izvozu premoga iz Premogovnika Velenje.

3. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

3.1. SPLOŠNO

Pri opravljanju poslanstva Inšpektorata RS za delo na področju delovnih razmerij smo v letu 2014 zaznali, da so se poglobljena gospodarska kriza in z njo povezane kršitve z našega delovnega področja v letu 2014 le še nadaljevale. Šele proti zaključku koledarskega leta smo sodeč po vsebini vloženih prijav opazili trende rahlega izboljšanja stanja. Vsekakor je gospodarska kriza marsikateremu delodajalcu služila tudi kot izgovor za nespoštovanje predpisov. Tako smo se soočali s številnimi kršitvami ter zlorabami delovnopravne zakonodaje, predvsem na področju zagotavljanja temeljnih pravic delavcev iz dela, med katere nedvomno sodi zagotavljanje pravice do dela. Ob vseh ugotovljenih zlorabah šibkejšega položaja delavca opažamo nizko stopnjo odgovornosti delodajalcev, pa tudi nizko stopnjo empatije in socialne podpore do delavcev. V teh primerih se lahko dejansko vprašamo, kaj se je zgodilo z osnovnimi družbenimi vrednotami, z etiko in moralo, torej z odnosom do sočloveka. Kršitvam temeljnih pravic delavcev smo posvetili tudi 12. konferenco Inšpektorata RS za delo, saj smo želeli spodbuditi spremembe precej tolerantnega odnosa družbe do tega problema.

O zlorabah na področju delovnih razmerij smo poročali že v Poročilu o delu Inšpektorata RS za delo za leto 2013, vendar jih zaradi aktualnosti in tehtnosti problematike ponovno izpostavljamo. Zlorabe se nanašajo predvsem na prepoved sklepanja pogodb civilnega prava (konkretneje siljenje delavcev v pridobivanje statusa samostojnega podjetnika), česar se iz dneva v dan poslužuje več delodajalcev. Delodajalci ob inšpekcijskih nadzorih pogosto zatrjujejo, da delavci sami želijo opravljati delo kot samostojni podjetniki. Neredko tudi delavci dejansko povedo, da jim delo preko statusa samostojnega podjetnika bolj ustreza, vendar to nikakor ne vpliva na prepoved sklepanja civilnih pogodb ob obstoju elementov delovnega razmerja. Če v pogodbenem razmerju obstajajo elementi delovnega razmerja, je torej treba skleniti pogodbo o zaposlitvi, druge oblike sklepanja pogodbenih razmerij v teh primerih niso dopustne.

Precej razširjeno je študentsko delo, in sicer tudi v primerih, ko obstajajo vsi elementi delovnega razmerja. Zlorabe se prav tako nanašajo na opustitev izplačevanja nadomestil delavcem v času opravičene odsotnosti z dela. Pri opravljanju svojega dela opažamo tudi porast družb, registriranih v Sloveniji, ki opravljajo dejavnost v tujini, in s tem povezane kršitve delovnopravne zakonodaje delavcem, napotenim v tujino. Zaznavamo tudi kršitve pravic delavcem, napotenim na delo v našo državo iz tujine. Omenjenim institutom bo Inšpektorat RS za delo tudi v prihodnje namenjal posebno pozornost in v primeru ugotovljenih kršitev restriktivno ukrepal.

Pri opravljanju inšpekcijskih nadzorov s področja delovnih razmerij smo zaznali tudi naslednjo problematiko, ki sicer presega okvire delovnega področja inšpektorata:

- **»verižno« ustanavljanje večjega števila družb v okviru enega sistema** (na ta način lastnik družbe kršiteljice lastniško in drugače povezano obvladuje večje število, celo več kot 10 družb),
- **prepletanje lastništva družb, ki delujejo v eni osnovni dejavnosti** (na primer v dejavnosti gradbeništva),
- **prenos lastništva na osebe, ki nimajo praktično nobene dejanske povezave z družbo in tudi ne namena nadaljevati z dejavnostjo družbe, ki ima težave v poslovanju**,
- **»prenašanje« sedeža družbe z enega na drug naslov, kjer ni nobenega znaka o družbi** (poštni nabiralnik, tabla z naslovom), in
- **spreminjanje odgovorne osebe družbe, ki je navadno nedosegljiva, velikokrat tujec, nezaposlena oseba in brez premoženja.**

Subjekti nadzora se na navedene načine lažje izogibajo spoštovanju delovnopravne zakonodaje, pa tudi inšpektorjem ter drugim nadzornim organom. Z namenom preprečevanja navedenih zlorab smo bili v letu 2014 še posebno aktivni.

Še vedno opažamo precejšnje razlike glede spoštovanja posameznih institutov delovnopravne zakonodaje v zasebnem in javnem sektorju, saj se razlikujejo glede na vrste ugotovljenih kršitev. Kljub temu da se v javnem sektorju na različne načine odražajo varčevalni ukrepi ter posledično vse večje nezadovoljstvo javnih uslužbencev, še vedno menimo, da je slika stanja z vidika izvajanja delovnopravne zakonodaje v tem sektorju boljša kot v zasebnem.

V letu 2014 je bil sprejet in uveljavljen nov Zakona o inšpekciji dela, ki prinaša dodatne možnosti za sodelovanje s socialnimi partnerji, predvsem pa dodatne možnosti ukrepanja Inšpektorata RS za delo, seveda v okviru pristojnosti inšpektorata.

V letu 2014 smo na področju delovnih razmerij opravili **9759 inšpekcijskih pregledov,** kar je sicer nekoliko manj kot v letu 2013, vendar ob tem poudarjamo, da se je inšpektorat po izgubi glavne pristojnosti nadzora nad zaposlovanjem na črno, ki je z 18. 8. 2014 prešla na Finančno upravo RS, posvetil ugotavljanju kršitev, ki so v primerjavi z zaposlovanjem na črno bistveno težje ugotovljive in od inšpektorjev terjajo tudi več časa (na primer ugotavljanje kršitev, povezanih z delovnim časom, zagotavljanjem odmorov in počitkov). Pri tem opozarjamo tudi na dejstvo, da je v bazi Agencije RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES) iz leta v leto registriranih vse več subjektov nadzora, kar prikazuje spodnja tabela. Ob tem pa se število zaposlenih inšpektorjev v zadnjih letih ni bistveno spremenilo.

Tabela 1: Število gospodarskih subjektov v RS in število inšpektorjev za delo

Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Število gospodarskih subjektov	160.700	171.126	177.281	180.501	185.585	187.426	193.412	198.521
Število inšpektorjev za delo	82	87	86	84	88	81	80	81
Število inšpektorjev na področju delovnih razmerij	43	43	47	40	44	44	46	45

Iz tabele je razvidno, da število gospodarskih subjektov iz leta v leto strmo narašča, število zaposlenih inšpektorjev pa zaradi prepovedi zaposlovanja nikakor ne sledi temu trendu.

Zaradi obsežnega pripada novih zadev (iz evidenc Inšpektorata RS za delo izhaja, da smo v letu 2014 prejeli **6360 novih prijav** s področja delovnih razmerij), največji delež inšpekcijskih nadzorov vsekakor predstavljajo izredni nadzori, pri katerih inšpektorji praviloma preverjajo navedbe iz prijave. Med pobudniki za nadzore so pogosto tudi Davčna oziroma Finančna uprava RS, Policija, Komisija za preprečevanje korupcije, sindikati, Inšpektorat RS za šolstvo in šport, Tržni inšpektorat RS, Zavod RS za zaposlovanje, Varuh človekovih pravic, inšpektorat, pristojen za promet, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in drugi. Največ prijav pa še vedno vlagajo delavci, pretežno po elektronski pošti. Med njimi so marsikdaj tudi anonimne prijave z nerazumljivo ali nepopolno vsebino, zaradi česar jih ni mogoče obravnavati, vlagateljev pa zaradi njihove anonimnosti tudi ne moremo pozvati k dopolnitvi prijave. Inšpekcijske nadzore smo v določenem obsegu, glede na

svoje zmožnosti, opravljali tudi v okviru usmerjenih akcij s področja nadzora delovnih razmerij ter v okviru koordiniranih akcij, ki jih izvajamo skupaj z drugimi nadzornimi organi.

V opravljenih nadzorih smo ugotovili **10.802 kršitvi**. Spodnja tabela prikazuje podatke o številu opravljenih nadzorov in ugotovljenih kršitev v obdobju od leta 2007 do leta 2014.

Tabela 2: Število ugotovljenih kršitev in število inšpekcijskih nadzorov

Leto	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Število kršitev	4.746	5.466	6.013	6.456	5.986	8.323	9.762	10.802
Število nadzorov	9.922	9.355	9.965	9.908	9.626	9.027	10.958	9.759

Glede na strmo naraščanje števila kršitev v primerjavi s številom nadzorov lahko rečemo, da je stanje spoštovanja delovnopravne zakonodaje alarmantno, saj je število ugotovljenih kršitev od leta 2007 do 2014 skokovito naraslo.

V letu 2014 smo največ kršitev ugotovili v dejavnosti gradbeništva (**1910**), v gostinskih nastanitvenih dejavnostih s strežbo jedi in pijač (**1134**) ter v dejavnosti trgovine (**1015**). Številne kršitve pa beležimo tudi v dejavnosti kopenskega prometa in cevovodnega transporta (**781**). K temu velja dodati, da smo v teh dejavnostih na terenu tudi največ prisotni.

Inšpektorji so najpogosteje ugotovili kršitve na področju plačila za delo in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (**3542**), na drugo mesto se uvrščajo kršitve v zvezi z zaposlovanjem v širšem smislu (**2213**), temu pa sledijo nepravilnosti v zvezi z glede evidenc na področju dela in socialne varnosti (**1796**).

Kot smo poročali že v preteklih obdobjih, se je v času krize spremenila struktura najpogosteje ugotovljenih kršitev s področja delovnih razmerij, kar je razvidno iz spodnje tabele.

Tabela 3: Najpogosteje ugotovljene kršitve na področju delovnih razmerij v obdobju 2007 – 2014

Leto	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Št. vseh ugotovljenih kršitev	**4.746**	**5.466**	**6.013**	**6.456**	**5.986**	**8.323**	**9.762**	**10.802**
1.	**Pogodba o zaposlitvi (994)**	**Pogodba o zaposlitvi (1.369)**	**Plačilo za delo (1.522)**	**Plačilo za delo (2.596)**	**Plačilo za delo (2.643)**	**Plačilo za delo (3.488)**	**Plačilo za delo (3.601)**	**Plačilo za delo (3.542)**
2.	Evidence (727)	Plačilo za delo (843)	Pogodba o zaposlitvi (1.212)	Pogodba o zaposlitvi (942)	Pogodba o zaposlitvi (938)	Evidence (1.250)	Evidence (1.688)	Pogodba o zaposlitvi (2.213)
3.	Zaposlovanje na črno (531)	Evidence (696)	Evidence (715)	Evidence (606)	Zaposlovanje na črno (582)	Pogodba o zaposlitvi (1.326)	Pogodba o zaposlitvi (1.681)	Evidence (1.796)
4.	Delovni čas (512)	Zaposlovanje na črno (511)	Delovni čas (589)	Delovni čas (517)	Evidence (513)	Zaposlovanje na črno (670)	Zaposlovanje na črno (780)	Zaposlovanje na črno (795)

Iz tabele torej izhaja, da ugotovljene kršitve v zvezi s plačilom za delo kljub rahlemu upadu še vedno trdno zasedajo prvo mesto na lestvici najpogosteje ugotovljenih kršitev s področja nadzora delovnih razmerij. V primerjavi z letom 2013 pa beležimo največji porast ugotovljenih kršitev v zvezi s pogodbo o zaposlitvi, ki se uvrščajo na drugo mesto najpogosteje ugotovljenih.

Inšpektorat RS za delo pri svojem delu že nekaj let opaža, da se njegovo delovno področje pogosto prepleta s področji dela drugih organov, še posebno v javnem sektorju (Inšpektorat za javni sektor, Zdravstveni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za šolstvo in šport ter drugi). Zaradi pogoste nejasnosti razmejitve delovnega področja prihaja do opravljanja parcialnega nadzora in delnega odstopanja zadev drugim organom ter ne nazadnje do občasnega »podajanja« zadev in izrekanja nepristojnosti organov. Da bi odpravili tovrstne težave, bi bilo treba jasneje določiti pristojnosti nadzornih organov.

Tudi v letu 2014 so inšpektorji poleg izvajanja svoje nadzorne in kaznovalne vloge namenjali precejšnjo pozornost tudi preventivni vlogi, ki se odraža predvsem v obliki nudenja strokovne pomoči, najpogosteje delavcem. Prejeli smo **1389 pisnih zaprosil za strokovno pomoč**, poleg tega so inšpektorji strokovno pomoč nudili tudi ustno po telefonu in na uradnih urah, odvisno od tega, na kakšen način so se prosilci obrnili na nas.

V letu 2014 smo bili zelo dejavni tudi pri predlogih za spremembe obstoječe zakonodaje oziroma pri pripravi ključnih predpisov oziroma sprememb predpisov z našega delovnega področja, in sicer pri novem Zakonu o inšpekciji dela, pri novem Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, pri predlogu sprememb Zakona o gospodarskih družbah, pri predlogu novega Zakona o zaposlovanju in delu tujcev, pri predlogu Zakona o začasnem in občasnem delu dijakov in študentov in še številnih drugih predpisih. Večina naših predlogov je bila tudi upoštevana.

Z namenom bolj učinkovitega odkrivanja in preprečevanja kršitev, kot tudi ukrepanja, smo pri svojem delu še okrepili sodelovanje s socialnimi partnerji ter nekaterimi drugimi nadzornimi institucijami v Republiki Sloveniji. Sodelovali smo tudi z različnimi mednarodnimi organi oziroma organizacijami, slovenskimi državnimi organi in nevladnimi organizacijami. Na mednarodnem področju smo sodelovali z drugimi inšpekcijskimi organi držav članic EU v segmentu napotenih delavcev, in sicer prek sistema IMI. Na nacionalni ravni smo bili vključeni v projekt Vlade RS za odkrivanje sive ekonomije, sodelovali smo tudi pri pripravi možnih ukrepov za uveljavitev migracijske politike RS. V letu 2014 smo nadaljevali z delom v delovni skupini za spremljanje učinkov sprememb v regulaciji trga dela. Sodelovali smo tudi z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Komisijo za preprečevanje korupcije, Policijo, Zavodom RS za zaposlovanje, Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Carinsko upravo RS, Davčno upravo RS oziroma zdaj Finančno upravo RS, Tržnim inšpektoratom RS, kot tudi z Medresorsko delovno skupino za boj proti trgovini z ljudmi.

3.2. UKREPI

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti smo s področja nadzora delovnih razmerij v letu 2014 v **1726 primerih** delodajalcem naložili odpravo nepravilnosti z **ureditveno odločbo**. V **143 primerih** smo ukrepali z izdajo **odločbe o prepovedi opravljanja delovnega procesa oziroma uporabe sredstev za delo do odprave nepravilnosti**, v **5 primerih** pa smo izdali **odločbo o prepovedi opravljanja delovnega procesa oziroma uporabe sredstev za delo do odprave nepravilnosti** in hkrati delodajalcu odredili **odpravo ugotovljenih nepravilnosti.** V postopku o prekršku smo ukrepali **s 1785 plačilnimi nalogi, 2175 odločbami o prekršku ter 856 opozorili. Kaznivo dejanje** smo prijavili v **86 primerih**. V **206 primerih** smo v skladu z načelom sorazmernosti ukrepali **z opozorili po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru.** V letu 2014 smo na področju delovnih razmerij izdali tudi **296 odločb v zvezi z dovoljenji za delo otrok** ter podali **71 soglasij k odpovedi pogodbe o zaposlitvi** delavkam oziroma delavcem, ki so varovani zaradi nosečnosti in starševstva. V **1 primeru** je inšpektor ugotovil,

da so izpolnjeni pogoji za **zadržanje učinkovanja prenehanja pogodbe o zaposlitvi zaradi odpovedi**.

V letu 2014 nismo beležili nobenega primera **posredovanja inšpektorja v sporu med delavcem in delodajalcem.**

3.3. POSEBNOSTI DELOVNIH RAZMERIJ V JAVNEM SEKTORJU

V letu 2014 so inšpektorji za delo opravili **637 nadzorov** v javnem sektorju[2] ter ugotovili **431 kršitev**. Število opravljenih nadzorov se je v primerjavi s prejšnjimi poročevalskimi obdobji povečalo (v letu 2014 so inšpektorji opravili 107 nadzorov več kot v letu 2013), kar gre večinoma pripisati dejstvu, da smo v tem obdobju izvedli akcijo nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje na področju šolstva.

Na splošno ocenjujemo, da je izvajanje delovnopravne zakonodaje na področju javnega sektorja v primerjavi z zasebnim boljše. Kršitev, ki bi se nanašale na neizplačilo plač, dodatkov za delo, regresa in podobnih, je v primerjavi z zasebnim sektorjem relativno malo.

Večji del nadzorov v javnem sektorju so inšpektorji opravili v dejavnosti izobraževanja (**355**). V okviru usmerjene akcije nadzora v šolstvu so inšpektorji posebno pozornost namenili zakonitosti zaposlovanja za določen čas, izpolnjevanju pogojev za zasedbo delovnega mesta ter prepovedi diskriminacije pri zaposlovanju.

Kot ugotavljamo že nekaj let, največje število ugotovljenih kršitev v javnem sektorju predstavljajo kršitve določb delovne zakonodaje, ki urejajo varovanje dostojanstva delavca pri delu, delovni čas ter zaposlovanje za določen čas. Inšpektorji so tako v letu 2014 v javnem sektorju ugotovili **84 kršitev**, ki so se nanašale na sklepanje pogodb o zaposlitvi za določen čas, od tega kar **73** v dejavnosti izobraževanja. Največ kršitev so ugotovili v zvezi z razlogi za sklenitev pogodbe za določen čas – gre za primere, ko razlogi za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen čas niso bili skladni z določbami 54. člena Zakona o delovnih razmerjih.

Razmeroma pogosto so inšpektorji v javnem sektorju ugotovili tudi kršitve glede delovnega časa (**70**). Najpogosteje so bile obravnavane v dejavnosti socialnega varstva z nastanitvijo ter v zdravstveni dejavnosti, kar gre na eni strani pripisati prepovedi zaposlovanja v javnem sektorju, na drugi strani pa obveznosti nepretrganega izvajanja storitev.

Več kršitev so inšpektorji ugotovili tudi v zvezi z varovanjem dostojanstva delavca pri delu (**59**), ko delodajalec bodisi ni sprejel ustreznih ukrepov za zaščito delavcev pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu bodisi o teh ukrepih ni pisno obvestil delavcev. **25** ugotovljenih kršitev se je nanašalo na izpolnjevanje pogojev za zasedbo delovnih mest, od tega jih je bilo **19** obravnavanih v dejavnosti izobraževanja. Še vedno pa v javnem sektorju beležimo nekoliko večje število kršitev vodenja evidenc o izrabi delovnega časa.

Na podlagi navedenih ugotovljenih kršitev so inšpektorji izrekli **219 ukrepov**, od tega so izdali **125** upravnih (**ureditvenih**) **odločb**, **25 plačilnih nalogov**, **19 prekrškovnih odločb** z izrekom globe, v **3 primerih** pa so naznanili sum storitve kaznivega dejanja.

[2] Za potrebe tega poročila smo kot javni sektor upoštevali navedene dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD): dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti, izobraževanje, zdravstvo, socialno varstvo z nastanitvijo, socialno varstvo brez nastanitve ter dejavnost knjižnic, arhivov in muzejev ter druge kulturne dejavnosti.

3.4. POSEBNOSTI INŠPEKCIJSKEGA NADZORA V ZASEBNEM SEKTORJU

V primerjavi z javnim sektorjem pri delodajalcih v zasebnem sektorju na inšpektorat prejmemo več prijav, struktura zatrjevanih in ugotovljenih kršitev v tem sektorju pa je bistveno drugačna kot v javnem. Običajno prijavljajo nepravilnosti glede izvajanja predpisov s področja delovnega prava delavci, ki so jim kršene pravice iz delovnega razmerja, pobude za inšpekcijske nadzore oziroma predloge za uvedbo postopka o prekršku pa prejemamo tudi od sindikatov, policije, Zavoda RS za zaposlovanje, ministrstev, upravnih enot, Finančne uprave RS in od drugih državnih organov. Veliko inšpekcijskih nadzorov v zasebnem sektorju opravijo inšpektorji v usmerjenih akcijah in v sodelovanju z drugimi inšpekcijskimi organi ali organi pregona.

Podobno kot v preteklih poročevalskih obdobjih so inšpektorji ugotovili največ kršitev pri delodajalcih, katerih glavna dejavnost je **gradbeništvo**, sledijo pa jim delodajalci, ki se ukvarjajo s **predelovalnimi dejavnostmi**, z **gostinstvom in turizmom** ter s **trgovino**, in delodajalci v dejavnostih **prometa ter skladiščenja**. V naštetih dejavnostih smo sicer v letu 2014 opravili tudi največ inšpekcijskih pregledov, saj s teh področij prejmemo največ prijav kršitev oziroma pobud za inšpekcijsko nadzorstvo, poleg tega pa so se izkazala za najbolj problematična glede izvajanja delovnopravne zakonodaje že v preteklih letih.

Struktura ugotovljenih kršitev v letu 2014 je podobna kot v preteklih poročevalskih letih, saj je bilo največ kršitev že šesto leto zapored zabeleženih v zvezi z izvajanjem določb Zakona o delovnih razmerjih, ki se nanašajo na **plačilo za delo**. K temu je v veliko primerih prispevala plačilna nedisciplina med gospodarskimi subjekti, s čimer imajo težave še posebej manjši delodajalci. Sledijo ugotovljene kršitve II. poglavja Zakona o delovnih razmerjih, ki se v širšem smislu nanašajo na **pogodbo o zaposlitvi** (od pravic in obveznosti strank pogodbe o zaposlitvi pred sklenitvijo pogodbe in v času trajanja delovnega razmerja do posebnosti pogodb o zaposlitvi, spremembe delodajalca in v zvezi s prenehanjem pogodbe o zaposlitvi). Na tretjem mestu po številu so kršitve glede **vodenja evidenc** v nasprotju z Zakonom o evidencah na področju dela in socialne varnosti. Sledijo jim kršitve, ugotovljene glede izvajanja **Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno**.

Opažamo pa trend naraščanja ugotovljenih kršitev določb Zakona o delovnih razmerjih v zvezi z **delovnim časom v širšem smislu**. Glede na spremenjene pristojnosti Inšpektorata RS za delo v zvezi z nadzorom zaposlovanja na črno[3] in glede na povečevanje števila prijav v zvezi z delovnim časom ter zagotavljanjem odmorov in počitkov pa je pričakovati, da se bo trend nadaljeval in da bodo v prihodnosti inšpektorji še pogosteje obravnavali prijavljene kršitve na tem področju.

Na podlagi prejetih prijav, zaprosil delavcev za strokovno pomoč in opažanj inšpektorjev ugotavljamo, da se v praksi pojavlja vse več primerov, ko so delavci po pogodbi o zaposlitvi zaposleni za krajši delovni čas, na primer za dve uri tedensko, dejansko pa vsakodnevno opravljajo delo v polnem delovnem času in celo preko polnega delovnega časa. Problematično in nepredvidljivo pa je lahko v teh primerih tudi začasno prerazporejanje delovnega časa, tako da delavec ob prihodu na delo večkrat ne ve, koliko časa bo moral tisti dan delati. Delavci so za delo, opravljeno v urah, ki presegajo krajši delovni čas, določen v pogodbi o zaposlitvi, marsikdaj plačani kar v gotovini. Zato takšen način opravljanja dela lahko predstavlja kršitev številnih predpisov, ne samo tistih o urejanju delovnega časa pri delodajalcu, ampak tudi kršitve obveznosti v zvezi z vodenjem evidenc in zlorabe predpisov s področja socialnih zavarovanj ter davčnih predpisov (plačilo davkov in prispevkov za socialno varnost).

Po opažanjih inšpektorjev se še vedno veliko dela, tudi v primerih, ko obstajajo elementi delovnega razmerja, opravi na drugih pravnih podlagah, prek študentskih napotnic (zlasti v gostinstvu in trgovini) ter s samostojnimi podjetniki. V praksi nekateri delodajalci po poročanju inšpektorjev nimajo zaposlenega nobenega delavca, temveč dejavnost v celoti opravljajo s samostojnimi podjetniki,

[3] O tem več v podpoglavju, ki se nanaša na zaposlovanje na črno.

osebami, ki delajo na podlagi podjemnih pogodb, in osebami, ki delo opravljajo na podlagi napotnic študentskih servisov. Inšpektorji opažajo tudi, da delodajalci s sklepanjem (tudi bianko) podjemnih pogodb poskušajo prikriti zaposlovanje na črno, kar izhaja na primer iz opustitve prijave v zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni, opustitve plačila za opravljeno delo in odmere oziroma plačila davkov ter prispevkov iz tega naslova.

Inšpektorji vedno znova opozarjajo tudi na pogosto ugotovljene kršitve pri delodajalcih s sedežem v Sloveniji, ki napotujejo delavce na delo v druge države članice EU (bodisi dnevno bodisi za daljše časovno obdobje). V takih primerih delodajalci v pogodbah o zaposlitvi z delavci, ki jih napotujejo v tujino, pogosto ne navedejo vseh določil iz 209. člena Zakona o delovnih razmerjih in ne določijo minimalne plače v ustrezni višini. Ne samo da pri njih inšpektorji ugotavljajo številne kršitve delovnopravne zakonodaje (na primer opustitev izdaje obračuna plače, opustitev izplačila plače ter povračil stroškov v zvezi z delom, plačilo zgolj v obliki manjših zneskov v gotovini, odjava iz zavarovanja za socialno varnost brez vednosti delavcev, delo prek časovnih omejitev delovnega časa, slabi pogoji bivanja delavcev v tujini) in predpisov o varnosti ter zdravju pri delu, imajo tudi velike težave pri izvedbi inšpekcijskega postopka. Subjekti se namreč neredko na razne načine izogibajo nadzoru (o tem je več napisano v uvodnem poglavju inšpekcijskega nadzora na področju delovnih razmerij). Menimo, da bi se lahko vsaj nekaterim izmed tovrstnih zlorab izognili s preverjanjem izpolnjevanja pogojev za napotitev delavcev v tujino pred izdajo obrazca A1, ki dokazuje, da so delavec in njegovi vzdrževani družinski člani med delom v tujini še naprej zavarovani v sistemu socialne varnosti domače države.

3.5. PLAČILO ZA DELO

V aprilu 2013 je začel veljati novi Zakon o delovnih razmerjih in leto 2014 je bilo tako prvo leto, v katerem je novi zakon veljal celotno obdobje. Kljub temu da je zakon med najostreje kaznovane prekrške uvrstil kršitve instituta plačila za delo, globo pa je mogoče izreči tudi v celotnem razponu, ki je določena za posamezni prekršek, na tem področju ne beležimo vzpodbudnejših podatkov v primerjavi s predhodnimi poročevalskimi obdobji. Tudi v letu 2014 so kršitve instituta plačila za delo najpogosteje ugotovljene kršitve na področju nadzora delovnih razmerij.

Inšpektorji so ugotovili **3542 kršitev** instituta plačila za delo, in so tako že šesto leto zapored najpogosteje ugotovljene kršitve, ki predstavljajo zelo velik del (**32,79 %**) vseh ugotovljenih kršitev v letu 2014. Število kršitev se je sicer v absolutnem merilu glede na preteklo leto nekoliko zmanjšalo (v letu 2013 je bila ugotovljena 3601 kršitev), vendar to ne spremeni dejstva, da je ena izmed resnično najbolj temeljnih pravic delavca iz delovnega razmerja tudi najpogosteje kršena.

Tabela 4: Število kršitev glede plačila za delo v primerjavi z vsemi ugotovljenimi kršitvami na področju delovnih razmerij

Leto	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vse ugotovljene kršitve na področju delovnih razmerij	5.466	6.013	6.456	5.986	8.323	9.762	10.802
Število kršitev instituta plačila za delo	843	1.522	2.596	2.643	3.488	3.601	3.542

Največ ugotovljenih kršitev na področju plačila za delo se je nanašalo na plačilni dan – **1432 kršitev**, na izplačilo regresa za letni dopust – **1213 kršitev –** ter na kraj in način izplačila plače – **537 ugotovljenih kršitev**.

Sledijo ugotovljene kršitve glede dodatkov k plači – **171 kršitev**, kršitve glede zadrževanja in pobota izplačila plače – **58 kršitev** ter kršitve glede dodatka za delovno dobo – **40 kršitev**. Manjše število

kršitev je bilo ugotovljenih še glede nadomestila plače – **38 kršitev**, glede povračil stroškov v zvezi z delom – **33 kršitev**, glede vrst plačila – **10 kršitev** ter glede elementov plače – **5 kršitev**.

Graf 20: Število kršitev glede plačila za delo v primerjavi z vsemi ugotovljenimi kršitvami na področju delovnih razmerij

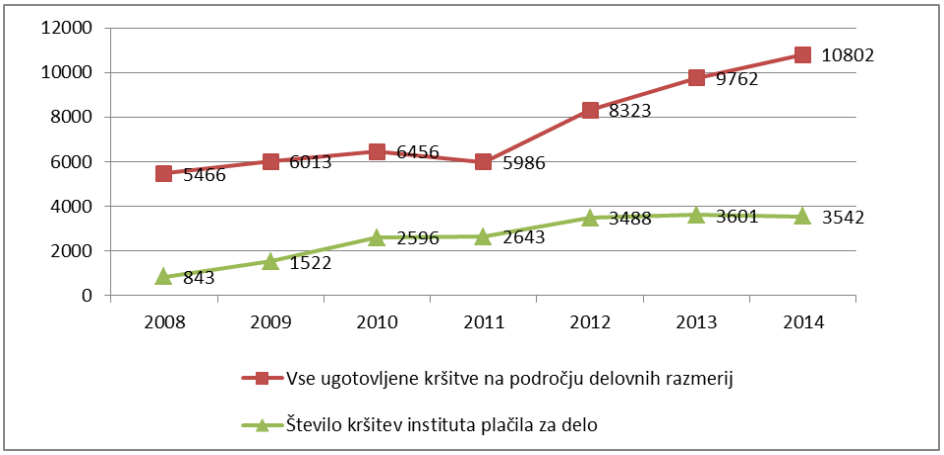

Inšpektorji so ugotovili še kršitve glede odpravnine ob upokojitvi (**4 kršitve**) in glede začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga (**1 kršitev**).

Graf 21: Porazdelitev kršitev instituta plačila za delo po deležih v letu 2014

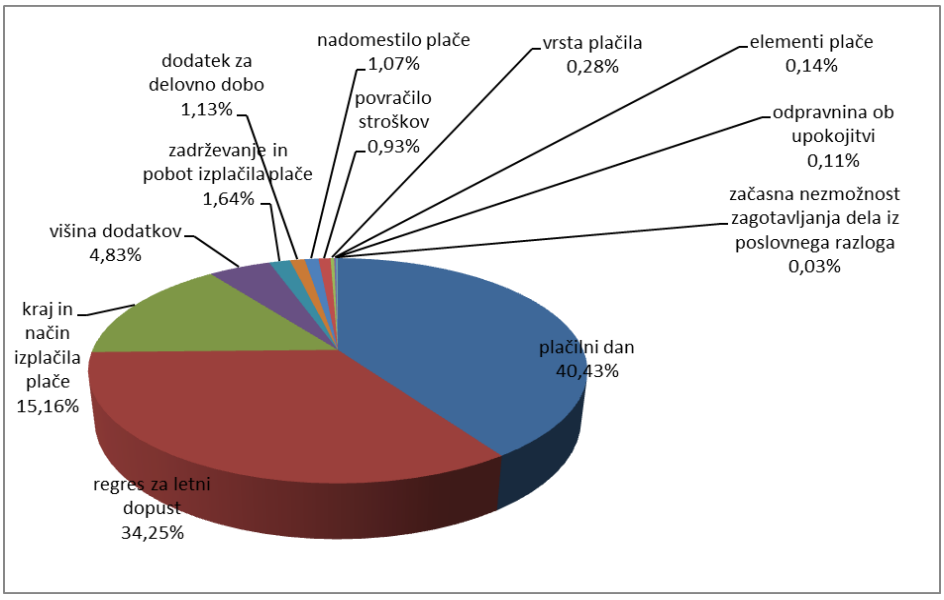

Inšpektorat RS za delo je v letu 2014 ugotovil tudi **16 kršitev** Zakona o minimalni plači. Za delo, opravljeno od 1. 1. 2014, je znesek minimalne plače za vse delodajalce v Republiki Sloveniji znašal **789,15 EUR**.

Inšpektorji ugotavljajo, da na področju plačila za delo še vedno prevladujejo nepravočasna izplačila plač in regresa za letni dopust, kar je tudi razvidno iz zgoraj predstavljenih ugotovitev. Po opažanjih inšpektorjev se delodajalci sicer večinoma zavedajo svojih obveznosti glede plačila, v veliko primerih je razlog za neizplačilo v finančni nedisciplini, ki zlasti manjšim delodajalcem otežuje izpolnjevanje finančnih obveznosti. Inšpektorji pogosto opažajo tudi, da delavci niso seznanjeni z določbo, po kateri je pisni obračun plače neposredni izvršilni naslov, ki jim omogoča lažje uveljavljanje denarnih terjatev iz delovnega razmerja.

V povezavi z izplačili plač je pogosto zaznati tudi opustitev izplačevanja plačila za delo, opravljeno na podlagi napotnic študentskih servisov, vendar v tem delu inšpektorat glede na zakonsko ureditev študentskega dela nima pristojnosti za ukrepanje. Zato strankam, ki prijavijo tovrstno kršitev, nudimo strokovno pomoč s pojasnili, kako lahko uveljavljajo svoje terjatve iz naslova študentskega dela.

Obveznost plačila za opravljeno delo je na podlagi 44. člena Zakona o delovnih razmerjih ena izmed temeljnih obveznosti delodajalca v razmerju do delavca ter na podlagi 4. člena istega zakona eden izmed štirih osnovnih elementov delovnega razmerja. Ker menimo, da k stanju na področju plačila za delo pripomore tudi preveč enostavno ustanavljanje gospodarskih subjektov in dejstvo, da ni upravnopravnih ali poklicnopravnih omejitev, ki bi stečajnim dolžnikom in hujšim kršiteljem delovnopravne zakonodaje preprečevale vnovično vodenje ali ustanavljanje podjetja, je inšpektorat v letu 2014 aktivno sodeloval tudi pri pripravi sprememb Zakona o gospodarskih družbah, s katerimi bi pripomogli k zmanjšanju možnosti tovrstnih zlorab. Osredotočili smo se predvsem na odsotnost omejitev pri ustanavljanju družb in podjetnikov ter pridobivanju statusa družbenika za določeno obdobje za tiste subjekte, ki huje kršijo delovnopravno zakonodajo, zlasti v povezavi s plačilom za delo. Navedena kršitev je namreč, kot smo že navedli, v preteklih šestih letih najpogosteje ugotovljena kršitev na področju delovnih razmerij, hkrati pa tudi ena temeljnih obveznosti delodajalca v razmerju do delavca. Naš predlog omejitve ustanavljanja družb in pridobitve statusa družbenika je bil sprejet in vključen v besedilo osnutka sprememb zakona.

3.6. DELOVNI ČAS, ODMORI IN POČITKI TER EVIDENCE NA PODROČJU DELA

V letu 2014 so inšpektorji ugotovili **563 kršitev** glede delovnega časa, največ glede razporejanja delovnega časa (**364 kršitev**) in glede neupoštevanja določb, ki opredeljujejo nadurno delo (**185 kršitev**). Najpogostejše pojavne oblike kršitev glede delovnega časa so po ugotovitvah inšpektorjev naslednje: neenakomerna razporeditev delovnega časa, ne da bi bil ta način predviden v splošnih aktih delodajalca ali v pogodbah o zaposlitvi, nesprejetje letnega razporeda delovnega časa in opustitev odrejanja dela prek polnega delovnega časa v pisni obliki. Inšpektorji pa so zaznali tudi kršitve v primeru varovanih kategorij delavcev (starejši delavci in starši), katerim so delodajalci odrejali delo prek polnega delovnega časa oziroma jim prerazporejali delovni čas brez njihovega pisnega soglasja.

Inšpektorji so poročali tudi o primerih kršitev v zvezi z delovnim časom pri delavcih, ki naj bi v skladu s pogodbo o zaposlitvi opravljali delo na podlagi pogodb o zaposlitvi s krajšim delovnim časom (oziroma so bili v obvezna zavarovanja prijavljeni za krajši delovni čas), medtem ko so delo dejansko opravljali polni delovni čas ali celo prek polnega delovnega časa (nadurno delo). Delodajalci se na tak način izognejo morebitnim prekrškom zaradi zaposlovanja na črno, po drugi strani pa tudi višjemu plačilu prispevkov za socialno varnost. V teh primerih so bili delavci pogosto tujci. Inšpektorji so zasledili tudi primer delodajalca, ki je delavcem spremenil obvezna zavarovanja iz naslova socialne varnosti za polni delovni čas v obvezna zavarovanja za krajši delovni čas brez njihove vednosti. Ta problematika izstopa denimo pri voznikih taksi služb, ki imajo pogosto sklenjene pogodbe o zaposlitvi le za krajši delovni čas, delo pa dejansko opravljajo 8 ur ali več na dan. Ugotavljanje kršitev v teh primerih je težavno zaradi narave tovrstnega dela, pa tudi zato, ker se nemalokrat delavci – vozniki s takšnim načinom dela strinjajo.

Pri delovnem času je treba omeniti tudi obveznost zagotavljanja počitkov in odmorov. Glede tega so inšpektorji v letu 2014 ugotovili **367 kršitev**, od tega najpogosteje kršitve glede zagotavljanja počitka med zaporednima delovnima dnevoma (**162 kršitev**) in kršitve glede zagotavljanja pravice do tedenskega počitka (**185 kršitev**). Te kršitve so inšpektorji najpogosteje ugotavljali pri manjših delodajalcih, še zlasti v gostinstvu in trgovini, kjer pri enem delodajalcu denimo delata le en ali dva delavca. Pogosto pa je opaziti kršitve tudi v gradbeništvu oziroma v dejavnostih, v katerih se delo

opravlja projektno in je določen rok izvedbe, zaradi česar delavci opravljajo delo tudi ob sobotah in nedeljah.

Ugotavljanje kršitev glede delovnega časa ter zagotavljanja odmorov in počitkov je pogosto povezano tudi s kršitvami vodenja evidenc na področju dela. Že nekaj let opažamo trend naraščanja števila kršitev Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti. Tako so jih inšpektorji v letu 2012 ugotovili **1250**, v letu 2013 so jih ugotovili **1688,** v letu 2014 pa kar **1796**. V letu 2014 so inšpektorji najpogosteje ugotovili kršitve določb glede obveznosti vodenja evidenc po 12. členu omenjenega zakona (**472**), kršitve glede vodenja evidenc o izrabi delovnega časa pa so inšpektorji ugotovili v **409 primerih**.

Pravilno sprotno vodenje evidenc je zelo pomembno, saj lahko inšpektorji iz evidenc ugotavljajo tudi kršitve izvajanja drugih institutov delovnega prava. V glavnem opažajo dve pojavni obliki kršitev vodenja evidenc: delodajalci jih bodisi ne vodijo bodisi jih vodijo, vendar nepravilno. Inšpekcijski nadzori pa so oteženi tudi zaradi nedoslednosti Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti, ki določa, da morajo delodajalci zabeležiti le število ur opravljenega dela, ne pa tudi dejanskega prihoda delavca na delo oziroma odhoda z dela. Zaradi tega je težko ugotoviti, ali je delavec delo opravljal v dopoldanskem, popoldanskem ali nočnem času, prav tako pa je težko ugotavljati spoštovanje pravic delavcev do počitka med zaporednima delovnima dnevoma in do tedenskega počitka. Inšpektorji so poročali, da so te pomanjkljivosti zakona še posebej izrazite v dejavnosti gradbeništva, kjer so pogosti primeri evidenc, po katerih delajo delavci vsak dan natanko 8 ur, kar ni v skladu z naravo dela v gradbeništvu, kjer gre za projektna dela, vezana na rok. V takšnih primerih tudi iz pisnih obračunov plač ne izhaja, da bi delavci delali več kot osem ur na dan.

3.7. ZAPOSLOVANJE

3.7.1. Pogodba o zaposlitvi

Glede instituta pogodbe o zaposlitvi so inšpektorji v letu 2014 ugotovili **1814** kršitev, s čimer se je število ugotovljenih kršitev te vrste v primerjavi z letom 2013, ko so jih inšpektorji ugotovili 1192, zelo povečalo. V letu 2014 gre za drugo največjo skupino ugotovljenih kršitev na področju nadzora delovnih razmerij. Več kršitev so inšpektorji v letu 2014 ugotovili le v zvezi s plačilom za delo.

V to skupino sicer uvrščamo kršitve od 11. do 76. člena veljavnega Zakona o delovnih razmerjih oziroma kršitve od 9. do 74. člena Zakona o delovnih razmerjih, ki je veljal do 11. 4. 2013. Gre za kršitve določb, ki se v širšem smislu nanašajo na institut pogodbe o zaposlitvi (razen določb o prenehanju pogodbe o zaposlitvi, katerih kršitve obravnavamo v posebnem poglavju). Sem sodijo tudi kršitve prepovedi sklepanja pogodb civilnega prava, kadar obstajajo elementi delovnega razmerja, ki pa jih glede na njihov širši družbeni pomen in pojavnost v zadnjih nekaj letih tudi podrobneje obravnavamo v posebnem poglavju.

Znotraj te skupine kršitev po številu izstopajo tiste, ki so jih inšpektorji ugotovili v zvezi s sklepanjem pogodb o zaposlitvi za določen čas, v zvezi z varovanjem dostojanstva delavca pri delu, pa tudi v zvezi z že omenjeno prepovedjo sklepanja pogodb civilnega prava. V primerjavi z letom 2013 ugotavljamo znaten porast števila ugotovljenih kršitev v zvezi s sklepanjem pogodb o zaposlitvi za določen čas ter v zvezi z varovanjem dostojanstva delavca pri delu. Največ kršitev v zvezi z institutom pogodbe o zaposlitvi smo na Inšpektoratu RS za delo v letu 2014 sicer ugotovili v dejavnosti gradbeništva, sledi pa ji dejavnost gostinstva.

Med ugotovljenimi kršitvami, ki jih obravnavamo v tem poglavju, so bile v letu 2014 najštevilčnejše kršitve v zvezi s pogodbo o zaposlitvi za določen čas, saj so jih inšpektorji ugotovili kar **497** (2013: 207). Inšpektorji so tako ugotovili **380** kršitev, ko pogodba o zaposlitvi za določen čas ni bila sklenjena

v skladu s primeri, ki jih Zakon o delovnih razmerjih opredeljuje kot dopustne. Ugotovili so tudi **67** kršitev, ko je delodajalec sklenil eno ali več zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas, pri čemer ni upošteval časovnih omejitev sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas.

Graf 22: Porazdelitev kršitev glede instituta pogodbe o zaposlitvi v letu 2014

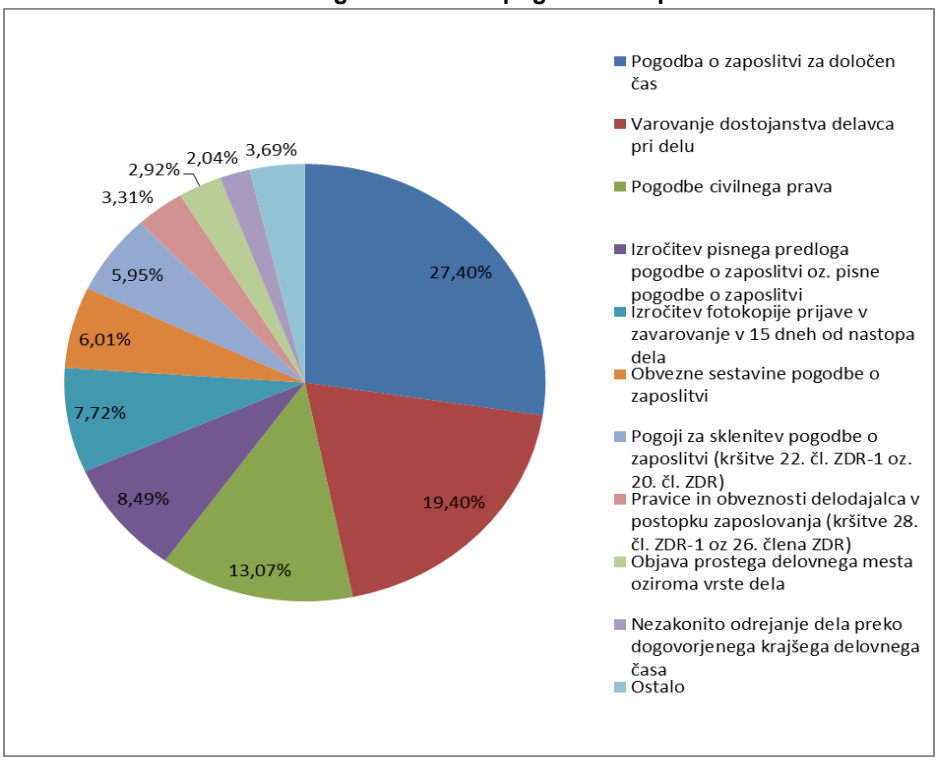

Ob tem so inšpektorji ugotovili še **50** kršitev, ko delodajalec pri nezakonito sklenjeni pogodbi za določen čas ni upošteval posledic nezakonito sklenjene pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Zakon v tej zvezi določa, da se, če je pogodba o zaposlitvi za določen čas sklenjena v nasprotju z zakonom ali kolektivno pogodbo ali če ostane delavec na delu tudi po poteku časa, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi, šteje, da je delavec sklenil pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas.

Graf 23: Število kršitev glede pogodb o zaposlitvi za določen čas v obdobju 2007 – 2014

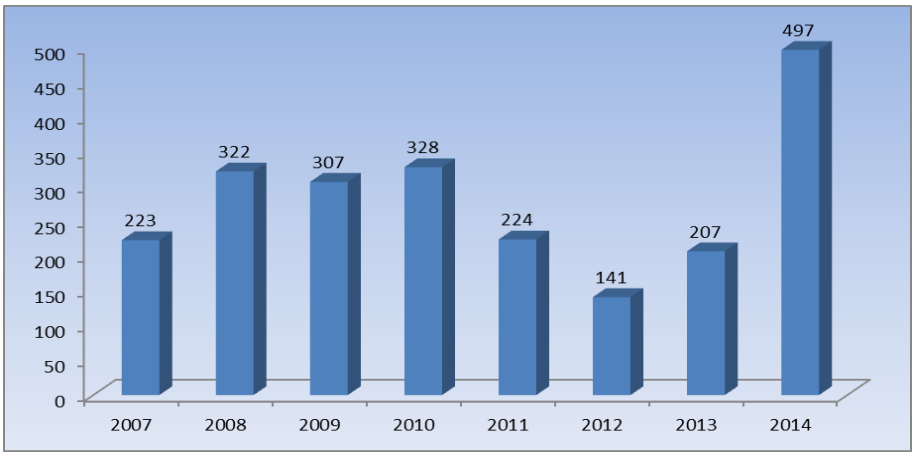

Po poročanju inšpektorjev nekateri delodajalci še vedno sklepajo pogodbe o zaposlitvi za določen čas z namenom preizkušanja sposobnosti delavca za opravljanje dela, čeprav to ni eden izmed zakonitih razlogov za sklenitev tovrstne pogodbe. V takih primerih se s pogodbami o zaposlitvi za določen čas »nadomešča« institut poskusnega dela. Inšpektorji še vedno ugotavljajo tudi, da delavci pri nekaterih

delodajalcih »poskusno delo« opravljajo brez sklenjene pogodbe o zaposlitvi. V takih primerih gre za zaposlovanje na črno (več o zaposlovanju na črno v posebnem poglavju v nadaljevanju).

Inšpektorji so v letu 2014 ugotovili **195** kršitev, ko delodajalec delavcem ni zagotavljal varstva pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali trpinčenjem. Gre za primere, ko delodajalec ni sprejel ustreznih ukrepov za zaščito delavcev pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu. Poleg tega so inšpektorji v zvezi z varovanjem dostojanstva delavca pri delu ugotovili tudi **157** kršitev, ko delodajalec delavcev ni obvestil o sprejetih ukrepih za zaščito delavcev pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu. Skupaj smo tako na tem področju zabeležili kar **352** kršitev.

Inšpektorji so v letu 2014 ugotovili tudi **237** kršitev prepovedi sklepanja pogodb civilnega prava, ko obstajajo elementi delovnega razmerja (več o tem v posebnem poglavju v nadaljevanju).

V letu 2014 so inšpektorji ugotovili **154** kršitev določbe, skladno s katero mora delodajalec delavcu izročiti pisni predlog pogodbe o zaposlitvi praviloma tri dni pred predvideno sklenitvijo, pisno pogodbo o zaposlitvi pa ob njeni sklenitvi. Inšpektorji so ugotovili tudi **140** kršitev, ko delodajalec delavcu ni izročil fotokopije prijave v zavarovanje v 15 dneh od nastopa dela. Glede obveznih sestavin pogodbe o zaposlitvi smo ugotovili **109** kršitev. Pogoji za sklenitev pogodbe o zaposlitvi so bili v tem letu, po ugotovitvah inšpektorjev, kršeni v **108** primerih – sem prištevamo tudi kršitve v zvezi z obveznostjo delodajalca, da s splošnim aktom določi pogoje za opravljanje dela na posameznem delovnem mestu oziroma za vrsto dela (ta obveznost ne velja za manjše delodajalce).

V zvezi s pravicami in obveznostmi delodajalca v postopku zaposlovanja (28. člen veljavnega Zakona o delovnih razmerjih oziroma 26. člen prej veljavnega Zakona o delovnih razmerjih) so inšpektorji v letu 2014 ugotovili **60** kršitev, od tega veliko večino v zvezi z določbo, po kateri delodajalec zaradi ugotovitve kandidatove zdravstvene zmožnosti za opravljanje dela na svoje stroške napoti kandidata na predhodni zdravstveni pregled v skladu s predpisi o varnosti in zdravju pri delu. Inšpektorji so ugotovili tudi **53** kršitev glede objave prostega delovnega mesta oziroma vrste dela, pa tudi **37** kršitev, ko je delodajalec delavcu, ki je delal krajši delovni čas, naložil delo prek dogovorjenega delovnega časa, čeprav ta možnost ni bila predvidena v pogodbi o zaposlitvi. Druge kršitve (skupaj **67**) v zvezi z institutom pogodbe o zaposlitvi so inšpektorji ugotovili v manjšem obsegu.

3.7.2. Pogodbe civilnega prava

Če obstajajo elementi delovnega razmerja, se delo skladno z Zakonom o delovnih razmerjih ne sme opravljati na podlagi pogodb civilnega prava, razen v primerih, ki jih določa zakon. Elementi delovnega razmerja so razvidni iz definicije delovnega razmerja v Zakonu o delovnih razmerjih, ki opredeljuje delovno razmerje kot razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca.

Med tipične pogodbe civilnega prava lahko štejemo podjemno pogodbo oziroma pogodbo o delu. S podjemno pogodbo se skladno z Obligacijskim zakonikom podjemnik zavezuje opraviti določen posel, kot je izdelava ali popravilo kakšne stvari, različne vrste fizičnega ali umskega dela in podobno, naročnik pa se zavezuje, da mu bo za to plačal. Po ugotovitvah inšpektorjev pogodbe civilnega prava v nekaterih primerih pomenijo dodaten vir zaslužka za delavce, ki so sicer že zaposleni za polni delovni čas, ali za upokojence. Inšpektorji v zvezi s temi pogodbami poročajo tudi, da se delodajalci v nekaterih primerih ob nadzorih sklicujejo na to, da je potreba po sklenitvi pogodbe civilnega prava nastala zaradi nekega enkratnega ali izrednega dogodka (na primer ob raznih prireditvah v gostinstvu), ali zaradi krajše odsotnosti delavca iz zdravstvenih razlogov.

Med pogodbe civilnega prava pa lahko štejemo tudi pogodbo med »delodajalcem« (formalno naročnikom) in samostojnim podjetnikom, ki so formalno sklenjene na primer kot pogodbe o poslovnem sodelovanju. Tudi pri tovrstnem »zaposlovanju« gre po vsebini lahko za prikrito delovno razmerje in s tem za kršitev prepovedi opravljanja dela na podlagi pogodb civilnega prava, če obstajajo elementi delovnega razmerja. Opozarjamo, da določbe Zakona o delovnih razmerjih o ekonomsko odvisnih osebah ne izključujejo prepovedi iz drugega ostavka 13. člena tega zakona. Po poročanju inšpektorjev delavci status samostojnega podjetnika pogosto registrirajo na zahtevo delodajalcev, ki se tako med drugim izognejo stroškom letnega dopusta in stroškom, povezanih z odsotnostjo delavca iz zdravstvenih razlogov.

Inšpektorji ugotavljajo še, da gre v nekaterih primerih pri sklepanju pogodb civilnega prava tudi za prikrivanje zaposlovanja na črno. Pri tem je pomembno, da mora biti od začetka uporabe novega Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (to je od 18. 8. 2014) izvod pogodbe za čas opravljanja dela ves čas na kraju opravljanja dela, če posameznik opravlja delo pri delodajalcu na podlagi pogodbe civilnega prava ali pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela.

Delodajalca, pri katerem oseba dela na podlagi pogodbe civilnega prava, kljub temu da obstajajo elementi delovnega razmerja, lahko inšpektor za delo skladno s kazenskimi določbami Zakona o delovnih razmerjih kaznuje z globo, hkrati pa mu skladno z določbami Zakona o inšpekciji dela izda prepovedno odločbo glede opravljanja dela takega delavca.

Število ugotovljenih kršitev prepovedi opravljanja dela na podlagi pogodb civilnega prava v primerih, ko obstajajo elementi delovnega razmerja, je v zadnjih letih v porastu. V letu 2014 so inšpektorji ugotovili **237** kršitev te prepovedi (2013: 201 kršitev, 2012: 121 kršitev).

Graf 24: Število kršitev drugega odstavka 11. člena ZDR oziroma drugega odstavka 13. člena ZDR-1 v obdobju 2009 – 2014

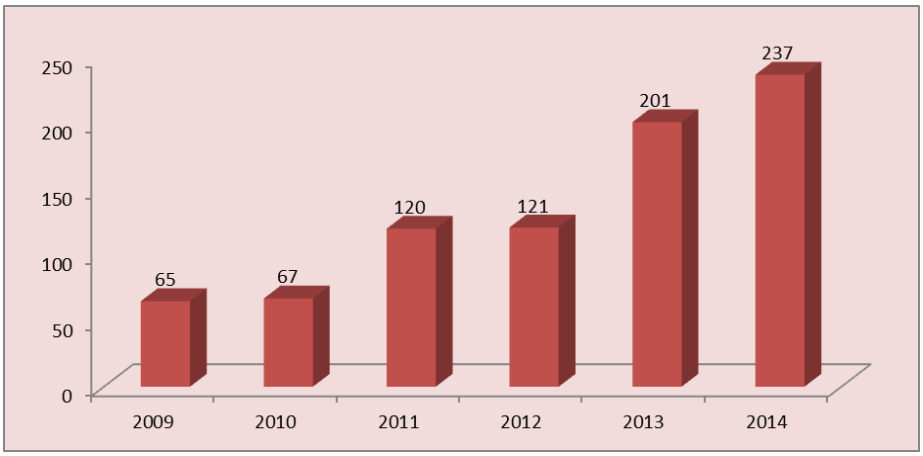

3.7.3. Zaposlovanje na črno

V letu 2014 je bil sprejet in uveljavljen nov Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (sprejet je bil 23. 4. 2014, v veljavo je stopil 20. 5. 2014), ki je na novo uredil pristojnosti na področju nadzora dela in zaposlovanja na črno. Glede na določbe 18. člena novega zakona je od začetka uporabe zakona, to je od 18. 8. 2014, za nadzor nad kršitvami določb 5. člena zakona (zaposlovanje na črno), za kar je bil do takrat pristojen Inšpektorat RS za delo, po novem pristojen organ, pristojen za carino. Carinska uprava pa je od 1. 8. 2014 del Finančne uprave RS, tako da je navedeni nadzor torej prevzela Finančna uprava RS (FURS).

Inšpektorat za delo je glede na novi zakon še vedno pristojen za nadzor nad kršitvami določb druge alineje prvega odstavka 6. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki opredeljuje

nedovoljeno oglaševanje, tretji odstavek 19. člena zakona pa določa ravnanje inšpektorata, če pri izvajanju svojih pristojnosti ugotovi, da obstaja sum zaposlovanja na črno – v teh primerih izda odločbo, s katero prepove opravljanje dela posamezniku, ki je zaposlen na črno, in s tem nemudoma seznani Finančno upravo RS.

Inšpektorat RS za delo je na podlagi izkušenj iz nadzora prej veljavnega predpisa sodeloval tako pri pripravi novega predpisa kot tudi pri prenosu pristojnosti za nadzor nad zaposlovanjem na črno na Finančno upravo RS. Opravili smo več usklajevalnih sestankov z vodstvom FURS, carinski delavci FURS pa so na podlagi našega povabila sodelovali pri skupnih akcijah, v okviru katerih smo preverjali izvajanje Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Predstavniki inšpektorata so kot predavatelji sodelovali tudi na izobraževanjih delavcev FURS v februarju in juniju 2014. S tem smo skušali zagotoviti kar najboljši prenos znanja in pridobljenih izkušenj.

S Finančno upravo RS smo med drugim sklenili tudi dogovor, da inšpektorat, če v okviru izvajanja svojega nadzora ugotovi sum zaposlovanja na črno, to sporoči operativno-komunikacijskemu centru Finančne uprave RS, ki nato preveri, če je v bližini kakšna mobilna enota FURS, in jo napoti na kraj opravljanja nadzora, kjer nato vodi postopek glede zaposlovanja na črno.

Do prenosa pristojnosti nadzora je IRSD glede Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC) ugotovil **795 kršitev**, ki so se nanašale na zaposlovanje na črno, vseh **kršitev** zakona pa so inšpektorji ugotovili **805**.

Kršitve, ko delodajalec z delavcem ni sklenil pogodbe o zaposlitvi oziroma pogodbe civilnega prava, na podlagi katere se lahko opravlja delo, in delavca ni prijavil v zdravstveno ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje, so bile najpogostejše ugotovljene kršitve ZPDZC, in sicer so inšpektorji ugotovili **652 tovrstnih kršitev**.

V vseh drugih primerih zaposlovanja na črno so inšpektorji ugotovili znatno manj kršitev. Kršitve, ko je delodajalec zaposlil tujca ali osebo brez državljanstva v nasprotju s predpisi o zaposlovanju tujcev, so ugotovili v **47 primerih**, v **44 primerih** pa so ugotovili zaposlovanje na črno, ko je posameznik v svojem imenu in za svoj račun zaposlil delavca, ki je zanj opravljal delo na črno. Inšpektorji so obravnavali še kršitve, ko je delodajalec omogočil delo dijaka ali študenta brez ustrezne napotnice pooblaščene organizacije za posredovanje dela oziroma je omogočil, da je to napotnico uporabila za delo druga oseba (**34 kršitev**).

Graf 25: Struktura ugotovljenih kršitev zaposlovanja na črno v letu 2014

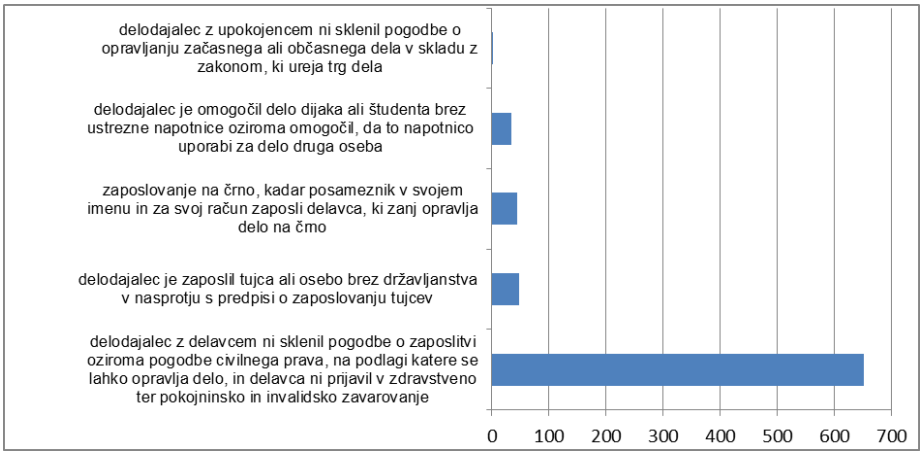

Izpostavljamo še kršitve v zvezi z izročitvijo pisne pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas v roku 3 dni po tem, ko inšpektor za delo ugotovi zaposlitev na črno – v letu 2014 so inšpektorji ugotovili **6** takšnih kršitev.

Posamične kršitve so ugotovili še glede opravljanja začasnega ali občasnega dela upokojencev ter glede upoštevanja domneve obdobja zaposlitve, ko se ugotovi zaposlovanje na črno (upošteva se zaposlitev treh mesecev, če se ne dokaže drugače), glede izpolnitve obveznosti poravnave zapadlih prejemkov iz obdobja zaposlitve na črno oziroma glede upoštevanja 8-dnevnega roka za izpolnitev teh obveznosti.

Ob kršitvah, povezanih z zaposlovanjem na črno, so inšpektorji ugotovili tudi **8 kršitev** nedovoljenega oglaševanja ter **4 kršitve** v zvezi s kratkotrajnim delom.

Inšpektorat RS za delo po spremembi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno ni več primarni organ, ki je pristojen za ugotavljanje zaposlovanja na črno. Opažamo, da je bil prenos pristojnosti na mobilno ekipo Finančne uprave RS odmeven in učinkovit. Predstavitev v javnosti, da se z mobilnimi ekipami nadzira to področje vsak dan, ob vsakem času, podnevi in ponoči, ima pozitiven učinek na zmanjšanje števila kršitev in spremembo mnenja o tem, da je inšpektorjev premalo, da ne delajo ob sobotah in nedeljah ter praznikih. Marsikateri delodajalec si z okrepljeno prisotnostjo mobilnih ekip ne privošči tveganja, ki ga prinaša kršitev, saj je možnost nadzora veliko večja, globe pa so visoke.

O vplivu novega predpisa na zaznavo javnosti in na povečanje možnosti za ugotovitev morebitnih kršitev s strani novega pristojnega organa je mogoče sklepati tudi na podlagi prejetih obvestil o vpisu v seznam zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, saj se je število teh v zadnjem obdobju opazno povečalo, še posebej od začetka uporabe novega zakona dalje.

Graf 26: Prejeta obvestila o vpisu v seznam zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, v obdobju 2012 – 2014

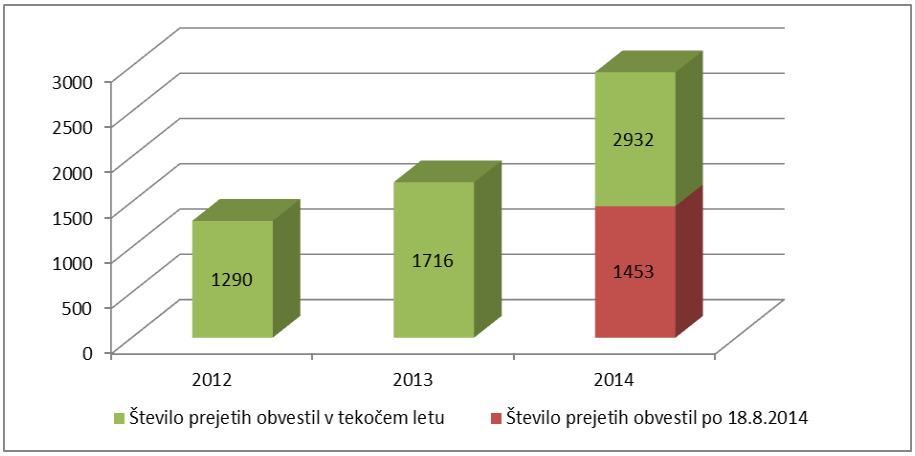

3.7.4. Prepoved diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu

V letu 2014 so inšpektorji ugotovili **10** primerov kršitev v zvezi s prepovedjo diskriminacije. V **6** primerih je šlo za diskriminacijo pri zaposlovanju (od tega je v dveh primerih delodajalec predhodno spremenil akt o sistemizaciji, tako da je naknadno razpisano delovno mesto ustrezalo določenemu kandidatu), v **4** primerih pa za diskriminacijo v času trajanja delovnega razmerja.

Glede prepovedi spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu inšpektorji v letu 2014 niso ugotovili kršitev.

Po poročanju inšpektorjev so prijave v zvezi s trpinčenjem na delovnem mestu, če do njih pride, pogosto anonimne ter zelo splošne oziroma pavšalne. Inšpektorji ugotavljajo tudi, da delavci

domnevnega trpinčenja – preden ga prijavijo Inšpektoratu RS za delo – neposredno pri delodajalcu praviloma ne izpostavijo. Zgolj na podlagi anonimnih in zelo splošnih prijav inšpektorji trpinčenje zelo težko ugotovijo. V zvezi z domnevnimi kršitvami običajno tudi ni ne materialnih dokazov ne prič.

Hkrati pa inšpektorji ugotavljajo, da nekateri delavci posameznih konfliktov, povezanih z opravljanjem dela, ne ločijo od trpinčenja na delovnem mestu. V primerih posameznih konfliktnih situacij namreč ni izkazan element ponavljajočega se ali sistematičnega ravnanja ali vedenja. Trpinčenje na delovnem mestu je skladno z Zakonom o delovnih razmerjih vsako ponavljajoče se ali sistematično graje vredno ali očitno negativno in žaljivo ravnanje ali vedenje, usmerjeno proti posameznim delavcem na delovnem mestu ali v zvezi z delom.

Glede na težavnost dokazovanja kršitev nadlegovanja in trpinčenja je vloga inšpektorata na tem področju predvsem preventivna. Kot smo omenili že v poglavju o pogodbi o zaposlitvi, so inšpektorji v letu 2014 ugotovili **195** kršitev, ko delodajalec ni sprejel ustreznih ukrepov za zaščito delavcev pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu, ter **157** kršitev, ko delodajalec delavcev ni obvestil o sprejetih ukrepih za zaščito delavcev pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu v skladu z drugim odstavkom 47. člena Zakona o delovnih razmerjih.

3.7.5. Zaposlovanje in delo tujcev

Inšpektorat v okviru svojega delovnega področja nadzira tudi izvajanje določb zakonodaje na področju zaposlovanja in dela tujcev. Na tem področju število ugotovljenih kršitev upada, tako da so inšpektorji v letu 2014 ugotovili le **32 kršitev** Zakona o zaposlovanju in delu tujcev, ki je krovni predpis, s katerim so v naši državi določeni pogoji za zaposlovanje in delo tujcev ter s tem povezane naloge Republike Slovenije za urejanje in zaščito trga dela.

Tabela 5: Število kršitev Zakona o zaposlovanju in delu tujcev v obdobju 2007 – 2014

Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Število ugotovljenih kršitev	339	229	260	163	83	74	51	32

Graf 27: Trend gibanja števila kršitev Zakona o zaposlovanju in delu tujcev v obdobju 2007 – 2014

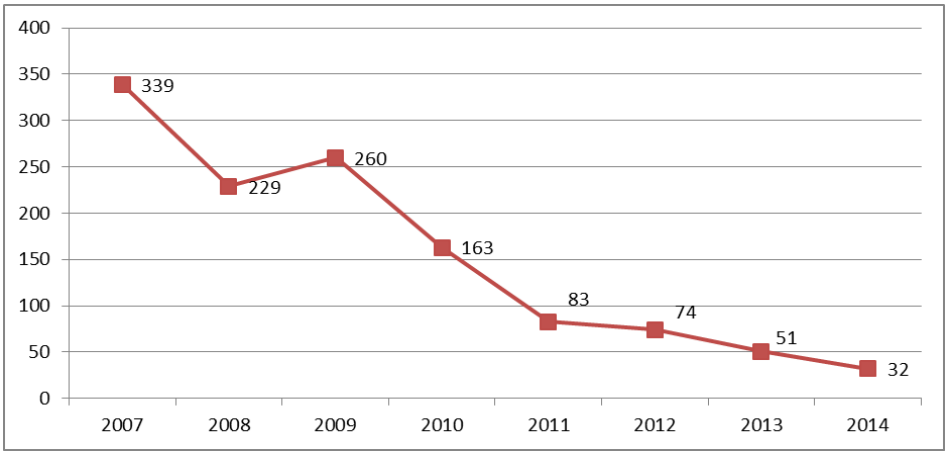

Največ ugotovljenih kršitev Zakona o zaposlovanju in delu tujcev v letu 2014 se je nanašalo na vrnitev delovnega dovoljenja (**10 kršitev**) in na samo delovno dovoljenje (**9 kršitev**). Inšpektorji so ugotovili tudi **4 kršitve** glede obveznosti pri nastanitvi tujcev, **3 kršitve** glede izvajanja storitev brez delovnega dovoljenja in **2 kršitvi** glede prijave začetka izvajanja storitve.

Posamične kršitve so ugotovili še glede prijave opravljanja storitev z napotenimi delavci, prijave začetka dela tujca in v zvezi z opredelitvijo opravljanja dela tujca v Republiki Sloveniji.

Delo tujcev obravnava tudi Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki kot zaposlovanje na črno med drugim definira tudi, če delodajalec zaposli tujca v nasprotju s predpisi o zaposlovanju tujcev ali nezakonito zaposli državljana tretje države. Inšpektorat je v letu 2014 ugotovil **47 kršitev**, ko je delodajalec zaposlil tujca v nasprotju s predpisi o zaposlovanju tujcev.

Na splošno pa glede kršitev delovnopravne zakonodaje, ki se navezuje na tujce, pojasnjujemo, da podatkov o ugotovljenih kršitvah statistično ne vodimo tako, da bi lahko posebej identificirali delodajalce, ki zaposlujejo tujce, in tako ugotavljali, koliko kršitev delovnopravne zakonodaje v celoti je povezanih s tujimi delavci. V tem poglavju so tako predstavljeni le podatki, ki se nanašajo na kršenje Zakona o zaposlovanju in delu tujcev oziroma kršenje Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno v delu, ki se nanaša na tujce.

3.8. ZAKON O UREJANJU TRGA DELA

V letu 2014 so inšpektorji za delo ugotovili **105 kršitev** določb Zakona o urejanju trga dela, ki se nanašajo na **zagotavljanje dela delavcev uporabniku** (XI. poglavje zakona). Od tega se jih je največ (**43**) nanašalo na to, da je uporabnik sprejel napotene delavce od delodajalca, ki ni imel dovoljenja za opravljanje dejavnosti oziroma ni bil vpisan v register ali v evidenco za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku (kršitev drugega odstavka 166. člena Zakona o urejanju trga dela). Sledijo jim kršitve, ko je delodajalec opravljal dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku, ne da bi za to pridobil ustrezno dovoljenje oziroma ne da bi bil vpisan v ustrezni register (**37 kršitev**) ali v evidenco (**12 kršitev**). Druge ugotovljene kršitve (**13**) so se nanašale na splošno opredelitev pogojev za zagotavljanje dela delavcev uporabniku. Število ugotovljenih kršitev v letu 2014 ne odstopa bistveno od ugotovitev iz leta 2013, ko so inšpektorji na tem področju ugotovili 110 kršitev.

Pravice delavcev, ki so zaposleni pri delodajalcu, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku, posebej ureja tudi Zakon o delovnih razmerjih, in sicer v določbah od 59. do 63. člena. V letu 2014 smo ugotovili **7 kršitev** teh določb.

Zakon o urejanju trga dela je bil v zadnjem obdobju večkrat spremenjen, s prvim marcem 2014 so se začele uporabljati nove določbe, ki se nanašajo na zagotavljanje dela delavcev uporabniku in prinašajo spremembe na tem področju z namenom zmanjšanja možnosti zlorab. Spremembe zakona so dodatno in natančneje določile nove pogoje za opravljanje dejavnosti, ki jih mora izpolniti delodajalec za zagotavljanje dela pred začetkom opravljanja dejavnosti (pogoji glede registracije dejavnosti posredovanja začasne delovne sile kot glavne dejavnosti, ustanovljena podružnica na območju Republike Slovenije, če gre za tujo pravno ali fizično osebo, strožji pogoji glede nekaznovanosti in izpolnjevanja davčnih oziroma delovnopravnih obveznosti), s kazenskimi določbami pa so bili podrobneje določeni prekrški in globe zanje, ki so zdaj višje in določene v razponu.

Kot eden izmed pogojev za opravljanje dejavnosti je bila na novo določena tudi bančna garancija v višini 30 tisoč evrov, ki jo mora predložiti delodajalec za zagotavljanje dela delavcev uporabniku preden začne z opravljanjem dejavnosti. Natančneje ureja bančno garancijo novi Pravilnik za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku. Garancijo bo lahko unovčilo ministrstvo za delo, in sicer na predlog sindikata, sveta delavcev, delavskega predstavnika ali delavca, če bo na podlagi njihovega zahtevka inšpektorat za delo ugotovil, da ima naročnik garancije neporavnane zapadle obveznosti iz naslova plačila za delo za obdobje dveh mesecev. V skladu z omenjenim pravilnikom je lahko začelo ministrstvo za delo unovčevati bančne garancije s 1. 1. 2015, tako da bo

šele v letu 2015 mogoče ugotavljati vpliv sprememb zakonodaje na tem področju na ravnanje delodajalcev za zagotavljanje dela.

V Zakonu o urejanju trga dela je določeno tudi **začasno ali občasno delo upokojencev**. Ugotovitve inšpektorjev v letu 2014 kažejo, da je ureditev možnosti tovrstnega dela v zakonu prinesla nekoliko večjo urejenost (vsaj na normativni ravni) na področju sklepanja pogodb civilnega prava, saj je zdaj delo upokojencev, ki so sicer že v preteklosti za opravljanje svojega dela pogosto sklepali civilnopravne pogodbe, ustrezneje urejeno. V letu 2014 smo na Inšpektoratu RS za delo zabeležili **166 kršitev** Zakona o urejanju trga dela, ki so se nanašale na začasno ali občasno delo upokojencev. Največ kršitev so inšpektorji zabeležili glede sklenitve pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela med delodajalcem in upravičencem. Začasno ali občasno delo, kot ga urejajo členi od 27. a do 27. g Zakona o urejanju trga dela, lahko opravljajo le osebe, ki imajo v Republiki Sloveniji status upokojenca, vendar so inšpektorji v več primerih kršitev ugotovili, da so to delo opravljale druge osebe (kar je kršitev 27. b člena Zakona o urejanju trga dela). Po številčnosti jim sledijo ugotovljeni primeri kršitev časovne omejitve opravljanja začasnega ali občasnega dela (60 ur v koledarskem mesecu), kar določa prvi odstavek 27. c člena Zakona o urejanju trga dela, primeri kršitev glede vodenja evidenc o dejansko opravljenih urah tovrstnega dela (kršitev 27. č člena Zakona o urejanju trga dela) in primeri kršitev tistih določb Zakona o delovnih razmerjih, ki se v skladu z drugim odstavkom 27. a člena Zakona o urejanju trga dela uporabljajo (tudi) za začasno ali občasno delo. Druge ugotovljene kršitve so se nanašale na zagotavljanje dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo.

Glede pojavnih oblik prej navedenih kršitev so inšpektorji izpostavili primere, ko so delodajalci sklenili z upokojencem pogodbo o začasnem delu le za nekaj ur mesečno, dejansko pa je oseba opravljala delo s polnim delovnim časom, za kar je prejela plačilo v gotovini.

V letu 2014 so inšpektorji ugotovili tudi **10 kršitev** tretjega odstavka 7. člena Zakona o urejanju trga dela, ki za delodajalce iz javnega sektorja in gospodarske družbe v večinski lasti države določa, da morajo pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje **javno objaviti vsako prosto delovno mesto** oziroma vrsto dela, razen v primerih izjem, ki jih ureja Zakon o delovnih razmerjih.

3.9. DRUGE KRŠITVE S PODROČJA NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

Med drugimi ugotovljenimi kršitvami Zakona o delovnih razmerij so v letu 2014 podobno kot prejšnja leta številčno najbolj izstopale tiste, ki se nanašajo na prenehanje pogodbe o zaposlitvi (**390**) in na odmero ter izrabo letnega dopusta (**160**). Bistveno več kršitev v primerjavi z letom 2013 so inšpektorji ugotovili glede Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih – v letu 2014 so ugotovili **149** kršitev, v letu 2013 pa 79. Inšpektorji so ugotovili tudi več kršitev posebnega pravnega varstva pred odpovedjo nekaterih kategorij delavcev (**40**), nekaj manj v primerjavi z letom 2013 pa so ugotovili kršitev glede izvajanja Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (**140**). Kršitve kolektivnih pogodb so inšpektorji v letu 2014 ugotovili zelo redko.

3.9.1. Prenehanje pogodbe o zaposlitvi

V letu 2014 so inšpektorji na podlagi opravljenih inšpekcijskih pregledov ugotovili **390** kršitev v zvezi s prenehanjem pogodbe o zaposlitvi, kar je manj kot v letu 2013, ko so ugotovili 489 kršitev. Največ kršitev so zabeležili v dejavnostih gradbeništva in trgovine.

Inšpektorji so ugotovili največ kršitev v zvezi z vsebino in obliko odpovedi pogodbe o zaposlitvi (**102**), v zvezi z vročitvijo odpovedi pogodbe o zaposlitvi (**46**) in v zvezi z opustitvijo izplačila odpravnine (**98**). Do kršitev glede odpovedi pogodbe o zaposlitvi po opažanjih inšpektorjev prihaja, ker delodajalci ne izročajo delavcem pisnih odpovedi pogodb o zaposlitvi oziroma jih odpustijo kar na podlagi obvestil ali

dopisov, ki so po obliki in vsebini v nasprotju z določili zakona. Inšpektorji opažajo tudi primere, ko delodajalci delavce brez njihove vednosti odjavijo iz zavarovanj, ne da bi jim pred tem izdali in vročili pisno odpoved.

Glede posebnega varstva delavcev pred odpovedjo so inšpektorji ugotovili **40 kršitev**. Posebno varstvo uživajo delavci pred upokojitvijo, starši, predstavniki delavcev in invalidi ter odsotni z dela zaradi zdravstvenih razlogov. Od vseh kršitev se jih je **20** nanašalo na primere odpovedi pogodbe o zaposlitvi invalidom in odsotnim z dela iz zdravstvenih razlogov, v **11** primerih so delodajalci odpovedali pogodbo o zaposlitvi staršem kot varovani kategoriji, v **9** primerih so pogodbo o zaposlitvi odpovedali delavcem pred upokojitvijo v nasprotju s 114. členom Zakona o delovnih razmerjih.

3.9.2. Letni dopust

Največ kršitev v zvezi z letnim dopustom so inšpektorji v letu 2014 ugotovili glede opustitve pisnega obveščanja delavcev o odmeri letnega dopusta (**98** primerov od **160** kršitev). To kršitev so inšpektorji najpogosteje ugotovili v dejavnostih gradbeništva, gostinstva in trgovine. Število ugotovljenih kršitev s tega področja se v primerjavi s preteklimi obdobji ni povečalo. Inšpektorji pa poročajo, da so pri delodajalcih, pri katerih so ugotovili kršitve glede izrabe letnega dopusta, pogosto ugotovili tudi kršitve v zvezi z delovnim časom.

Po ugotovitvah inšpektorjev predvsem manjši delodajalci marsikdaj napačno odmerjajo letni dopust, ker ne upoštevajo obveznosti iz kolektivnih pogodb, ki jih zavezujejo. Glede izrabe dopusta pa inšpektorji poročajo o primerih kršitev, ko delodajalci delavcem ne omogočajo koriščenja dopusta tako, da bi ta v enem delu trajal najmanj dva tedna, ugotovili pa so tudi nekaj primerov, ko je delodajalec delavcem odobril letni dopust, delavci so ga izkoristili, delodajalec pa jim ga kasneje ni plačal. Po opažanjih inšpektorjev je problematično tudi odrejanje tako imenovanega prisilnega dopusta, ko delodajalci letni dopust odrejajo samovoljno, brez dogovora z delavci.

Letni dopust je sicer tudi pogosta tema vprašanj, ki jih na inšpektorat naslavljajo delavci in delodajalci. Njihova vprašanja se najpogosteje nanašajo na izrabo letnega dopusta, predvsem v primerih daljših odsotnosti z dela iz zdravstvenih razlogov ali zaradi izrabe starševskega dopusta. Na Inšpektoratu RS za delo jim odgovarjamo v zvezi z uresničevanjem zakonov in drugih predpisov iz svoje pristojnosti v smislu strokovne pomoči.

3.9.3. Varstvo nekaterih kategorij delavcev in delo otrok, mlajših od 15 let, vajencev, dijakov in študentov

V letu 2014 so inšpektorji ugotovili **10 kršitev** določb, ki se nanašajo na varstvo nekaterih kategorij delavcev, kot so opredeljene v IV. poglavju Zakona o delovnih razmerjih. Inšpektorji so tako ugotovili po **2 kršitvi** v zvezi z varstvom delavcev v času nosečnosti in starševstva glede nadurnega in nočnega dela, v zvezi z varstvom delavcev, ki še niso dopolnili 18 let, in v zvezi z varstvom delovnih invalidov ter **4 kršitve** v zvezi z omejitvijo nadurnega in nočnega dela starejših delavcev.

4. USMERJENI NADZORI INŠPEKTORATA RS ZA DELO V LETU 2014

V letu 2014 je Inšpektorat RS za delo izvedel **16 usmerjenih nadzorov**, od tega **7** na področju nadzora delovnih razmerij, **5** na področju nadzora varnosti in zdravja pri delu, **4** pa smo izvedli z obeh področij nadzora.

Tabela 6: Usmerjeni nadzori Inšpektorata RS za delo v letu 2014

Naziv akcije	Delovna razmerja	Varnost in zdravje pri delu
Usmerjena akcija s področja nadzora delovnopravne zakonodaje ter varnosti in zdravja pri delu v trgovinah z živili	x	x
Usmerjena akcija nadzora delovnopravne zakonodaje ter varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih	x	x
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje pri komunalnih podjetjih	x	
Akcija nadzora nad izvajanjem spoštovanja določb delovnopravne zakonodaje, ki se nanašajo na prepoved sklepanja pogodb civilnega prava v primeru obstoja elementov delovnega razmerja	x	
Usmerjena akcija nadzora delovnopravne zakonodaje nad izvajanjem 137. člena Zakona o delovnih razmerjih	x	
Akcija nadzora delovnopravne zakonodaje ter varnosti in zdravja pri delu v gostinskih obratih	x	x
Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, izbranih na osnovi metodologije naključnih številk – reprezentativni vzorec		x
Akcija nadzora nad izvajanjem Zakona o omejevanju porabe alkohola		x
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje ter varnosti in zdravja pri delu v pekarnah	x	x
Akcija nadzora nad zagotavljanjem in izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu izpostavljenih stirenu		x
Akcija nadzora v zvezi z ustreznostjo varnostnih listov pri uporabi nevarnih kemičnih snovi		x
Akcija nadzora delovnih pogojev in osebne varovalne opreme pri delodajalcih glede preprečevanja zdrsov in padcev na istem nivoju		x
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v zvezi z nedovoljeno reklamo oziroma nedovoljenim oglaševanjem	x	
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje na področju šolstva	x	
Usmerjena akcija nadzora nad delodajalci, najpogostejšimi kršitelji	x	
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti prometa	x	

Z usmerjenimi akcijami inšpektorat opravlja nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje ter zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu pri delodajalcih v dejavnostih, v katerih se določene kršitve pogosteje ugotavljajo, oziroma preverja izvajanje določenega instituta delovnega prava. Inšpekcijski pregledi v okviru akcij (**6139** opravljenih pregledov v okviru akcij od **17.327** vseh inšpekcijskih pregledov s področja varnosti in zdravja pri delu ter delovnih razmerij v letu 2014) sicer zajemajo precejšen delež (35,43 %) opravljenih inšpekcijskih pregledov in tako predstavljajo pomemben segment delovanja Inšpektorata RS za delo.

Več informacij v zvezi z namenom, izvedbo in ugotovitvami posameznih akcij je razvidnih iz poročil o izvedbi posameznih akcij, ki jih objavljamo na spletišču Inšpektorata RS za delo.

5. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

5.1. UVOD

Z inšpekcijskim nadzorom na področju socialnega varstva je zagotovljen nadzor nad izvajanjem socialnovarstvenih storitev in spoštovanjem predpisov, s katerimi so izvajalcem socialnovarstvene dejavnosti podeljena javna pooblastila.

Posebnosti inšpekcijskega nadzora na področju socialnega varstva urejata:
- Zakon o socialnem varstvu in
- Pravilnik o izvajanju inšpekcijskega nadzora na področju socialnega varstva.

V letu 2014 je socialna inšpekcija izvajala redne in izredne inšpekcijske nadzore ter v posameznih primerih v skladu z zakonom nadzirala strokovna ravnanja izvajalca v posameznih zadevah. Opravila je 37 rednih inšpekcijskih nadzorov, ki so bili določeni s Programom rednih inšpekcijskih nadzorov na področju socialnega varstva v letu 2014, ter zaključila z obravnavo 151 pobud za izredne inšpekcijske nadzore. V 28 primerih so bili izpolnjeni z zakonom določeni pogoji za izvedbo izrednih inšpekcijskih nadzorov. Po zaključenih inšpekcijskih dejanjih v 140 zadevah so bila 40 izvajalcem naložena naročila oziroma ukrepi za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljene pomanjkljivosti pa so bile odpravljene še v 6 zadevah v skladu z določili šesta alineje petega odstavka 105. člena Zakona o socialnem varstvu.

5.1.1. Subjekti inšpekcijskega nadzora

Inšpekcija nadzira delo javnih socialnovarstvenih zavodov, koncesionarjev in drugih pravnih ali fizičnih oseb, ki izvajajo socialnovarstvene storitve na podlagi dovoljenja za delo (v nadaljevanju: izvajalci), ter izvajanje dopolnilnih, razvojnih in preventivnih programov na področju socialnega varstva ter varstva otrok in družine, ki so sofinancirani po posebnih pogodbah z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: programi). Pri izvajalcih opravlja inšpekcija nadzor nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu (v nadaljevanju: zakon) in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter nadzor nad izvajanjem drugih zakonov ali na njihovi podlagi izdanih predpisov, ki določajo javna pooblastila ali druge naloge posameznim izvajalcem socialnovarstvene dejavnosti, nadzira pa tudi izvajanje nalog, ki jih zakon nalaga lokalnim skupnostim. Pri izvajanju inšpekcijskega nadzora nad programi inšpekcija preverja skladnost izvajanja programa glede na prijavo na razpis za dodelitev sredstev, morebitno verifikacijo programa ter pogodbo o izvajanju programa. Za nadzor programov se smiselno uporabljajo določbe o izvajanju izrednega inšpekcijskega nadzora.

5.1.2. Oblike inšpekcijskega nadzora

Inšpekcijski nadzor se opravlja kot **redni** ali **izredni**. Redni inšpekcijski nadzor se opravi pri vsakem izvajalcu najmanj enkrat v obdobju treh let. Izredni inšpekcijski nadzor pa se izvede na zahtevo upravičenca do storitve ali njegovega zakonitega zastopnika oziroma druge osebe, ki je imela v postopku položaj stranke, ustanovitelja ali organa upravljanja izvajalca, na utemeljeno pobudo družinskega člana upravičenca ali uporabniškega združenja, na zahtevo reprezentativnega sindikata pri delodajalcu oziroma vsakič, ko inšpekcija na podlagi različno pridobljenih informacij oceni, da je to potrebno.

Tako v rednih kot izrednih nadzorih inšpekcija nadzira izvajanje in spoštovanje veljavnih zakonov in drugih predpisov. Ravnanje po veljavnih predpisih je temelj pravne varnosti. S predpisi se omejujejo ali nalagajo ravnanja in obveznosti tako izvajalcem socialnovarstvene dejavnosti, ki jih nadzira inšpekcija, kot tudi pobudnikom in drugim uporabnikom socialnovarstvene dejavnosti, katerih ravnanja pa inšpekcija seveda ne nadzira.

Inšpektor je pooblaščen, da na podlagi ugotovljenega nespoštovanja predpisov sprejme ukrepe, ki naj zagotovijo zakonito stanje. Spoštovanje in izvajanje zakonov ter vzpostavitev zakonitega stanja na podlagi inšpekcijskih pooblastil predstavlja varovanje oziroma zaščito javnega interesa. Zakonitost je vedno v javnem interesu, ni pa nujno tudi v interesu posameznika. Zaradi navedenega lahko prihaja do nasprotja interesov. Položaj stranke v postopku inšpekcijskega nadzora ima samo izvajalec socialnovarstvene dejavnosti in ne pobudnik nadzora.

Dolžnost inšpektorja je, da se, čeprav pobudniki nimajo položaja stranke, odzove na informacije iz pobud, ki opozarjajo na morebitne kršitve. Inšpektorjeva dolžnost je, da pobudo obravnava ter opravi inšpekcijski nadzor ali pa na podlagi z zakonom opredeljenih razlogov tega ne opravi. V postopku inšpekcijskega nadzora se ne odloča o pravici, obveznosti ali pravni koristi pobudnika, temveč se dosledno varuje javni interes. Inšpektorju predstavljajo očitki iz pobude samo namig, da se morebiti krši predpis, katerega izvajanje nadzira in s tem posega v varovani javni interes, zato inšpektor preverja utemeljenost očitkov iz pobude predvsem zaradi varovanja javnega interesa.

Izvedba rednega in izrednega nadzora se torej razlikujeta predvsem v tem, da se pri izrednem inšpekcijskem nadzoru poleg preverjanja izvajanja in spoštovanja predpisov poskušajo v tistih primerih, ko predpisi niso kršeni, ugotoviti razlogi, zaradi katerih je med izvajalcem in uporabnikom prišlo do takšnega nezaupanja, da učinkovito sodelovanje praktično ni več možno.

5.2. PODATKI O DELOVANJU SOCIALNE INŠPEKCIJE V LETU 2014

V socialni inšpekciji so bili v letu 2014 zaposleni 4 inšpektorji. Eden od inšpektorjev opravlja tudi naloge direktorja inšpekcije. Zaradi svoje majhnosti ima vsaka odsotnost inšpektorja zaradi bolniškega staleža ali zaradi opravljanja drugih delovnih nalog, ki niso neposredno inšpekcijske, na primer organizacijska dela, sodelovanje v delovnih strokovnih organih, obveščanje javnosti, pomemben vpliv na obseg opravljenega neposrednega inšpekcijskega dela. V letu 2014 se je tako zaradi večjega števila odsotnosti zaradi bolniškega staleža pomembno zmanjšalo število opravljenih inšpekcijskih dejanj.

5.2.1. Redni inšpekcijski nadzori

Redne inšpekcijske nadzore smo opravljali na podlagi Programa rednih inšpekcijskih nadzorov na področju socialnega varstva v letu 2014 (v nadaljevanju: letni program), s katerim so bili določeni izvajalci, pri katerih je bil opravljen redni inšpekcijski nadzor, ter strokovna področja, ki so jih inšpektorji pri rednih inšpekcijskih nadzorih še posebno podrobno preučili.

Redni nadzori so bili opravljeni pri 37 izvajalcih socialnovarstvene dejavnosti.

Tabela 7: Redni inšpekcijski nadzori v letu 2014

Izvajalci	Število opravljenih rednih nadzorov
centri za socialno delo, krizni centri za mlade in naloge koordinatorjev	3
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo za starejše (domovi za starejše) – javni zavodi in koncesionarji	13
izvajalci storitve pomoč družini na domu v obliki socialne oskrbe – javni zavodi, koncesionarji in izvajalci z dovoljenjem za delo	11
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo	

odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napredovano kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja – javni zavodi in koncesionarji	2
izvajalci socialnovarstvene storitve vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete odrasle osebe (varstveno-delovni centri) – javni zavodi in koncesionarji	4
izvajalci socialnovarstvene storitve socialni servis	4
Skupaj	**37**

5.2.2. Izredni inšpekcijski nadzori

V letu 2014 je inšpekcija prejela **225 pobud za nadzor** (5 pobud več kot v letu 2013) ter **zaključila z obravnavo 151 pobud**. Ob koncu leta je ostalo še 166 pobud, ki čakajo na preučitev.

Graf 28: Število prejetih, proučenih in na proučitev čakajočih pobud za inšpekcijske nadzore v obdobju 2004 – 2014

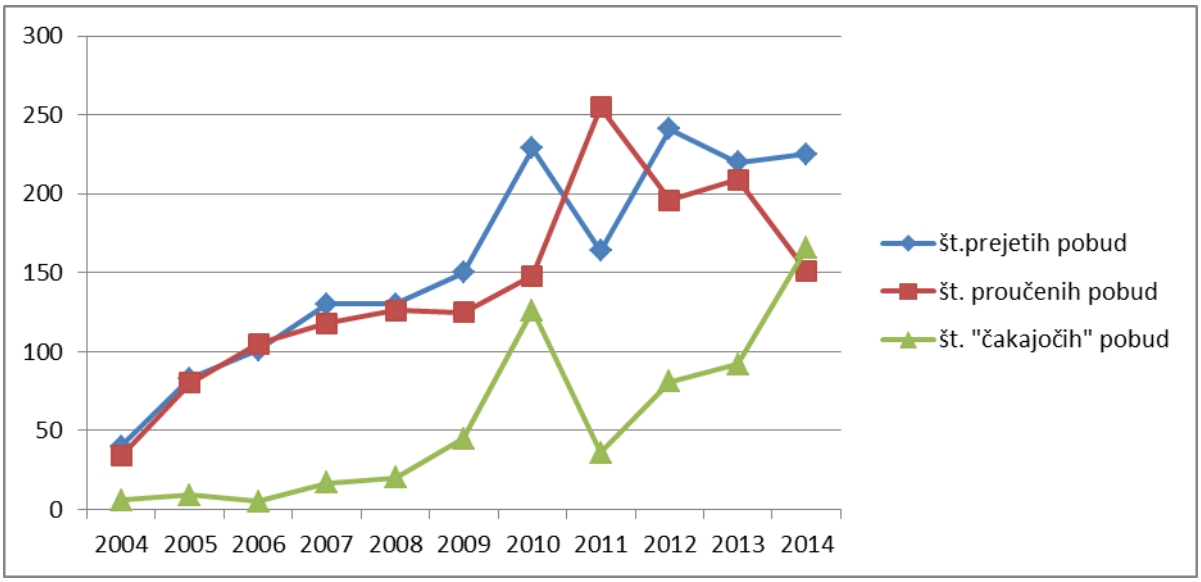

Največ prejetih in proučenih pobud se je tudi v letu 2014 nanašalo na **ravnanja centrov za socialno delo**. Glede na raznolikost nalog in pooblastil ter zlasti glede na občutljivost teh nalog in pooblastil je to pričakovano.

Pobude so se največkrat nanašale na področje družinskih razmerij – na ukrepe centrov za socialno delo za zaščito ogroženih otrok, urejanje razmerij med starši in otroki po razvezi zakonske zveze oziroma razpadu družine, postavitev skrbnika in izvajanje skrbniških nalog ter na naloge, povezane z uveljavljanjem pravic iz javnih sredstev.

Pri pobudah za nadzor izvajalcev institucionalnega varstva so bili očitki pogosto povezani z **izračunavanjem cen oskrbe**. V letu 2014 je sicer socialna inšpekcija pri uporabnikih institucionalnega varstva nadaljevala preverjanje uveljavljanja njihovih pravic v primerih, ko je njihova sposobnost odločanja o sebi postavljena pod vprašanj zaradi duševnega stanja (na primer zaradi demence).

Izmed 151 obravnavanih pobud so bili **v 28 primerih izpolnjeni pogoji za izvedbo izrednih inšpekcijskih nadzorov**, kot jih določa zakon, in so bili nadzori tudi opravljeni. V 68 primerih so

inšpektorji opravili strokovno oceno očitanih ravnanj izvajalca (v skladu z drugo alinejo petega odstavka 105. člena zakona), ki je po obsegu v povprečju enaka izvedenemu inšpekcijskemu nadzoru, v 6 primerih je izvajalec na zahtevo inšpektorja v določenem roku že pred morebitnim nadzorom odpravil pomanjkljivosti, ki jih je kot sporne navajal pobudnik nadzora (v skladu s šesto alinejo petega odstavka 105. člena zakona), v 1 primeru so bili očitki predlagateljev preverjeni v rednem inšpekcijskih nadzorih (v skladu z 8. alinejo petega odstavka 105. člena zakona). V preostalih 48 zadevah izredni inšpekcijski nadzor ni bil uveden, ker za to ni bilo zakonskih razlogov.

Inšpektor ne opravi nadzora, če ima pobudnik možnost uporabe drugih rednih pravnih sredstev, ki jih določajo procesni predpisi in jih še ni uveljavljal ali ni vložil ugovora zoper delo strokovnega delavca po 94. členu zakona oziroma se je pobuda ali del pobude nanašal na postopke ali na storitve, katerih zakonitost ali strokovno ustreznost ugotavljajo nadzorni ali inšpekcijski organi, določeni po drugih predpisih. Prav tako se ne izvede nadzor, če se pobuda nanaša na zadevo, v kateri je že bil opravljen inšpekcijski nadzor ali podana strokovna ocena postopkov in ravnanj izvajalca oziroma je pobudnik že prejel pojasnila ali ugotovitve pristojnega ministrstva.

Pobude, na podlagi katerih inšpekcija ni opravila nadzora, so pogosto vsebovale očitke o spornih ravnanjih izvajalcev, ki jih inšpekcija ne nadzoruje (na primer glede: zdravstvene nege v institucionalnem varstvu) oziroma za katere ni pooblaščena odločati kot pritožbeni organ v upravnih postopkih (na primer glede odločanja o pritožbi zoper odločbo o denarni socialni pomoči). Veliko pobud za obravnavo zadev iz stvarne pristojnosti drugostopenjskega organa je mogoče pojasniti s tem, da poskušajo pobudniki od inšpekcije pridobiti tako imenovano drugo mnenje, saj ne pristanejo na navedbe drugostopenjskega organa, da je odločitev na prvi stopnji pravilna, mnogo pa se jih nanaša na nerešene zadeve na drugi stopnji.

5.2.3. Število izrečenih naročil in ukrepov

Socialna inšpekcija je **v 140 zadevah izvedla inšpekcijska dejanja** in v skladu s 107. členom zakona **v 40 zadevah izvajalcem naložila naročila oziroma ukrepe** za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti. V 6 zadevah je inšpektor na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja, vendar brez izvedenega nadzora, zahteval takojšnjo odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, kar mu omogoča šesta alineja petega odstavka 105. člena zakona.

Izmed 37 rednih nadzorov so inšpektorji v 12 primerih ustavili inšpekcijski nadzor, saj niso ugotovili pomanjkljivosti, napak ali nepravilnosti. Od 151 pobud za nadzor, ki so jih inšpektorji preučili, pa je bilo 128 neutemeljenih – po izvedenih inšpekcijskih dejanjih niso bile ugotovljene pomanjkljivosti ali nepravilnosti.

Spodnja tabela prikazuje podatke o številu ugotovitev dejanskega stanja (s tem se inšpektor izrecno izreče o zakonitosti ravnanj izvajalca) po posameznih skupinah izvajalcev in podatke o številu ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti. Inšpektorji dejansko stanje ugotavljajo v izvedenih rednih in izrednih nadzorih, pa tudi v primerih izdelave strokovne ocene po drugi alineji petega odstavka 105. člena zakona ter v primerih, ko na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja inšpektor brez izvedenega nadzora zahteva takojšnjo odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti po šesti alineji istega člena zakona.

Tabela 8: Število ugotovitev dejanskega stanja ter število ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti po skupinah izvajalcev

Izvajalci socialnovarstvene dejavnosti	Število ugotovitev dejanskega stanja	Število zadev, v katerih so bile ugotovljene pomanjkljivost, ki niso bistveno vplivale na uporabnika	število ugotovljenih nepravilnosti, ki so pomembno vplivale na uporabnika
centri za socialno delo in krizni centri za mlade	81	13	7
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo za starejše (domovi za starejše) – javni zavodi, koncesionarji, izvajalci z dovoljenjem za delo in izvajalci storitve v drugi družini	31	16	4
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napredovano kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja (posebni socialnovarstveni zavodi za odrasle) – javni zavodi in koncesionarji	3	1	0
izvajalci socialnovarstvene storitve vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete odrasle osebe (varstveno-delovni centri) – javni zavodi in koncesionarji	8	2	0
izvajalci socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu	12	4	2
izvajalci socialno varstvene storitve socialnega servisa	5	0	0
Skupaj	**140**	**36**	**13**

Za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti so inšpektorji najpogosteje izrekli naslednja naročila in ukrepe (v posamezni zadevi je mogoče izreči več naročil oziroma ukrepov):

- dopolnitev organizacijske strukture, sprejem posebnega programa aktivnosti za dvig kakovosti izvajanja storitev, sprejem strokovnih podlag za ukrepanje in za odločanje o posameznih ukrepih ali opredelitev strokovnih kriterijev, na podlagi katerih se opravi izbor ustrezne metode dela: 54 primerov,
- izdaja oziroma uskladitev splošnih aktov ali posamičnih aktov s predpisi: 21 primerov,
- interno ali verificirano dodatno usposabljanje zaposlenih: 7 primerov,
- uvedbo notranje kontrole nad izvajanjem storitev ali nad vodenjem postopkov, redno pisno poročanje o delu na posameznih področjih dejavnosti oz. vodenje posebne evidence o posameznih strokovnih postopkih: 3 primeri,
- obvezna vključitev supervizorja: 4 primeri,
- ponovno opravljanje preizkusa poznavanja zakona o splošnem upravnem postopku, ponovno opravljanje posameznih delov strokovnega izpita: 4 primeri.

Na podlagi izvedenih inšpekcijskih ravnanj ocenjujemo, da se socialnovarstvena dejavnost v večjem deležu izvaja strokovno in zakonito – **očitki iz skoraj 85 % proučenih pobud** (128 od 151) so se izkazali za **neutemeljene**. Ocenjujemo, da večina neutemeljenih pobud za inšpekcijske nadzore – zlasti tistih s področja delovnih nalog centrov za socialno delo – izhaja iz prepričanja uporabnikov, da naj centri za socialno delo »odločijo« o spornih vprašanjih in ne pristanejo na omejenost zakonskih pristojnosti centrov za socialno delo (ter tudi etičnega in strokovnega mandata), da so izvajalci socialnovarstvene dejavnosti prednostno namenjeni iskanju ter aktiviranju možnosti za medsebojno sodelovanje posameznikov v stiski pri reševanju skupnega problema (na primer: pri večini nalog, povezanih z urejanjem razmerij med starši in otroki, ki jih določa Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (razveza zakonske skupnosti ali razpad družinske skupnosti) je pristojnost centrov za socialno delo, da staršema pomaga pri »sporazumevanju« o medsebojni ureditvi razmerij do otrok in ne da odloči o najprimernejši ureditvi teh razmerij).

5.2.4. Prekrškovni postopki

Socialna inšpekcija izvaja prekrškovne postopke po Zakonu o socialnem varstvu in Zakonu o inšpekcijskem nadzoru.

V letu 2014 inšpekcija ni izdala odločb o prekršku, izdala pa je 1 opozorilo zaradi kršitev določil Zakona o inšpekcijskem nadzoru.

5.3. POVZETEK

V letu 2014 je socialna inšpekcija opravljala redne in izredne inšpekcijske nadzore ter v posameznih primerih v skladu z zakonom nadzirala strokovna ravnanja izvajalcev v posameznih zadevah. Inšpektorji so opravili 37 rednih inšpekcijskih nadzorov, ki so bili določeni s Programom rednih inšpekcijskih nadzorov na področju socialnega varstva v letu 2014, ter proučili 151 pobud za izredne inšpekcijske nadzore. Po zaključenih inšpekcijskih dejanjih v 140 zadevah so izvajalcem v 20 zadevah izrekli naročila oziroma ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti, pomanjkljivosti pa so bile odpravljene še v 6 zadevah v skladu z določili šeste alineje petega odstavka 105. člena Zakona o socialnem varstvu. V prekrškovnih postopkih je socialna inšpekcija izdala 1 opozorilo zaradi kršitev določil Zakona o inšpekcijskem nadzoru.

6. PREDLOGI PO 7. ČLENU ZAKONA O INŠPEKCIJI DELA

V skladu z določbo 7. člena Zakona o inšpekciji dela so ena od obveznih sestavnih poročila o delu inšpektorata za delo tudi predlogi, s katerimi inšpektorat za delo poskuša predlagati čim bolj konstruktivne rešitve za reševanje vprašanj s področja 5. in 6. točke prvega odstavka 7. člena Zakona o inšpekciji dela, ki se nanašata na podatke:

- o vloženih prijavah, ugotovljenih kršitvah in vloženih ovadbah za kazniva dejanja, o izrečenih ukrepih ter o uresničevanju izrečenih ukrepov po dejavnostih,
- o nezgodah pri delu s smrtnim izidom, kolektivnih nezgodah, nezgodah pri delu, zaradi katerih je delavec nezmožen za delo več kot tri delovne dni, ter o ugotovljenih poklicnih boleznih po dejavnostih.

6.1. PREDLOGI S PODROČJA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

- **Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih:**
  - v obdobju veljavnosti uredbe je prišlo na področju gradbeništva do velikih sprememb, ki bi jih bilo treba smiselno prenesti tudi v zakonodajo,
  - inšpektorji pri svojih nadzorih ugotavljajo, da bi spremembe uredbe prinesle večji red na gradbiščih in prispevale k še večji učinkovitosti inšpektorjev,
  - inšpektorat je predlog sprememb že posredoval ministrstvo in pričakujemo, da bomo v letu 2015 uveljavili ustrezne spremembe na tem področju;

- **Pravilnik o programu in načinu usposabljanja koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih:**
  - inšpektorji ugotavljajo, da velikemu številu koordinatorjev primanjkuje znanja, kar je še posebno opazno pri preverjanjih na obdobnih preizkusih znanja koordinatorjev,
  - ugotavljamo, da so programi obdobnih usposabljanj koordinatorjev preveč omejeni izključeno na potrebe posameznega izvajalca, menimo, da bi lahko število usposabljanj zmanjšali in vključili vsebine za širši krog udeležencev;

- **Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme:**
  - spremembe bi bile smiselne v več poglavjih, predvsem pa glede pregledov in preizkusov delovne opreme ter v zvezi z zahtevami glede izpolnjevanja pogojev za uporabo delovne opreme z lastnim pogonom (dvigala, viličarji, težka gradbena mehanizacija,…);

- **Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih:**
  - spremeniti in dopolniti ga je treba predvsem za tiste zahteve, ki inšpektorjem pri nadzoru povzročajo največ težav, na primer glede naravne osvetljenosti, višine delovnih prostorov, najvišjih dovoljenih temperatur;

- **Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita iz varnosti in zdravja pri delu v povezavi s Pravilnikom o pogojih, ki jih mora izpolnjevati strokovni delavec za varnost pri delu:**
  - spremeniti bi bilo treba vsebino izdanih potrdil o opravljenem strokovnem izpitu (splošni del strokovnega izpita, strokovni izpit), in sicer tako, da bo razvidna pridobljena izobrazba strokovnega delavca, saj je to bistvenega pomena glede tega, pri katerih delodajalcih glede na tveganja in število zaposlenih opravlja strokovne naloge;
  - v 4. in 5. členu Pravilnika o pogojih, ki jih mora izpolnjevati strokovni delavec za varnost pri delu, je določeno, da mora imeti strokovni delavec opravljen strokovni izpit in pridobljeno strokovno izobrazbo najmanj ravni 4 ali 5 po Klasius – SRV, dovoljena je tako naravoslovna kot družboslovna smer izobrazbe in velja za izvajanje strokovnih nalog pri delodajalcih, kjer ni

nevarnosti za nezgode pri delu in poklicne bolezni; treba je razmisliti o ustreznosti veljavne rešitve, saj v praksi lahko pri delodajalcu zelo hitro pride do sprememb tveganj oziroma pojava novih, lahko zelo resnih tveganj, ki pa jih potem ocenjuje strokovni delavec z neustrezno strokovno izobrazbo (na primer družboslovne smeri).

Drugi predlogi:

- Posamezne zahteve, opredeljene v predpisih, ki jih je ZVZD-1 razveljavil, in so jih inšpektorji tudi uporabljali pri izvajanju inšpekcijskih nadzorov, bi bilo nujno posodobiti in jih zapisati v veljavno zakonodajo. Izpostavili bi:
    - Pravilnik o higienskih in tehničnih varstvenih ukrepih pri mehaničnem predelovanju in obdelovanju lesa in podobnih materialov (Uradni list FLRJ, št. 40/1961) ter določila, ki se nanašajo na krožno žago, tračno žago, ravnalni stroj in skobelni stroj, in
    - Pravilnik o varstvu pri delu v grafični industriji (tiskarnah) (Uradni list RS, št. 7/1992 in 56/99) z določili, ki se nanašajo na hrambo nevarnih snovi, in ureditev delovnih mest v tiskarnah.

- Zakonodajo na področju nevarnih snovi (Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu in Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem) je treba dopolniti in prilagoditi novostim, ki jih prinašajo zahteve REACH in CLP.

- Pravilnik o prijavah na področju varnosti in zdravja pri delu naj se začne čim prej izvajati v skladu z določbami samega pravilnika, brez izjem za posamezne uporabnike.

- Uskladiti Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev s spremembo določil Zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1), ki določa izvajanje le takšnih zdravstvenih pregledov delavcev, ki ustrezajo tveganjem za varnost in zdravje pri delu; zdaj se zdravstveni pregledi še vedno izvajajo enako kot pred spremembo Zakona o varnosti in zdravju pri delu.

- Urediti področje usposabljanja za dajanje prve pomoči, saj zdajšnja ureditev in način usposabljanja ne upošteva določil ZVZD-1 in povzroča precej težav pri izvajanju inšpekcijskih postopkov zaradi togosti in neprilagodljivosti edinega izvajalca (Rdečega križa Slovenije).

- Hranjenje dokumentacije v primeru prenehanja delodajalca in njena predaja Inšpektoratu RS za delo, kot je določeno v tretjem odstavku 61. člena ZVZD-1, ni smiselno in za inšpektorat tudi ni izvedljivo, saj inšpektorat za to nima ne ustreznih kadrovskih ne prostorskih pogojev. Zato bi bilo treba navedeni odstavek črtati ali drugače urediti.

- Posodobiti Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka (Uradni list RS, št 29/1992), saj je v praksi zelo pogosto »delo pod napetostjo«, kar pa pravilnik zdaj obravnava zelo na splošno. Glede na tveganja, ki se pojavljajo v zvezi z električnim tokom, ni zadostno in ustrezno, da delodajalci prek ocene tveganja po lastni presoji uvajajo ukrepe, ukrepi bi morali biti določeni vnaprej in opredeljeni za vse delavce, ki jim preti nevarnost delovanja električnega toka. V to spremembo je treba vključiti tudi standard SIST EN 50110, ki že zelo podrobno opredeljuje tveganja v zvezi z nevarnostjo električnega toka.

6.2. PREDLOGI S PODROČJA DELOVNIH RAZMERIJ

Poleg poostrenega nadzora v izpostavljenih dejavnostih dajemo glede na število ugotovljenih kršitev na področju delovnih razmerij naslednje predloge:

- **Zakon o gospodarskih družbah** spremeniti, tako da:
  - bodo onemogočene zlorabe v zvezi z ustanavljanjem ter veriženjem gospodarskih subjektov – zato predlagamo dopolnitev prvega odstavka 10. a člena Zakona o gospodarskih družbah, tako da se omejitve ustanavljanja družb in podjetnikov ter pridobitve statusa družbenika ustrezno vežejo tudi na nekatere odklone s področja delovnih razmerij; konkretni predlog, ki smo ga že dali pristojnemu ministrstvu, se glasi: »Ustanovitelj, družbenik in podjetnik ne more postati oseba, ki ji je bila v zadnjih dveh letih s pravnomočno odločbo Inšpektorata RS za delo najmanj dvakrat izrečena globa zaradi prekrška v zvezi s plačilom za delo.«;

- **Zakon o delovnih razmerjih** spremeniti, tako da:
  - se natančneje opredelijo elementi delovnega razmerja, saj bi to prispevalo k lažjemu ugotavljanju sklepanja pogodb civilnega prava v nasprotju s predpisi,
  - se razloge za izredno odpoved delavca (prva alineja prvega ostavka 111. člena Zakona o delovnih razmerjih) dopolni tudi z opustitvijo izplačila drugih nadomestil (na primer nadomestila v času začasne nezmožnosti delavca za delo), ne zgolj nadomestila zaradi odsotnosti delavca iz razlogov na strani delodajalca,
  - nekatere kršitve dodatno opredeliti kot prekrške (na primer kršitve v zvezi s povračilom stroškov prevoza na delo in z dela ter povračilom stroškov za prehrano med delom, kršitve v zvezi z upoštevanjem kriterijev za odmero letnega dopusta itd.);

- **Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti** spremeniti, tako da:
  - se delodajalcem določi obveznost, da morajo na sedežu hraniti vso delovnopravno dokumentacijo,
  - se določi, da se v evidenco o izrabi delovnega časa dnevno vpisuje tudi čas prihoda na delo in odhoda z dela, saj je v nasprotnem primeru oteženo oziroma onemogočeno ugotavljanje zagotavljanja pravice do počitkov delavcem,
  - se določi kazen za odgovorno osebo za primere opustitve vodenja, hrambe ali posodabljanja evidenc iz 12. člena Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti;

- **Zakon o matični evidenci uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja** spremeniti, tako da**:**
  - se delodajalcu določi obveznost, da mora ob odjavi delavca iz socialnega zavarovanja predložiti ustrezna dokazila o prenehanju pogodbe o zaposlitvi (na primer odpoved pogodbe o zaposlitvi).

- **Zakon o zaposlovanju in delu tujcev** spremeniti, tako da**:**
  - ne bo mogoče zlorabljati institutov tujega zastopnika ter tujega večinskega lastnika.

Drugi predlogi:

- zagotoviti inšpektoratu za delo neposredni elektronski vpogled v podatke iz uradnih evidenc drugih organov, ki jih potrebujemo pri svojem delu (v evidenco o izdanih delovnih dovoljenjih, evidenco prijav delodajalcev, ki opravljajo storitve z napotenimi delavci, ter evidenco brezposelnih oseb in oseb, vključenih v programe aktivne politike zaposlovanja);

- omejiti število podizvajalcev na gradbiščih, s čimer bi omogočili preglednost števila delavcev na gradbiščih, in določiti subsidiarno odgovornost za plačilo plače in drugih prejemkov delavcev;

- pri izbiri glavnega izvajalca za projekte, ki se pretežno financirajo iz javnih sredstev, določiti med pogoji za izvedbo, da mora biti glavni izvajalec sposoben z lastnimi delavci zagotoviti izvedbo vsaj 50 % del - s tem bi se izognili situacijam, ko na gradbišču najdemo le na enega delavca glavnega izvajalca, vsi drugi pa so podizvajalci;

- preverjati izpolnjevanje pogojev za pridobitev obrazcev A1 za napotene delavce;

- v Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju določiti obveznost vložitve prijave v zavarovanje za poškodbo pri delu in poklicno bolezen pred nastopom dela;

- dopolniti Zakon o inšpekciji dela z dodatnimi možnostmi za izdajo prepovedne odločbe (na primer če inšpektor ugotovi, da delo opravlja delavec, ki ne izpolnjuje pogojev za opravljanje dela oziroma če delo opravlja invalid I. kategorije) in opredeliti primere, ko odlog izvršitve odločbe ni mogoč;

- v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ustrezneje določiti pristojnost za nadzor nad izvedbo vplačil v poklicno pokojninsko zavarovanje Finančni upravi RS;

- v Zakonu o zdravniški službi natančneje opredeliti pristojnosti nadzornih organov, predvsem v zvezi z licencami;

- v Zakonu o urejanju trga dela določiti prekršek za primere prekoračitve zakonsko dopustne višine zaslužka pri opravljanju začasnega ali občasnega dela;

- ob registraciji družb in podjetnikov določiti obveznost, da se kot kontaktni podatek navede tudi elektronski naslov, na katerega bi bilo mogoče (ob ustrezni spremembi Zakona o splošnem upravnem postopku) veljavno opraviti vročitev dokumentov – s tem bi se lahko izognili težavam pri vročanju dopisov zavezancem in zmanjšali zastoje v inšpekcijskih postopkih;

- poenostaviti hitri postopek o prekršku;

- okrepiti sodelovanje s tožilstvom, predvsem v povezavi z zagotavljanjem povratnih informacij glede kazenskih ovadb, ki jih vloži Inšpektorat RS za delo.

6.3. PREDLOGI S PODROČJA SOCIALNE INŠPEKCIJE

Ob ugotavljanju zakonitosti ravnanj izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti je socialna inšpekcija prepoznala tudi nekatera določila veljavnih predpisov, za katera ocenjuje, da so v protislovju z namenom zakona oziroma omejujejo možnosti doseganja namena zakona. Zato predlagamo, da:

- se določbe **Zakona o socialnem varstvu**, ki se nanašajo na inšpekcijski nadzor na področju socialnega varstva, **črtajo**, saj je to urejeno z Zakonom o inšpekciji dela, **oziroma** da se določbe v Zakonu o socialnem varstvu **spremenijo**, tako bodo upoštevane naslednje ugotovitve in predlogi:
  - redni inšpekcijski nadzori naj se opravijo pri vsakem izvajalcu dejavnosti najmanj enkrat v obdobju sedmih let, namesto v zdaj določenih treh letih, saj izkušnje kažejo, da je to dovolj za zagotavljanje zakonitega opravljanja dejavnosti, pobude za nadzore pa bo tako mogoče obravnavati v krajšem roku;
  - inšpekcijski nadzor naj se začne s prvim uradnim dejanjem inšpektorja in ne šele z izdajo sklepa; tako bo delo inšpekcije bolj operativno, manj bo tudi pritožb, učinek ravnanja pa bo enak;

- odpravi naj se priprava zaključnega poročila o nadzoru, saj se s tem zdaj podvajajo listine, ki jih nadzirani izvajalec že ima;
- določi naj se maksimalni časovni rok, ki lahko preteče od domnevno spornega ravnanja izvajalca socialnovarstvene dejavnosti do vložitve pobude za inšpekcijski nadzor; po več kot dveh letih od dogodka ugotavljanje v inšpekcijskem postopku ne doseže več želenega učinka;
- inšpektorju naj se omogoči posredovanje med izvajalcem dejavnosti in uporabnikom z namenom odprave nezadovoljstva in nesporazumov, ki niso posledica kršitev predpisov; s tem bi bil dosežen osnovni namen inšpekcijskega ravnanja

- se stanovalcem v samskih domovih omogoči **uveljavljanje pravic iz javnih sredstev**, natančneje pravice do subvencije najemnine;

- se pri **določanju krajevne pristojnosti centrov za socialno delo** v **Zakonu o socialnem varstvu** upošteva Zakon o splošnem upravnem postopku v delu, ki govori o ustalitvi krajevne pristojnosti; s tem bi centrom za socialno delo omogočili kontinuirano izvajanje strokovnih nalog s posameznikom ali družino;

- se v Zakonu o socialnem varstvu **opredeli postopek**, po katerem bi bila **za izvršljivo prepoznana** tudi tista **začasna odločba o odvzemu otroka**, ki sicer še ni bila vročena staršema, ker to kljub z običajno skrbnostjo izvedenim postopkom vročitve ni bilo mogoče (če se na primer starši izmikajo vročitvi);

- se čim prej **na novo določi strategija dela z nepravnomočno obsojenimi povzročitelji nasilja oziroma zlorab nad otroki**, saj se v primeru ugotovitve, da prijavljenega nasilja ali zlorab dejansko ni bilo, povzroča velika škoda odnosu med starši in otroci;

- se nemudoma **začne z aktivnostmi za zagotovitev prostorov, kadrov in strokovnih usmeritev za delo varovanih oddelkov za mladoletnike**; število mladoletnikov, ki so na podlagi sodb sodišč nameščeni v varovane oddelke, ki pa dejansko še ne obstajajo, se namreč vztrajno povečuje.

UPORABLJENI PRAVNI VIRI

- Zakon o inšpekciji dela
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru
- Zakon o splošnem upravnem postopku
- Zakon o prekrških
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu
- Zakon o delovnih razmerjih
- Kazenski zakonik
- Zakon o dedovanju
- Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih
- Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb
- Zakon o državni upravi
- Zakon o državljanstvu Republike Slovenije
- Zakon o duševnem zdravju
- Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih
- Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti
- Zakon o evropskih svetih delavcev
- Zakon o gospodarskih družbah
- Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti
- Zakon o izvršbi in zavarovanju
- Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij
- Zakon o Javnem jamstvenem, preživninskem in invalidskem skladu Republike Slovenije
- Zakon o javni rabi slovenščine
- Zakon o javnih uslužbencih
- Zakon o kazenskem postopku:
- Zakon o kemikalijah
- Zakon o kolektivnih pogodbah
- Zakon o matičnem registru
- Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
- Zakon o minimalni plači
- Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah
- Zakon o nepravdnem postopku
- Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja
- Zakon o omejevanju porabe alkohola
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
- Zakon o osebnem imenu
- Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Zakon o policiji
- Zakon o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji
- Zakon o postopku za uveljavljanje socialno varstvenih pravic
- Zakon o potnih listinah
- Zakon o pravdnem postopku
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno
- Zakon o preprečevanju nasilja v družini
- Zakon o prijavi prebivališča
- Zakon o prostovoljstvu
- Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Makedonije o meddržavnih posvojitvah
- Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti
- Zakon o socialnem varstvu
- Zakon o socialno varstvenih prejemkih
- Zakon o socialnem podjetništvu
- Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju

- Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe
- Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju evropske zadruge
- Zakon o sodnih taksah
- Zakon o upravnih taksah
- Zakon o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb
- Zakon o splošni varnosti proizvodov
- Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih
- Zakon o stavki
- Zakon o štipendiranju
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti
- Zakon o tujcih
- Zakon o urejanju trga dela
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo
- Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja
- Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji
- Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami
- Zakon o Ustavnem sodišču
- Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev
- Zakon o uveljavitvi prehodnega obdobja za zaposlovanje in delo državljanov Republike Hrvaške v Republiki Sloveniji po vstopu Republike Hrvaške v Evropsko unijo
- Zakon o visokem šolstvu
- Zakon o vrtcih
- Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih:
- Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov
- Zakon o zaposlovanju in delu tujcev
- Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (za posredovanje začasnih in občasnih del dijakom in študentom)
- Zakon o zdravniški službi
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Zakon o azilu
- Stanovanjski zakon
- Obrtni zakon
- Obligacijski zakonik
- Zakon o varstvu pred utopitvami
- Zakon o prepovedi proizvodnje in prometa z azbestnimi izdelki ter o zagotovitvi sredstev za prestrukturiranje azbestne proizvodnje v neazbestno
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah
- Zakon o izumih iz delovnega razmerja
- Zakon o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov
- Zakon o plačah delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja
- Temeljni zakon o posvojitvi *(za posvojitve, sklenjene po dotedanjih predpisih)*
- Evropska konvencije o uresničevanju otrokovih pravic
- Konvencija ZN o otrokovih pravicah
- Konvencija o varstvu otrok in sodelovanju pri meddržavnih posvojitvah
- Konvencija o civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok
- Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu
- Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013-2020
- Uredba o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin
- Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih
- Uredba o upravnem poslovanju
- Uredba o standardni klasifikaciji dejavnosti
- Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi
- Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev
- Uredba o določitvi obrtnih dejavnosti in mojstrskih nazivov ter obrti podobnih dejavnosti
- Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov
- Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem
- Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi poškodb z ostrimi pripomočki

- Uredba o prepovedih in omejitvah pri proizvodnji, dajanju v promet in uporabi azbesta in azbestnih izdelkov
- Uredba o pogojih, pod katerimi se lahko pri rekonstrukciji ali odstranitvi objektov in pri vzdrževalnih delih na objektih, instalacijah ali napravah odstranjujejo materiali, ki vsebujejo azbest
- Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki
- Uredba o ukrepih pri uničevanju eksplozivov in pirotehničnih izdelkov
- Uredba 561/2006/ES
- Uredba 3821/85/EGS ali AETR
- Pravilnik o obdelavi in posredovanju podatkov o tujcih, ki se zaposlijo ali delajo v Republiki Sloveniji
- Navodilo za opravljanje kratkotrajnega dela
- Odredba o enostavnih tlačnih posodah
- Praktične smernice za delo z nevarnimi kemičnimi snovmi
- Praktične smernice za oceno tveganja pri delu z nevarnimi kemičnimi snovmi
- Praktične smernice za izvajanje zdravstvenega nadzora in biološkega monitoringa za svinec
- Praktične smernice za varovanje delavcev pred hrupom na glasbenem in razvedrilnem področju
- Navodilo za opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev
- Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del
- Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem
- Pravilnik o standardih in normativih socialno varstvenih storitev
- Pravilnik o postopkih pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva
- Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev
- Pravilnik o pogojih in postopku za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika
- Pravilnik o koncesijah na področju socialnega varstva
- Pravilnik o opravljanju socialno varstvenih storitev na podlagi dovoljenja za delo in vpisa v register
- Pravilnik o reševanju ugovorov zoper opravljene socialno varstvene storitve zasebnikov
- Pravilnik o načrtovanju, spremljanju in izvajanju supervizije strokovnega dela na področju socialnega varstva
- Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za izvajalce socialnovarstvenih storitev
- Pravilnik o načrtovanju in organiziranju stalnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja
- Pravilnik o načinu in pogojih dostopa do podatkov iz Centralne zbirke podatkov o pravicah iz javnih sredstev
- Pravilnik o načinu ugotavljanja premoženja in njegove vrednosti pri dodeljevanju pravic iz javnih sredstev ter o razlogih za zmanjševanje v postopku dodelitve denarne socialne pomoči
- Pravilnik o načinu upoštevanja dohodkov pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka, državne štipendije, znižanega plačila vrtca, subvencije malice za učence in dijake, subvencije kosila za učence, subvencije prevozov za dijake in študente, oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika
- Pravilnik o podrobnejši opredelitvi podatkov o obdavčljivih dohodkih, ki niso oproščeni plačila dohodnine
- Pravilnik o določanju cen subvencioniranega prevoza
- Pravilnik o načinu in vsebini obravnave v skupnosti ter vsebini, pogojih in načinu opravljanja izpita za koordinatorja obravnave v skupnosti
- Pravilnik o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih za izvajanje nalog na področju duševnega zdravja za izvajalce institucionalnega varstva ter centre za socialno delo ter o postopku njihove verifikacije
- Pravilnik o postopku in vsebini izvajanja svetovalnega razgovora
- Pravilnik o postopku za popis in ocenitev premoženja oseb pod skrbništvom in pripravi skrbniških poročil
- Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini
- Pravilnik o postopkih za uveljavljanje pravic do družinskih prejemkov
- Pravilnik o postopkih za uveljavljanje pravic iz zavarovanja za starševsko varstvo
- Pravilnik o kriterijih za uveljavljanje pravic za otroke, ki potrebujejo posebno nego in varstvo
- Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti
- Pravilnik o prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi
- Pravilnik o kazenski evidenci
- Pravilnik o poravnavanju v kazenskih zadevah
- Pravilnik o izvrševanju kazni zapora
- Pravilnik o izvrševanju vzgojnih ukrepov

- Pravilnik o izvrševanju varstvenega nadzorstva
- Pravilnik o izvrševanju dela v splošno korist
- Pravilnik o izvrševanju zakona o potnih listinah
  Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme
- Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu
- Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom
- Pravilnik o varnostnih znakih
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti vibracijam pri delu
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu
- Pravilnik o protieksplozijski zaščiti
- Pravilnik o varovanju zdravja pri delu nosečih delavk, delavk, ki so pred kratkim rodile ter doječih delavk
- Pravilnik o varovanju zdravja pri delu otrok, mladostnikov in mladih oseb
- Pravilnik o izdaji dovoljenj za delo otrok, mlajših od 15 let
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu
- Pravilnik o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest
- Pravilnik o določitvi poklicnih bolezni zaradi izpostavljenosti azbestu
- Praktične smernice za merilne metode za določanje koncentracij nevarnih kemičnih snovi v zraku na delovnem mestu
- Pravilnik o varnosti strojev
- Pravilnik o varnosti dvigal
- Pravilnik o osebni varovalni opremi
- Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej
- Pravilnik o elektromagnetni združljivosti
- Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev
- Pravilnik o seznamu poklicnih bolezni
- Pravilnik o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu
- Pravilnik o dovoljenjih za opravljanje strokovnih nalog na področju varnosti pri delu
- Pravilnik o stalnem strokovnem izpopolnjevanju in usposabljanju na področju varnosti in zdravja pri delu
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati strokovni delavec za varnost pri delu
- Pravilnik o programu in načinu usposabljanja koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita iz varnosti in zdravja pri delu
- Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka
- Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah
- Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele
- Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetskih naprav
- Navodilo o načinu prijavljanja in raziskovanja nesreč pri delu
- Pravilnik o evidencah in prijavah s področja varstva pri delu
- Pravilnik o prijavah na področju varnosti in zdravja pri delu
- Pravilnik o pregledovanju in preskušanju opreme pod tlakom
- Pravilnik o varstvu pri nakladanju in razkladanju tovornih motornih vozil
- Pravilnik o izvajanju ognjemetov
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu na ribiških ladjah
- Pravilnik o minimalnih zahtevah pri zagotavljanju medicinske oskrbe posadke na ladjah
- Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kadilnica
- Pravilnik za izvajanje ognjemetov
- Pravilnik o strokovni usposobljenosti za delo z eksplozivi ali pirotehničnimi izdelki
- Pravilnik o varstvu pri nakladanju in razkladanju tovornih motornih vozil
- Pravilnik o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu z dvigali
- Tehnična smernica TSG-N-002:2009: Nizkonapetostne električne inštalacije
- Tehnična smernica TSG-N-003:2009: Zaščita pred delovanjem strele

- Pravilnik o načinu dela Komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi
- Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti agencij za zaposlovanje
- Pravilnik o načinu in postopku preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij
- Pravilnik o sestavi komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter o načinu in postopku za pridobitev in izgubo licence
- Pravilnik o stalnem strokovnem usposabljanju članov komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij
- Pravilnik o vodenju registra izvajalcev postopkov za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij
- Pravilnik o sprejemu katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti za pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij
- Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih
- Pravilnik o stroških postopka o prekršku
- Pravilnik o izvajanju dopusta za nego in varstvo otroka
- Pravilnik o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah
- Pravilnik o prijavi in objavi prostega delovnega mesta ali vrste dela, postopku posredovanja zaposlitve ter vsebini in načinu sporočanja podatkov Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov o prostem delovnem mestu ali vrsti dela Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, javni objavi ter postopku posredovanja zaposlitve
- Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja
- Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku in načinu sodelovanja delodajalca z Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje
- Pravilnik za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku
- Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti agencij za zaposlovanje
- Pravilnik o odpisu in delnem odpisu dolga, odlogu plačila ter obročnem plačilu pri financiranju ukrepov trga dela in izvajalcev
- Pravilnik o postopku vključevanja delavca v ukrepe na trgu dela med odpovednim rokom
- Navodilo za obračun in plačilo dajatve od začasnega ali občasnega dela
- Pravilnik o določitvi minimalnih standardov za nastanitev tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji
- Pravilnik o vlogah in dokazilih v zvezi z zaposlovanjem in delom tujcev ter o zaposlitvah tujcev, ki niso vezane na trg dela
- Pravilnik o kriterijih za usposabljanje v gospodarski družbi

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

TABELA 1/1a

			ŠTEVILO PREGLEDOV			RAZISKAVE NEZGOD				UKREPI		PREKRŠKOVNI UKREPI			KRŠITVE ZAKONA O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU									
ŠIFRA	DEJAVNOST	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	REDNI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	SMRTNA NEZGODA	TEŽJA NEZGODA	LAŽJA NEZGODE	KOLEKTIVNE NEZGODE	ODLOČBE	OVADBE / NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	OPOMIN	GLOBA PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBA PLAČILNI NALOG	ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU	IZJAVA O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA	OBVEZNOSTI DELODAJALCA	PRVA POMOČ	VARSTVO PRED POŽAROM	NEVARNOST ZA NASILJE TRETJIH OSEB	PSIHOSOCIALNA TVEGANJA	PREDHODNO VARSTVO	UPORABA NEVARNIH SNOVI	NEPOSREDNA IN NEIZOGIBNA NEVARNOST
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	18	2	2	18	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	11	5	0	0	0	1	0	2	0
A02	Gozdarstvo	35	5	3	29	2	1	0	0	11	0	2	2	0	0	19	1	0	0	0	0	0	0	0
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	8	0	3	8	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	2	0	1	0
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	206	15	55	233	0	1	0	0	139	0	9	3	8	1	211	111	6	4	14	13	29	3	1
C11	Proizvodnja pijač	11	0	1	11	0	0	0	0	4	0	0	0	1	0	1	3	0	0	0	0	2	0	0
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	14	5	6	9	0	0	0	0	9	0	0	0	0	1	10	4	1	1	0	0	0	1	0
C14	Proizvodnja oblačil	14	5	3	11	0	0	0	0	12	0	0	0	0	1	6	6	0	0	2	1	0	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	2	1	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	1	0	3	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	87	26	33	60	1	1	1	0	54	1	2	1	5	1	59	41	3	1	15	10	2	5	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	18	2	1	19	0	0	0	0	13	0	0	0	0	2	11	4	0	1	5	3	0	0	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	39	9	17	28	0	0	0	0	31	0	2	1	0	0	41	24	4	1	4	6	0	6	0
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	35	2	8	29	0	2	0	1	28	0	1	1	0	9	23	7	1	0	1	2	0	10	0
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	4	0	0	4	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	81	13	27	55	0	6	0	0	78	0	0	0	3	7	55	54	3	0	4	3	0	21	0
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	52	8	18	44	0	7	0	0	31	0	0	0	2	4	23	12	0	1	1	3	4	1	2
C24	Proizvodnja kovin	32	3	5	25	1	4	2	1	19	1	0	1	1	6	15	12	1	0	0	1	2	1	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	308	86	52	216	1	6	1	0	212	1	3	3	15	11	276	161	7	1	39	24	28	41	0
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	21	3	3	19	0	0	1	0	16	0	0	0	1	0	21	9	2	0	4	2	2	1	0
C27	Proizvodnja električnih naprav	32	3	14	24	0	0	0	0	24	0	1	0	1	0	27	6	0	0	0	0	2	4	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	66	17	13	51	1	0	0	0	42	1	3	2	2	0	47	44	3	1	3	7	6	13	0
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	30	0	2	30	0	2	0	0	14	0	0	1	0	1	2	7	0	0	0	0	2	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	14	1	5	11	0	0	0	0	16	0	0	0	0	1	42	7	0	0	0	0	2	8	0
C31	Proizvodnja pohištva	45	20	12	26	0	1	0	0	35	0	4	0	1	0	61	42	1	0	7	7	2	12	0
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	15	3	5	10	0	1	0	0	8	0	0	1	1	6	7	2	0	0	0	0	0	0	0
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	69	9	13	68	1	0	0	0	44	0	1	2	6	5	87	20	1	0	0	1	5	5	0
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	21	1	17	25	0	0	0	0	8	0	1	0	2	0	19	1	0	0	2	1	1	0	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	30	1	1	28	0	2	0	0	12	0	0	0	0	0	4	3	0	0	2	1	0	0	0
E37	Ravnanje z odplakami	3	0	1	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	32	6	5	30	0	1	0	0	14	0	2	0	0	0	31	13	0	0	0	2	2	0	0
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	3	0	2	6	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
F41	Gradnja stavb	533	18	66	565	2	4	1	2	317	2	17	12	50	2	112	88	4	0	2	8	4	0	0
F42	Gradnja inženirskih objektov	177	5	7	183	1	3	0	0	88	0	5	1	6	1	28	18	2	0	1	3	7	0	0
F43	Specializirana gradbena dela	741	107	113	750	1	12	1	0	553	2	45	23	75	4	356	181	6	1	28	26	15	8	2
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	131	57	24	89	0	1	0	0	83	1	0	0	1	1	125	46	4	2	22	13	10	29	2
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	315	48	49	296	1	3	0	0	177	0	8	5	9	13	264	83	11	2	16	21	7	2	2
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	311	53	66	288	0	1	0	0	167	0	3	3	5	3	179	87	8	2	25	18	5	1	0
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	199	26	37	202	0	3	1	0	97	0	4	2	12	0	157	24	2	0	17	15	2	0	0
H50	Vodni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

TABELA 1/2a

			ŠTEVILO PREGLEDOV			RAZISKAVE NEZGOD				UKREPI		PREKRŠKOVNI UKREPI			KRŠITVE ZAKONA O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU									
ŠIFRA	DEJAVNOST	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	REDNI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	SMRTNA NEZGODA	TEŽJA NEZGODA	LAŽJA NEZGODE	KOLEKTIVNE NEZGODE	ODLOČBE	OVADBE / NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	OPOMIN	GLOBA PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBA PLAČILNI NALOG	ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU	IZJAVA O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA	OBVEZNOSTI DELODAJALCA	PRVA POMOČ	VARSTVO PRED POŽAROM	NEVARNOST ZA NASILJE TRETJIH OSEB	PSIHOSOCIALNA TVEGANJA	PREDHODNO VARSTVO	UPORABA NEVARNIH SNOVI	NEPOSREDNA IN NEIZOGIBNA NEVARNOST
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
H51	Zračni promet	2	0	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	31	3	2	34	0	0	0	0	16	0	0	0	0	1	26	8	0	0	0	1	0	0	0
H53	Poštna in kurirska dejavnost	8	1	0	8	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	9	1	0	0	0	0	0	0	0
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	60	8	24	64	0	0	0	0	33	0	0	1	2	1	49	20	0	0	7	5	0	0	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	521	118	113	559	0	0	0	0	319	0	15	11	29	2	455	185	21	6	81	49	5	0	0
J58	Založništvo	9	2	0	7	0	0	0	0	4	0	1	1	0	0	5	1	1	0	0	1	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	10	0	0	11	0	0	0	0	133	0	0	0	3	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	1	0	0	2	0	0	0	0	52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	4	1	0	5	0	0	0	0	18	0	1	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	31	1	7	33	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	49	10	5	0	2	5	0	0	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	5	0	0	5	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	5	2	2	0	0	0	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	28	0	3	32	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	16	1	0	0	0	0	0	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	11	2	1	8	0	0	0	0	3	0	0	0	1	0	2	1	1	0	2	1	0	0	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	49	1	7	55	0	1	0	0	25	0	2	1	1	2	20	11	1	0	3	2	0	0	0
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	40	6	7	36	0	0	0	0	26	0	1	1	0	0	20	9	0	0	2	1	0	0	0
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	108	6	13	111	0	1	0	0	34	0	3	1	3	0	29	10	3	0	2	2	0	0	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	238	10	16	232	0	1	0	0	81	0	3	2	4	0	39	23	5	0	2	3	2	0	0
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	28	3	8	24	0	0	0	0	16	0	0	0	0	1	22	6	0	0	0	1	2	5	0
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	22	4	5	23	0	0	0	0	12	0	0	0	0	1	13	4	0	0	3	2	1	1	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	20	4	4	14	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	9	2	1	0	2	1	0	0	0
M75	Veterinarstvo	5	1	2	4	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	9	0	0	0	2	1	0	0	0
N77	Dajanje v najem in zakup	9	2	2	9	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	72	4	7	75	1	1	0	0	18	0	0	1	1	0	15	5	1	0	3	2	0	0	0
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	10	3	3	9	0	0	0	0	4	0	1	0	0	0	3	2	0	0	1	1	0	0	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	19	2	1	23	0	0	0	0	5	0	0	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	56	6	14	62	0	0	0	0	32	0	2	3	1	0	49	9	1	0	7	6	0	0	1
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	7	0	2	10	0	0	0	0	6	0	1	0	0	2	17	4	1	0	0	0	0	0	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	197	1	5	205	0	0	2	0	31	0	2	1	0	0	16	4	1	0	0	1	2	0	0
P85	Izobraževanje	91	11	12	80	0	3	0	0	39	0	1	0	0	0	52	12	1	0	3	6	2	2	0
Q86	Zdravstvo	38	5	7	36	0	0	0	0	21	0	2	0	0	1	10	10	0	0	1	1	0	0	0
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	23	8	1	16	0	0	0	0	10	0	0	0	0	1	5	3	0	0	0	2	0	0	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	12	3	2	9	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	19	3	1	0	0	2	0	0	1
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	9	4	1	7	0	0	0	0	6	0	0	0	0	1	5	2	0	0	1	1	0	0	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	8	1	2	7	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	2	0	0
R92	Prirejanje iger na srečo	3	1	0	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	17	2	3	17	0	0	0	0	16	0	1	0	1	0	30	6	1	0	0	1	2	0	0
S94	Dejavnost članskih organizacij	16	4	5	17	0	0	0	0	7	0	0	1	0	0	3	0	2	1	0	1	0	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	7	3	2	5	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	8	3	1	0	2	3	0	0	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	88	18	16	93	0	0	0	0	70	0	1	0	0	0	59	34	6	14	15	9	0	0	0
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	299	5	12	297	1	2	0	0	272	3	107	75	369	0	157	54	1	0	2	2	1	4	0
	Skupaj	**5967**	**814**	**998**	**5756**	**14**	**72**	**10**	**4**	**3758**	**12**	**257**	**164**	**623**	**94**	**3586**	**1576**	**127**	**39**	**359**	**308**	**160**	**190**	**11**

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU TABELA 1/1b

ŠIFRA	DEJAVNOST	KRŠITVE ZAKONA O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU																		KRŠITVE OSTALIH PREDPISOV					
		STROKOVNI DELAVEC	NALOGE STROKOVNEGA DELAVCA	PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU	IZVAJALEC MEDICINE DELA	ZDRAVSTVENI PREGLEDI	OBVEŠČANJE IN SEZNANJANJE DELAVCEV	USPOSABLJANJE DELAVCEV	PISNI SPORAZUM NA SKUPNIH DELOVIŠČIH	OBVEŠČANJE INŠPEKCIJE O NEVARNIH DELIH	PRIJAVE INŠPEKCIJI	SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU	PRAVICE DELAVCEV	DOLŽNOSTI DELAVCEV	ALKOHOL,DROGE IN DRUGE SUBSTANCE NA DELOVNEM MESTU	SAMOZAPOSLENE OSEBE	ODKLONITEV DELA	DOKUMENTACIJA	STROKOVNOST DELA ORGANIZACIJ Z DOVOLJENJEM ZA DELO	UR_ZVZDZPG S PRILOGO	P_DMSNTZDRS	P_EEPVD	P_OMOPPDM	P_OVO	P_OVODUP
1	2	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	1	1	3	1	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0	4	0	1	0	2	0	0	0	0	2
A02	Gozdarstvo	0	0	0	3	2	0	6	1	0	0	0	0	0	0	5	0	2	0	0	0	0	0	0	0
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	8	0	16	50	66	13	144	3	0	0	5	0	0	19	5	0	32	0	0	0	0	12	1	42
C11	Proizvodnja pijač	0	0	0	1	1	1	2	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	0	0	0	0	1	4	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	0	0	1	1	6	2	3	1	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	0	0	1	0	1	0	6	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	1	0	10	3	16	4	49	8	0	0	6	0	2	10	2	0	33	0	14	0	2	5	0	41
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	0	0	1	7	4	2	16	1	0	1	0	0	0	4	0	0	2	0	0	0	0	3	0	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	3	0	5	1	9	5	18	9	0	0	3	0	0	4	3	0	11	0	13	0	1	1	0	8
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	0	0	3	0	2	5	2	1	0	0	0	0	0	3	0	0	2	0	3	0	0	0	1	6
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	1	1	2	6	16	13	19	6	0	0	0	1	0	6	0	0	4	0	0	0	0	2	0	26
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	3	0	2	8	7	3	10	4	0	0	2	1	2	6	1	0	0	0	4	0	0	2	0	4
C24	Proizvodnja kovin	0	0	0	0	3	4	6	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	4	0	1	2	0	1
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	3	0	31	42	49	26	127	38	0	0	21	0	7	35	2	0	56	0	61	0	2	21	8	211
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	0	0	3	1	7	0	19	1	0	0	2	0	0	2	0	0	3	0	0	0	0	1	0	5
C27	Proizvodnja električnih naprav	0	0	0	0	5	4	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	3	0	0	0	0	7
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	1	0	6	4	11	10	25	5	0	0	7	0	6	5	0	0	5	0	4	0	0	5	1	33
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	0	0	0	0	5	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	1
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	1	0	1	2	6	9	10	1	0	0	1	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	3	0	9
C31	Proizvodnja pohištva	1	0	4	4	14	3	39	3	0	0	1	0	0	6	1	0	12	0	1	0	0	1	0	26
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	0	0	0	1	1	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	8	0	0	0	0	3
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	2	0	2	4	17	3	17	8	0	0	4	0	0	3	0	0	29	0	31	0	1	0	0	15
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	0	0	2	1	2	0	5	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	10	0	0	0	0	1
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0	1	0	2	2	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	9	0	0	1	0	0
E37	Ravnanje z odplakami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	0	1	0	2	6	2	3	5	0	0	1	0	0	1	0	0	10	0	2	0	0	2	0	3
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F41	Gradnja stavb	7	0	10	15	32	7	40	103	0	5	5	0	13	12	4	0	63	0	581	0	2	2	0	36
F42	Gradnja inženirskih objektov	0	0	6	3	7	1	9	33	0	0	2	0	4	8	0	0	23	0	111	0	0	1	0	9
F43	Specializirana gradbena dela	18	3	48	65	124	27	184	155	2	1	15	1	44	34	29	0	158	0	684	0	11	17	1	111
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	2	0	13	50	39	3	86	0	0	2	7	0	0	14	6	0	34	0	0	0	0	5	0	54
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	9	0	28	27	62	7	98	44	0	2	9	0	7	25	6	0	33	0	52	0	0	12	1	37
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	2	0	23	30	50	7	122	18	0	0	7	0	2	26	0	0	10	0	18	0	2	12	0	18
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	1	0	14	17	41	4	73	14	0	5	9	0	0	21	3	0	51	0	5	0	5	6	0	2
H50	Vodni promet	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

TABELA 1/2b

		KRŠITVE ZAKONA O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU																		KRŠITVE OSTALIH PREDPISOV					
ŠIFRA	DEJAVNOST	STROKOVNI DELAVEC	NALOGE STROKOVNEGA DELAVCA	PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU	IZVAJALEC MEDICINE DELA	ZDRAVSTVENI PREGLEDI	OBVEŠČANJE IN SEZNANJANJE DELAVCEV	USPOSABLJANJE DELAVCEV	PISNI SPORAZUM NA SKUPNIH DELOVIŠČIH	OBVEŠČANJE INŠPEKCIJE O NEVARNIH DELIH	PRIJAVE INŠPEKCIJI	SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU	PRAVICE DELAVCEV	DOLŽNOSTI DELAVCEV	ALKOHOL,DROGE IN DRUGE SUBSTANCE NA DELOVNEM MESTU	SAMOZAPOSLENE OSEBE	ODKLONITEV DELA	DOKUMENTACIJA	STROKOVNOST DELA ORGANIZACIJ Z DOVOLJENJEM ZA DELO	UR_ZVZDZPG S PRILOGO	P_DMSNTZDRS	P_EEPVD	P_OMOPPDM	P_OVO	P_OVODUP
1	2	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
H51	Zračni promet	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	1	1	0	1	5	2	13	7	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0	0	0	1	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	2	0	7	5	16	0	48	0	0	0	2	0	2	10	0	0	4	0	2	11	2	4	0	2
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	9	0	42	145	187	3	527	8	0	2	16	0	0	69	9	0	63	0	6	0	1	21	0	28
J58	Založništvo	0	0	2	0	5	0	8	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	1	0	2	2	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	2	0	7	2	13	0	17	0	0	0	1	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	0	1	0	1	0	6	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	0	0	0	2	0	1	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	3	0	4	0	7	0	11	10	0	0	1	0	0	3	0	0	0	0	27	0	0	2	0	13
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	3	0	4	8	16	1	14	0	0	0	2	0	0	4	4	0	15	0	0	0	0	0	0	0
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	2	0	3	4	7	0	11	3	0	0	0	0	1	3	1	0	4	0	15	0	2	6	0	1
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	0	0	6	2	14	0	8	23	0	0	0	0	0	5	4	0	5	1	117	0	2	2	0	6
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	1	0	2	2	4	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	2	0	3	0	3	0	11	1	0	0	1	0	0	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0	4
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	2	0	0	7	1	0	9	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
M75	Veterinarstvo	0	0	1	0	2	0	3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	7	0	0	0	0	1	0	0
N77	Dajanje v najem in zakup	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	1	0	3	1	0	1	1	1	0	1	1	0	2	2	0	0	0	0	5	0	0	0	0	9
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	1	1	0	1	1	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	1	1	7	9	17	0	16	4	0	0	2	0	1	6	4	0	9	0	0	0	0	0	0	7
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0	0	0	1	0	2	9	2	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	30	0	0	0	0	0
P85	Izobraževanje	0	0	8	1	17	4	22	4	0	1	2	0	0	10	1	0	12	0	6	0	0	4	0	2
Q86	Zdravstvo	0	0	2	0	6	0	4	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	0	0	0	1	0	2	3	0	0	1	0	0	1	0	0	3	0	2	0	0	2	0	1
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
R92	Prirejanje iger na srečo	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	1	0	2	3	3	0	4	3	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	0	1	1	2	1	3	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0	0	3	1	6	0	9	0	0	0	1	0	0	2	2	0	7	0	0	0	0	1	0	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	1	0	8	25	18	2	62	2	0	0	0	0	0	15	17	0	11	0	4	0	0	1	0	18
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	0	1	2	9	75	1	73	34	1	10	0	0	209	2	4	1	0	1	237	0	0	1	0	0
	Skupaj	**97**	**10**	**360**	**580**	**1061**	**188**	**2095**	**593**	**3**	**35**	**146**	**3**	**307**	**410**	**121**	**1**	**728**	**2**	**2081**	**11**	**34**	**175**	**13**	**817**

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

TABELA 1/1c

ŠIFRA	DEJAVNOST	KRŠITVE OSTALIH PREDPISOV																							
		P_PZ	P_PZPD	P_VD	P_VDG	P_VDNET	P_VDTZIAD	P_VDTZIBDD	P_VDTZIHD	P_VDTZIKSD	P_VDTZIRMS	P_VS	P_VZ	P_VZDOMMO	P_VZDSZ	P_VZUDO	P_ZNEIS	P_ZSDS	P_ZVZRPB	P_ZZVZDDM	UR_VDTZIUOS	U_REACH	ZAKON O OMEJEVANJU UPORABE TOBAČNIH IZDELKOV	ZAKON O TEHNIČNIH ZAHTEVAH ZA PROIZVODE IN O UGOTAVLJANJU SKLADNOSTI	OSTALE KRŠITVE
1	2	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	0	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	1
A02	Gozdarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	2	0	0	0	36	0	0	0	4	0	0	4	0	0	17	5	0	3	29	0	1	2	1	5
C11	Proizvodnja pijač	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	1
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	0	2	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	3	0	0	0	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	1	0	0	0	24	0	0	7	1	0	0	0	0	0	13	3	0	0	26	0	0	0	0	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	0	0	0	0	12	0	0	0	7	0	0	0	0	0	8	2	0	0	5	0	0	0	0	2
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	2	4	0	0	0	0	0	1	29	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3	0	2	0	0	1
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	7	10	0	0	10	0	0	5	47	0	0	0	0	0	26	3	0	2	28	0	5	0	0	1
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	0	0	0	0	4	0	0	2	13	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C24	Proizvodnja kovin	1	3	0	0	0	0	0	1	5	0	0	0	0	0	20	0	0	0	13	0	0	0	0	1
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	5	6	4	0	114	0	0	11	11	0	0	8	1	2	101	5	1	0	106	1	6	6	0	7
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	0	0	0	0	5	0	0	1	8	0	0	0	0	0	2	0	0	0	7	0	0	0	0	1
C27	Proizvodnja električnih naprav	1	3	0	0	0	0	0	3	4	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	0	0	0	0	18	0	0	2	2	0	0	4	0	0	17	2	1	0	24	0	0	0	0	1
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	0	3	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	3	0	0	0	8	0	0	0	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	5	2	0	0	1	0	0	2	20	1	0	2	0	0	4	1	0	0	1	0	1	0	0	0
C31	Proizvodnja pohištva	0	0	0	0	26	0	0	2	0	0	0	0	0	0	9	3	1	0	18	0	0	0	0	2
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	1	2	0	0	4	0	0	1	10	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	1	3	0	0	0	0	0	1	18	0	0	0	0	0	9	2	3	0	7	4	1	0	0	2
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
E37	Ravnanje z odplakami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	2	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	17	1	0	0	10	0	0	0	0	1
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F41	Gradnja stavb	0	6	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	2	0	0	2	0	0	0	0	21
F42	Gradnja inženirskih objektov	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	0	1
F43	Specializirana gradbena dela	0	14	0	0	38	8	0	2	6	0	2	0	0	0	35	1	0	0	17	0	0	0	3	40
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0	4	3	0	36	0	0	0	6	0	0	1	0	0	17	5	0	1	16	0	0	0	0	1
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	2	12	0	0	42	0	0	1	0	0	0	4	0	0	33	4	1	0	45	0	0	0	0	4
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	0	5	0	0	65	0	0	0	0	0	0	5	0	0	20	11	2	1	65	0	0	0	0	3
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	0	4	0	0	24	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	5	2	0	9	0	0	3	0	1
H50	Vodni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

TABELA 1/2c

ŠIFRA	DEJAVNOST	KRŠITVE OSTALIH PREDPISOV																							
		P_PZ	P_PZPD	P_VD	P_VDG	P_VDNET	P_VDTZIAD	P_VDTZIBDD	P_VDTZIHD	P_VDTZIKSD	P_VDTZIRMS	P_VS	P_VZ	P_VZDOMMO	P_VZDSZ	P_VZUDO	P_ZNEIS	P_ZSDS	P_ZVZRPB	P_ZZVZDDM	UR_VDTZIUOS	U_REACH	ZAKON O OMEJEVANJU UPORABE TOBAČNIH IZDELKOV	ZAKON O TEHNIČNIH ZAHTEVAH ZA PROIZVODE IN O UGOTAVLJANJU SKLADNOSTI	OSTALE KRŠITVE
1	2	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73
H51	Zračni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	3	0	0	1	0	0
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	0	1	0	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	2	0	1	2	0	0	0	0	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	0	4	0	0	204	0	0	0	0	0	2	3	0	0	50	24	3	2	55	0	0	1	0	19
J58	Založništvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	3
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	1	7	0	0	0	0	2
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	0	4	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	1	1	0	0	1	0	0	1	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	6	0	0	0
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0	0	0	0	5	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	1	0	0	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
M75	Veterinarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
N77	Dajanje v najem in zakup	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	1	0	2	0	0	0	0	0
P85	Izobraževanje	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0	2	0	0	1	0	1
Q86	Zdravstvo	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	5	0	0	0	0	1
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R92	Prirejanje iger na srečo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	0	1	2	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0	0	0	0	1
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	1	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0	2	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	0	0	2	0	0	0	0	0
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	0	0	0	0	6	0	0	1	1	0	0	0	0	2	6	1	0	0	6	0	0	9	0	86
	Skupaj	**31**	**112**	**9**	**4**	**785**	**8**	**1**	**46**	**234**	**1**	**4**	**34**	**1**	**8**	**480**	**101**	**18**	**12**	**566**	**5**	**25**	**24**	**4**	**218**

LEGENDA

UR_ZVZDZPG S PRILOGO	Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih - PRILOGE
P_DMSNTZDRS	Pravilnik o določitvi minimalnih standardov za nastanitev tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji
P_EEPVD	Pravilnik o evidencah in prijavah s področja varstva pri delu
P_OMOPPDM	Pravilnik o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu
P_OVO	Pravilnik o osebni varovalni opremi
P_OVODUP	Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu
P_PZ	Pravilnik o protieksplozijski zaščiti
P_PZPD	Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev
P_VD	Pravilnik o varnosti dvigal
P_VDG	Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu
P_VDNET	Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka
P_VDTZIAD	Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu
P_VDTZIBDD	Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu
P_VDTZIHD	Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu
P_VDTZIKSD	Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu
P_VDTZIRMS	Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem
P_VS	Pravilnik o varnosti strojev
P_VZ	Pravilnik o varnostnih znakih
P_VZDOMMO	Pravilnik o varovanju zdravja pri delu otrok, mladostnikov in mladih oseb
P_VZDSZ	Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom
P_VZUDO	Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme
P_ZNEIS	Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah
P_ZSDS	Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele
P_ZVZRPB	Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen
P_ZZVZDDM	Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih
UR_VDTZIUOS	Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem
U_REACH	Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

TABELA 1/1a

ŠIFRA	DEJAVNOST		ŠTEVILO PREGLEDOV			UKREPI		PREKRŠKOVNI UKREPI			KRŠITVE ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH							
		ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	REDNI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	ODLOČBE	OVADBE/NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	OPOMIN	GLOBA PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBA PLAČILNI NALOG	PLAČILO ZA DELO	DELOVNI ČAS	ODMORI IN POČITKI	POGODBA O ZAPOSLITVI	PRENEHANJE POGODBBE O ZAPOSLITVI	LETNI DOPUST	VARSTVO NEKATERIH KATEGORIJ	OSTALE KRŠITVE ZDR
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	23	2	1	27	2	0	3	1	0	0	6	1	1	0	0	0	0
A02	Gozdarstvo	24	0	2	27	8	0	2	4	1	8	0	0	3	0	1	0	0
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	3	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	5	0	0	6	1	0	2	0	3	2	0	0	6	0	0	0	1
B09	Storitve za rudarstvo	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	273	0	47	416	96	1	26	33	37	119	31	13	46	3	8	1	3
C11	Proizvodnja pijač	9	0	2	9	3	1	0	1	0	4	0	0	0	2	0	0	0
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	11	2	6	11	22	0	3	0	3	4	2	0	6	2	0	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	30	2	3	38	14	0	4	3	0	9	0	0	2	0	0	0	1
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	10	0	0	12	1	0	1	2	0	7	0	0	0	0	0	0	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	71	3	11	100	24	0	14	6	9	41	6	0	25	4	2	0	2
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	16	1	0	16	6	0	1	0	0	1	1	1	5	1	2	1	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	24	0	2	38	11	0	1	6	2	10	5	8	7	1	0	0	0
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	1	1	0	1	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	18	0	0	27	6	1	3	1	7	10	4	0	6	1	0	0	0
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	2	4	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	36	3	2	41	12	1	7	6	7	26	2	0	8	2	0	0	0
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	26	1	1	36	7	0	1	2	4	6	6	3	0	2	1	0	0
C24	Proizvodnja kovin	20	7	3	20	5	0	2	1	2	10	1	3	6	0	0	0	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	187	1	19	254	45	2	28	13	29	87	17	11	39	14	6	0	8
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	11	2	1	15	1	0	5	2	2	9	2	1	3	0	0	0	0
C27	Proizvodnja električnih naprav	33	5	2	47	10	0	5	2	7	20	6	3	2	1	3	0	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	58	0	10	68	18	0	3	2	7	14	6	1	6	1	2	0	0
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	18	0	2	21	3	0	0	0	3	2	2	3	0	0	0	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	3	4	0	3	0	1	1	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0
C31	Proizvodnja pohištva	34	1	7	35	12	0	6	4	8	29	2	4	3	2	1	0	2
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	20	3	1	28	8	0	7	0	3	9	2	0	8	2	0	0	0
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	54	0	5	84	16	3	11	5	17	40	4	0	10	3	0	0	1
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	14	0	1	15	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	37	0	1	46	14	1	3	2	0	0	2	0	38	0	0	0	5
E37	Ravnanje z odplakami	2	1	0	2	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	44	0	2	55	13	0	2	4	4	12	2	0	16	2	0	0	1
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	3	41	0	5	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
F41	Gradnja stavb	467	7	52	615	110	10	56	58	119	193	39	15	118	33	6	0	18
F42	Gradnja inženirskih objektov	124	53	12	159	28	1	15	8	19	38	18	1	30	4	5	0	0
F43	Specializirana gradbena dela	801	4	78	1058	239	14	86	95	163	324	74	15	209	40	17	1	47
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	103	13	21	134	35	0	14	9	19	43	7	1	32	1	1	0	0
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	320	38	47	424	110	3	22	34	43	107	19	9	104	15	10	2	15
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	488	21	83	633	159	4	47	22	45	90	38	70	65	6	8	1	3
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	490	0	62	614	144	9	73	55	72	176	25	2	91	21	13	1	2
H50	Vodni promet	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ

TABELA 1/2a

			ŠTEVILO PREGLEDOV			UKREPI		PREKRŠKOVNI UKREPI			KRŠITVE ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH							
ŠIFRA	DEJAVNOST	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	REDNI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	ODLOČBE	OVADBE/NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	OPOMIN	GLOBA PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBA PLAČILNI NALOG	PLAČILO ZA DELO	DELOVNI ČAS	ODMORI IN POČITKI	POGODBA O ZAPOSLITVI	PRENEHANJE POGODBBE O ZAPOSLITVI	LETNI DOPUST	VARSTVO NEKATERIH KATEGORIJ	OSTALE KRŠITVE ZDR
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
H51	Zračni promet	0	0	0	0	0	2	0	4	2	6	0	0	1	0	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	36	0	1	50	4	5	3	5	6	19	2	0	4	2	1	0	0
H53	Poštna in kurirska dejavnost	15	2	1	26	4	0	0	2	3	0	3	0	1	1	0	0	0
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	78	70	18	99	28	1	9	5	15	38	11	16	29	3	0	0	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	872	0	101	1266	284	8	93	59	130	209	60	24	205	18	23	0	4
J58	Založništvo	8	0	1	14	4	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	5	0	1	4	1	0	0	1	3	7	0	0	0	0	0	0	6
J60	Radijska in televizijska dejavnost	8	0	0	8	1	0	0	2	1	4	0	0	3	0	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	12	0	2	13	5	0	2	0	4	3	0	0	2	4	1	0	1
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	27	0	4	28	3	2	6	3	3	24	0	0	2	0	0	0	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	3	0	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	16	0	0	26	5	0	2	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnos	6	0	0	7	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	19	5	1	30	6	0	2	3	1	7	0	0	7	0	0	0	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	36	3	7	39	8	0	0	4	9	10	1	2	5	1	1	0	1
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	35	0	5	44	14	0	5	3	7	9	1	0	7	2	1	0	2
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	88	4	6	113	15	3	9	10	27	59	1	2	8	4	2	1	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	88	2	8	110	23	0	9	7	13	35	3	3	7	7	4	0	0
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	21	1	0	25	7	0	3	1	3	7	0	0	3	0	0	1	0
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	22	0	5	31	7	0	3	3	8	13	0	0	6	2	0	0	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	15	0	3	19	5	0	1	1	1	14	0	0	12	2	0	0	0
M75	Veterinarstvo	3	0	0	4	2	0	0	0	1	0	1	0	3	0	0	0	0
N77	Dajanje v najem in zakup	8	3	1	12	4	0	1	1	5	7	4	2	3	1	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	161	0	10	225	23	1	7	6	10	36	10	4	45	1	4	0	0
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	20	1	4	24	7	0	2	2	4	12	0	0	1	1	1	0	1
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	51	3	6	79	15	0	8	4	14	14	10	7	9	3	0	0	2
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	107	0	10	156	30	0	9	6	19	31	4	8	15	3	2	0	1
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	22	0	6	27	7	1	3	0	4	10	2	5	2	0	0	0	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	62	16	0	87	15	1	2	1	0	0	7	2	15	2	0	0	2
P85	Izobraževanje	269	1	16	323	66	4	20	15	19	14	3	7	152	1	2	0	8
Q86	Zdravstvo	49	0	8	65	11	0	5	0	2	3	2	7	11	0	1	0	0
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	43	0	6	55	16	1	4	3	3	3	14	13	16	1	6	0	4
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	21	0	4	33	15	0	1	0	1	3	2	5	10	0	0	1	2
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	19	1	1	26	19	0	0	3	3	8	1	2	5	0	0	0	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	18	1	0	23	6	0	2	0	0	2	10	0	5	0	0	0	5
R92	Prirejanje iger na srečo	14	3	1	18	3	0	2	2	3	8	3	4	2	1	1	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	38	4	8	51	10	0	5	0	4	4	1	0	5	1	0	0	0
S94	Dejavnost članskih organizacij	34	3	5	54	6	0	1	1	2	1	0	0	2	0	0	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	11	8	3	14	8	0	1	1	2	10	1	0	4	0	0	0	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	107	0	20	139	67	0	18	8	11	45	2	8	47	2	3	0	0
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	89	0	4	103	26	5	455	477	803	1412	70	81	260	171	21	0	23
	Skupaj	**6471**	**368**	**763**	**8628**	**1969**	**86**	**1149**	**1026**	**1785**	**3542**	**563**	**367**	**1814**	**399**	**160**	**10**	**171**

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ TABELA 1/1b

ŠIFRA	DEJAVNOST	ZAPOSLOVANJE IN DELO TUJCEV	SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU	ZAPOSLOVANJE NA ČRNO	ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU	ZAKON O ZAPOSLOVANJU IN ZAVAROVANJU ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI	ZAKON O EVIDENCAH NA PODROČJU DELA IN SOCIALNE VARNOSTI	ZAKON O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPISOVALNI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH	ZAKON O MINIMALNI PLAČI	ZAKON O UREJANJU TRGA DELA	KOLEKTIVNE POGODBE	OSTALE KRŠITVE
1	2	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1
A02	Gozdarstvo	0	0	2	0	0	13	0	0	1	0	1
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	3	0	30	5	0	132	1	1	20	0	6
C11	Proizvodnja pijač	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	0	0	6	0	0	47	0	0	1	0	1
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	0	0	3	0	0	9	0	0	0	0	0
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	0	0	1	0	0	2	0	0	0	1	0
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	0	0	2	1	0	4	0	0	2	0	3
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	1	0	0	0	0	4	0	0	10	0	2
C24	Proizvodnja kovin	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	1	1	10	0	0	19	0	0	6	1	8
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1
C27	Proizvodnja električnih naprav	0	0	1	0	0	3	0	0	0	7	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	0	0	2	0	0	9	0	0	0	0	0
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
C31	Proizvodnja pohištva	0	0	1	0	0	5	0	0	2	0	0
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	0	0	0	1	0	5	0	0	0	0	0
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	0	0	4	0	0	14	0	0	0	0	4
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1
E37	Ravnanje z odplakami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	0	0	6	1	0	5	0	0	1	1	2
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F41	Gradnja stavb	3	0	43	4	0	88	2	2	15	0	34
F42	Gradnja inženirskih objektov	0	0	9	0	0	30	1	0	0	0	4
F43	Specializirana gradbena dela	2	0	95	13	0	230	10	2	5	0	70
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0	0	9	2	0	38	1	0	8	0	7
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	2	0	21	9	0	74	6	0	25	0	10
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	1	0	29	8	0	92	0	0	5	10	10
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	0	0	50	9	0	173	116	2	70	0	29
H50	Vodni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PREGLEDI, UKREPI IN KRŠITVE INŠPEKCIJE NADZORA DELOVNIH RAZMERIJ TABELA 1/2b

ŠIFRA	DEJAVNOST	ZAPOSLOVANJE IN DELO TUJCEV	SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU	ZAPOSLOVANJE NA ČRNO	ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU	ZAKON O ZAPOSLOVANJU IN ZAVAROVANJU ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI	ZAKON O EVIDENCAH NA PODROČJU DELA IN SOCIALNE VARNOSTI	ZAKON O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPISOVALNI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH	ZAKON O MINIMALNI PLAČI	ZAKON O UREJANJU TRGA DELA	KOLEKTIVNE POGODBE	OSTALE KRŠITVE
1	2	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
H51	Zračni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0	0	0	1	0	14	0	0	0	0	5
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0	0	2	0	0	8	0	0	0	0	1
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	3	0	7	1	0	23	0	0	3	0	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	1	0	105	19	0	292	1	1	10	0	26
J58	Založništvo	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0	1	1	0	3	0	0	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0	0	1	0	0	7	0	0	0	0	1
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	0	2	1	0	5	0	0	0	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnos	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	0	0	2	0	13	0	0	0	0	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	1	0	4	1	0	4	0	0	2	0	3
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	0	0	4	0	0	8	0	0	0	0	3
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	0	2	5	0	0	29	0	0	3	0	11
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	1	0	5	0	0	20	0	0	1	0	3
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	0	0	2	0	0	6	0	0	0	0	2
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0	0	4	0	0	9	0	0	0	0	4
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0	0	0	1	0	6	0	0	0	0	1
M75	Veterinarstvo	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
N77	Dajanje v najem in zakup	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
N78	Zaposlovalne dejavnosti	0	0	3	0	1	23	0	0	1	0	2
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	0	0	7	0	0	1	0	2	0	0	4
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	0	0	1	0	0	11	0	0	0	0	4
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	0	0	6	1	0	20	0	0	1	0	1
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0	0	3	1	0	4	0	0	1	0	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0	0	0	0	0	4	0	0	0	2	2
P85	Izobraževanje	0	0	3	0	0	24	1	0	5	1	3
Q86	Zdravstvo	0	0	1	1	0	4	0	0	2	4	0
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	0	0	0	0	0	3	0	0	2	1	1
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	0	3	0	0	8	0	0	0	0	1
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	9	1	0	0	6	0	0	0	0	0
R92	Prirejanje iger na srečo	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	1	0	3	1	0	12	0	0	1	0	2
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	0	6	0	0	2	0	0	0	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	0	0	10	1	0	123	0	0	11	0	5
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	12	3	288	52	1	72	10	6	45	0	225
	Skupaj	**32**	**16**	**805**	**140**	**2**	**1796**	**149**	**16**	**281**	**29**	**510**